

KYLKIRAUTIA

toimittaja Aino Suhola

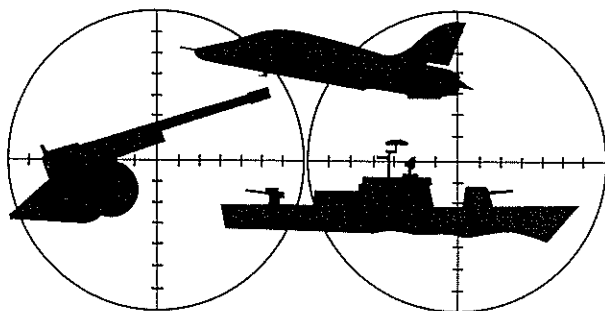
"OTTAKAA ELÄMÄ SYLIIN NIIN ETTÄ TUNTUU" SIVU 7

TTTITTCOAVVAVVITYA NHTTTTTTTTTTTT TTTTTCO TQNTON TTTTITTT

Tavoittemme on olla paras

PUOLUSTUSELEKTRONIKKAA KAIKILLE PUOLUSTUSHAAROILLE -PHILIPSILTÄ.

- **MAAVOIMIEN KÄYTTÖÖN** radio- ja muita johtamisjärjestelmiä. Herätsyttimiä ja optroniikkaa.
- **MERIVOIMILLE** valvonta- ja taistelunjohtolaitteita. Elektronisen puolustuksen järjestelmiä ja vedenalaisen valvonnan laitteita.
- **ILMAVOIMIEN KÄYTTÖÖN** tutka- ja viestijärjestelmiä. Elektronisen puolustuksen laitteita.

Suora yhteys Philipsiin: 90-172 71 Pentti Parre
tai Paavo Varjola.

Puolustuselektronikka

PHILIPS

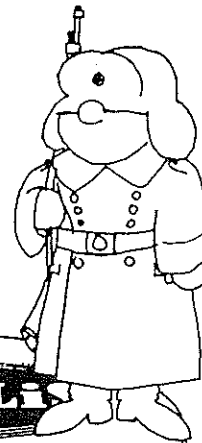
KEMIITI -käyttöpaikalla valmistuva nestemäinen räjähdysaine

Kemiitti on suurehkoihin louhintakohteisiin soveltuva, valmistukseltaan ja käytöltään turvallinen louhintäräjähdysaine. Lopullisesti se muodostuu räjähdysaineksi vasta poranreiässä. Jatkuvatoiminen sekoittaa/pumpata-menetelmä mahdollistaa räjähdysaineseoksen muunneltavuuden räjäytyskohteen vaatimalla tavalla.

 KEMIRA OY
VIHTAVUOREN TEHTAAT

Vedetön VITALIS

-ettei pakkaneen pure!

Vitalis on ihanteellinen suojavoide kylmää ja paleltumista vastaan.

Valmistaja Valkonen Risti

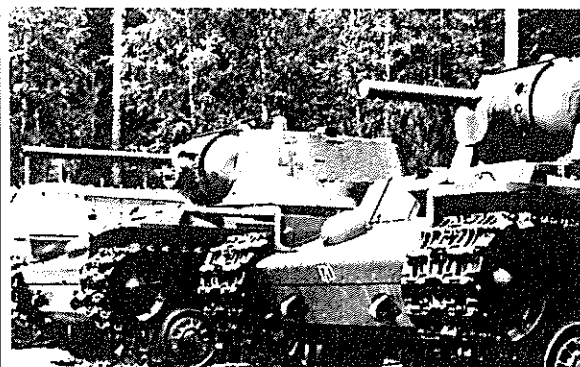
SOTAINVALIDI- ADRESSIT

saatte kätevästi
puhelimitse
669 008

Sotainvalidien Veljestiitto

KUKKASRAHASTO
Kasarmikatu 34 A
00130 Helsinki

Maaseudulla mukavimmin
Rahalaitoksista

PAROLAN PANSSARIMUSEO

AINUTLAATUINEN NÄHTÄVYYS SUOMESSA!

Alueella ulkomuseo, jossa uutuuena panssarijuna sekä uusi näyttelyhallikahvio, jossa panssaritorjunta erikoisnäyttely

Avoinna: 1.5.-31.5. klo 9-18.00
1.6.-31.8. 10-19.00
1.9.-30.9. vain la ja su 10-16.00
muulloin tilattaessa ryhmille

Puh. 917-710 403

Kahvio 711 140

Opastus Valtatie 3:lta, tie n:o 305:ltä

SILMÄOPTIKKO

VALANTA

LAHTI, Aleksanterinkatu 1

Puh. (918) 372 00

Rautatienkatu 18

Puh. (918) 512 300

MIKKELI, Maaherrankatu 12

Puh. (955) 360 200

Virkapuvun Arvomerkki.

valvilla oy

KOTIMAINEN TARKAN MIEHEN ASEÖLJY

Anti Corrollia myös autoihin
- itsepuhdistava, suojaava ja voiteleva kotimainen huippuluokan aseöljy
- säilyttää jopa automattiaseetkin toimintakuntoisina aina 68 °C
- saatavana urheilu- ja aseliikkeistä sekä tavaratalojen so. osastoilta.

KY KEMIAANTUOTE

R. Melart-Suomela
SF-2 KP 12240 HIKIÄ, puh. 914-68 011

ANTI CORROLL suojaöljy V:sta -39

TERÄSSEPÄT OY

Teräskatu 7 21210 Raisio

Puh. (921) 784 550

Varastosäiliöt, painesäiliöt
(A-luokka), Teräsrakenteet,
putkistot (D-luokka),
Asennustyöt

Kaiken maailman liput ja viirit.

Lähtö- ja maalivaatteet.
Mainoskankaat ja
-streamerit.

HELMIPAINO OY
Lipputehdas - Tekstiilipaino
36720 AITOO • PUH. 936-87 111

Kuulalaakerit Rullalaakerit Neulalaakerit

- Alan laajin tuoteohjelma
- Länsisaksalaista laatua
- Nopeat toimitukset varastostamme

Palveluksessamme myös
- tekninen palvelumme - asennuspalvelumme
- 30 jälleenmyyjää ympäri maata

Lisää kysyttävää?
Soittakaa FAG LAAKERI OY, 90-514 011

FAG alansa vahvin perustettu vuonna 1883

VVAPO OY

Kun kohdataan

KARJALA
mieto olut I

PRESIDENTTI HOTELIN TALO
PUH. 694 3055
KAMPAAMO- JA PARTURIALAN
PALVELUJA

**SALOMONKATU 5
00100 HELSINKI**

**Viihtyisä kokous- ja lomahotelli
Heinolassa**

KUMPELI
HOTELLI · HEINOLA

Muonamiehenkatu 3 18100 Heinola, puh. 910-582 14

- Olemme PLM:n hyväksymä polttopuun toimittaja:
- Toimitamme tilauksesta kivia koivuklapeja varuskunta- ja sotaharjoituskäyttöön.

**NORDBERG OY
SAHOJEN PUU**

85800 Haapajärvi
puh. 984-22840/Koskela

**Kaikissa
painatusasioissa
palveluksessanne**

**KIRJAPAINO
RAAMATTUTALO**

PL 21 76101 PIEKSÄMÄKI
Puh. (958) 13 066

**TB-
HUOLTAMO**

**HANNU
SÄKKINEN KY**

97700 RANUA ☎ 960-51551

**SUOMEN TEOLLISUUDEN
VARTIOINTI OY**

Elimäenkatu 30
00520 HELSINKI
Vaihde (90) 775 21

**Vasenkätiset
luodikot**

Nyt on vasenkätisillä metsästäjillä mahdollisuus ampua luonnollisesti – SAKO-luodikkoja saa myös vasenkätisinä.

Voit valita malleista Hunter, Deluxe, Carbine ja Handy seuraavissa kaliipereissa: 25-06 Rem, 270 Win, 7 x 64, 30-06, 7 mm Rem Mag, 300 Win Mag, 338 Win Mag, 9,3 x 62 sekä 375 H & H Mag.

**FINLAND
sako**
Laadun täysosuma

Kadettikunta ry:n järjestölehti
n:o 157 1/1988
ilmestyy 4 kertaa vuodessa

PÄÄTOIMITTAJA

Maj Kari F Jääskeläinen
Taistelukoulu
PL 5 04401 JÄRVENPÄÄ
puh 90-2581 296

TOIMITUSSIHTEERI

Maj Martti Haavisto
Topografikunta
Pasilan Virastokeskus
PL 60 00521 HELSINKI
puh 90-154 3860

**TILAUKSET,
OSOITTEENMUUTOKSET,
TALOUDEHJOITO**

Marjukka Lehtinen
Kadettikunnan toimisto
Töölönkatu 35 B
00260 HELSINKI
puh 90-490 759

ILMOITUSHANKINTA

Ilmoitus – Bök
Liusketie 3 A
00710 HELSINKI
puh 90-373 634

TOIMITUSNEUVOSTO

Niilo Palme'n, puheenjohtaja
Timo Apajakari
Matti Kausto
Jyri Paulaharju
Martti Sinerma
Kari F Jääskeläinen

PÄÄTOIMITTAJAN NEUVOTTELURYHMÄ

Jaakko Isotalo
Hannu Karpo
Matti Kohva
Eero Sauri
Seppo Sarlund
Hannu Sinerma
Tauno Äijälä

TILAUSHINNAT

vuosikerta 40,- mk
irtonumero 10,- mk

ISSN 0454-7357
Loimaan Kirjapaino Oy 1988

ULKOASU

Juha Kettunen

KANSIKUVA

Antti Bengts

Kadettiupseeri – sotilasjohtaja kehityksen kelkassa pääkirjoitus	5
70 vuotta Jääkärien kotiinpaluusta Juhani Arajärven, itsenäisyssenaatin jäsenen, kirje pojilleen 25.2.1918 ...	6
Upseeri ja lehtimies Ammatikseen kirjoittavan ohjeita upseereille – Aino Suhola	7
Upseerikasvatus Koulutus ei yksin riitä, tarvitaan myös kasvatusta – Maj Hannu Koskinen	10
Ruotsalaisupseerin näkemyksiä johtamisesta Tuttuja ohjeita, mutta myös uutta ajattelemisen aihetta – ev Dan Snell	12
Carl Robert Sederholm Haminan Kadettikoulun kasvatin värikkäitä vaiheita Venäjän armeijassa – kenrm Ville-Poju Somerkari	16
Vuosien varrelta	18
Avoimien ovien päivä Pohjoisessa Laivastossa Toimittajamme Severomorskissa – Jukka Parkkari	23
Maanpuolustuskurssit – tietoa turvallisuuspolitiikasta yhteiskunnan päättäjille evl Heikki Tilander	29
Joukko-osasto kehittyvänä ja kannustavana koulutusyhteisönä – maj Veikko Pentti	32
Varusmiespalvelus vaikuttaa mielipiteisiin Mistä rakentuu tulevan reserviläisen kuva puolustus- voimista? – FM Martti Korpijaakko	35
Kesken ei jätetä, vaikka siviiliin pääsisi Upseeri- oppilaan mietteitä Reserviupseerikoulusta – Uo Pasi Ahonen	37
Tervetuloa kadettiipiiriin Helsingin Kadettiipiiriin tervetuliaisperinne – ltn Auvo Viita-Aho, maj Martti Haavisto	41
Pääsihteerin palsta	43
Ajankohtaista Rauhankasvatusta ja turvallisuuspolitiikkaa	44
Kurssikuulumisia	46
Kirja-arvosteluja	48
In memoriam	50
Itse asiasta	51
Uusiin tehtäviin	51

Kadettiupseeri

– sotilasjohtaja kehityksen kelkassa

Johtamistaitoa tutkitaan monella eri taholla ja tasolla. Haetaan entistä tehokkaampia johtamistapoja, pidetään seminaareja, keskustellaan, väitellään eri johtamisteorioiden paremmuudesta ja oppeja haetaan ulkomailtakin. Johtamistaidosta on tullut jopa myyntiartikkeli. Nopeasti muuttuva ja kehittyvä yhteiskuntamme on luonut kaikelle tälle otollisen kasvupohjan.

Puolustusvoimien antamalla johtamiskoulutuksella on pitkät perinteet, ja se on saanut osakseen paljon arvostusta. Entä tänä päivänä ja tulevaisuudessa? Kysymys on ajankohtainen, keskusteluun on aihetta. Onhan sotilasjohtaminen upseerin eräs keskeisimmistä tehtävistä.

Sotilasjohtaminen eroaa monessa suhteessa siviilijohtamisesta. Sen on rauhan aikana mahdollisimman hyvin nivellyttävä yleiseen siviilijohtamistapaan ja -ilmastoon, johon asevelvolliset reservissä ja puolustusvoimien siviilityöntekijät ovat tottuneet. Kuitenkin on selvästi nähtävä sodan ajan sotilasjohtajuuden erityispiirteet, joista rauhan aikaanakaan ei voida tinkiä.

Suomalaisia upseereita opiskelee jatkuvasti useiden maiden sota-akatemioidissa ja -korkeakouluissa. Kansainvälisen kehityksen seuraaminen on välttämätöntä. Mutta meille vieraan johtamiskulttuurin pohjalta luotujen johtamismallien käyttöönottoa tulee perusteellisesti harkita. Puolustusvoimilla ei ole yksinomaan myönteisiä kokemuksia itsenäisyytemme alkuvuosikymmeniltä ulkomailta tuoduista johtamistavoista.

Kaiken sotilasjohtamisen perustana on hyvä ammattitaito. Sen puutetta eivät kykene muut, hyvätkään johtajaominaisuudet korvaamaan. Ammattitaidon hankkimiselle antavat vankan perustan tehokkaat sotakoulut, voimassa olevat ohjesäännöt, sodan kokemuksiin ja alan viimeisiin tutkimuksiin perustuvat uudet sotilasjohtamistaidon kirjat. Puolustusvoimat on luonut hyvät edellytykset upseerien ammattitaidon kehittämiseksi. Jokaisen meistä on osaltamme pidettävä huoli, että pysymme kehityksen kelkassa.

Upseerin uralla johtamistilanteet ja -tehtävät vaihtelevat alinomaa. Sotilasjohtajalla saattaa olla rauhan aikana alaisinaan nuorempia upseereita, korkeakoulun jatkotutkinnon suorittaneita siviilivirkamiehiä ja toimistotyöntekijöitä. Hän voi kouluttaa sodan ajan joukkoja tai joutua johtamaan satoja, jopa kymmeniätuhansia suomalaisia miehiä taistelukentällä. Upseerin on hallittava kukin tilanne ja osattava käyttää oikeaa johtamistapaa sekä oikeita keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kadettiupseereita ei saa kouluttaa pakonomaisesti saman muotin mukaan. Jokaiselle tulee antaa tilaisuus löytää oma persoonallinen johtamistyylinsä. Toista matkivalla upseerilla on heikot onnistumisen edellytykset.

Rohkeus, jämäkkyys, innostavuus, luovuus ja oikeudenmukaisuus kuuluvat hyvän sotilasjohtajan ominaisuuksiin. Upseerin on kyettävä asettamaan itselleen ja alaisilleen selkeät päämäärät ja tavoitteet. Sotilasjohtajan antaman palautteen tulee lisätä suoritusmotivaatiota. Esimiehen ja alaisen tulee elää yhdessä niin voiton kuin tappionkin hetket. Vastuu on kuitenkin jakamaton, ja se kuuluu yksinomaan sotilasjohtajalle.

Kadettiupseerin ammatti on hyvin ihmiskeskeinen. Se on huolehtimista alaisista, se on työskentelyä iloineen ja suruineen elävien ihmisten keskuudessa. Tällöin ei riitä pelkkä ammattitaito. On osattava myötäelää, kannustaa, rohkaista, jopa lohduttaa, mutta tarvittaessa antaa myös moitteita.

Vaikka puolustusvoimien johtamistaito- ja ilmasto onkin viime vuosina viety ihmisläheisempään ja avoimempaan suuntaan, niin taistelujoukkojen johtamisessa käskyn täyttämisen ehdottomuudesta ei voida kuitenkaan koskaan tinkiä. Tätä kurinalaista johtamista nopeasti tehtävine päätöksineen ja toimeenpanoineen on upseerien rauhan aikana jatkuvasti harjoitettava ja koulutettava mahdollisimman todenmukaisissa oloissa.

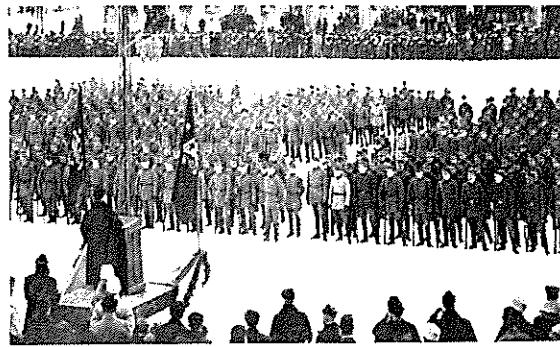
Kari F. Järveläinen

70 vuotta jääkärien kotiinpaluusta

Jääkäriliitto lopettaa toimintansa ja siirtyy ansaitsemaansa lepoon nyt, kun 70 vuotta on kulunut jääkärien kotiinpaluusta. Perinteitten vaalimisesta ottaa vastuun Jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistys.

Kunnioittaakseen sitä arvokasta työtä, jonka jääkärit ovat tehneet itsenäisyytemme ja kansamme hyväksi, järjestävät puolustusvoimat ja maanpuolustustyötä tekevät järjestöt jääkärien kotiinpaluun 70-vuotisjuhlan Finlandiatalossa 28.2.1988.

Jääkärien kotiinpaluun synnyttämien tunnelmien innoittamana kirjoitti "itsenäisyys-senaatin" ja Vaasan hallituksen jäsen, Juhani Arajärvi pojilleen kirjeen. Kirje kuljetettiin linjojen läpi perheelle, joka oli piilossa punaisten alueella. Julkaisemme nyt osan tuosta kirjeestä palauttaaksemme mieliin 70 vuoden takaiset mielialat itsenäisyytemme syntyvaiheissa.

Suomen Jääkärit Vaasan torilla

Vaasassa 25 p:nä helmik 1918

Jaakko Akseli ja Risto Matti Juhani-poika Arajärvi

Tänään saapui Saksan sodasta kotimaahansa 997 Suomen jääkäriä (Aikaisemmin oli heitä eri teitä saapunut ehkä pari sataa miestä). Isänne oli Suomen tasavallan hallituksen jäsenenä heitä vastassa Vaasan satamassa, Vaskiluodossa, kahdella laivalla, Sammolla ja Arkturuksella, he tulivat. Laivat olivat liputetut: Ensiksimmäinen valtion jäänmurtajan ylämastoissa liehui ylinnä leijonaliput. Laituriin laskettaessa lauloi jääkärien kuoro suomalaisia lauluja. Eläköön ja hurraahuudoin otimme pojat vastaan.

Isänne ei ole koskaan kuulunut sotalaitoksen ihailijoihin sanan jokapäiväisessä mielessä, mutta hän on aina sisimmässään ihailnut sellaisia poikia, jotka ei ainoastaan tahdo vaan myöskin uskaltavat tehdä jotakin kansansa yhteisen asian hyväksi. Jääkärit ansaitsevat tällaisen mainesanan.

Vapaushan ei ole mitään muuta kuin järjestetty alistumista kansakunnan kulloinkin tajuamiin lainmuotoihin pukeutuneisiin oikeusnormeihin. Minä toivon ja odotan, että isän pojista Jumalan johdatuksen alaisina kasvaa miehiä, jotka tuon tajuavat ja sen tajunnan kannattamina isänsä maata, Suomea viljelevät ja varjelevat.

Sinä Jaakko, joka jo olet iso poika ja pian opit lukemaankin, sano Matille terveisiä isältänsä ja kerro hänelle, mitä muistat isästänsä... Pian tulee kesä ja te kaikki pääsette Mattilaan leikkiä lyömään ja työtä tekemään.

Isänne
Juhani Arajärvi

Vuosi 25, no. Helmik. 1918.

No. " Jaakko Akseli ja Risto Matti Juhani-poika Arajärvi.

Tänään saapui Saksan sodasta kotimaahansa 997 Suomen jääkäriä (Aikaisemmin oli heitä eri teitä saapunut ehkä pari sataa miestä). Isänne oli Suomen tasavallan hallituksen jäsenenä heitä vastassa Vaasan satamassa, Vaskiluodossa, kahdella laivalla, Sammolla ja Arkturuksella, he tulivat. Laivat olivat liputetut: Ensiksimmäinen valtion jäänmurtajan ylämastoissa liehui ylinnä leijonaliput. Laituriin laskettaessa lauloi jääkärien kuoro suomalaisia lauluja. Eläköön ja hurraahuudoin otimme pojat vastaan.

Isänne ei ole koskaan kuulunut sotalaitoksen ihailijoihin sanan jokapäiväisessä mielessä, mutta hän on aina sisimmässään ihailnut sellaisia poikia, jotka ei ainoastaan tahdo vaan myöskin uskaltavat tehdä jotakin kansansa yhteisen asian hyväksi. Jääkärit ansaitsevat tällaisen mainesanan.

Erikoistoimittaja **Aino Suhola**, Keski-suomalainen, sai kaksi vuotta sitten journalistipalkinnon "ihmisläheisestä työstä toimittajana". Sotilaselämään hän tutustui käyttäessään kouluttautumisvapaansa kolmen viikon kurssiin TOIMITTAJA PUOLUSTUSVOIMISSA. Aino Suholan repäiseviä – mutta ei repiviä – mietteitä kirjoittamisesta, jutunteosta, yhteistoiminnasta lehtiväen kanssa on saatu kuulla Kadettikunnan eri koulutustilaisuuksissa aiemminkin. Hän peräänkuuluttaa "siviilirohkeita sotilaita", joiden "harmaan takin alla sykkii sydän".

Upseeri ja lehtimies

Lyhennelmä Aino Suholan esitelmästä Kadettikunnan tiedotusseminaarissa Jyväskylässä 17.11.1987.

Ajoittain olen kuullut lehtämme mainitun jopa puolustusvoimien tiedotuslehdeksi. Mutta sehän nyt on vale.

Ehkä se kuitenkin kertoo jostain asenteestamme.

Pikemminkin riennämme riemuin paikalle, jos joku hoksa meitä joihinkin maanpuolustushenkisiin pippaloihin kutsua kuin torjumme aiheen. – Edellyttäen, että saamme itse valita lähestymistavan ja näkökulman.

Siinä valinnassa joskus tulee törmäyksiä, nimittäin te kun olette tottuneet käskyttämään, niin joskus te ihan vahingossa käskytätte myös sanomalehtien toimittajia, ja sehän ei passaa, kun täällä on töissä myös esim. naisia, jotka eivät ole siihen tottuneet ja myös miehiä, joiden reserviylennyksistä ei ole enää toivoa, joten otsan maahanlyöntikilpailut ovat heidän osaltaan mennyttä aikaa.

Te tiedätte, mitä olis hyvä tiedottaa ja me tiedämme miten

Olemme sitä mieltä, että aihe meille voidaan antaa, ja toivomme että se annetaankin, mutta me itse päätämme,

teemmekö siitä jutun ja millaisen.

Uskoakseni itse arvostatte ammattitaitoa, miksi ette arvostaisi myös meidän ammattitaitoamme.

Kun elämme aikaa, jossa tiedon puute on valtava ja sen tarve erittäin pieni, olemme haasteen edessä.

Jos teemme otsa kurtussa tiukkaa kamaa yhteiskunnallisista epäkohdista, ne ryöttää kastelee sormen ja etsii viime yön tapetut, tämän päivän makkaran ja illan tv-ohjelman.

Iske siinä tiskiän maanpuolustustiedottamista sitten.

Mutta siinä se haasteen paikka on ja siinä me tarvitsemme toisiamme. Te tiedätte, mitä olisi hyvä tiedottaa ja me tiedämme miten.

Meidän on muistettava, että emme me – ettekä te – niitä juttuja tee toisillemme emmekä leikekirjoihin emmekä esimiehille ensinkään vaan lukijoille.

Mitä lehti sitten julkaisee?

Lehti julkaisee juttuja, joita sillä on syytä epäillä lukijoiden lukevan.

Hyviä, ajankohtaisia tai ajattomia juttuja, jotka antavat tietoa ja eväitä omaan ajatteluun.

Siinä ne tärkeimmät kriteerit.

No, mitä kriteereitä lehti sitten asettaa uutisille.

Ei mitään, sillä jos uutinen on uutinen, se julkaistaan ilman muuta.

Uutisen tekeminen on helppoa. Se vastaa kysymyksiin missä, milloin, miten, miksi kuka. Uutisessa pannaan tärkein kärkeen, tärkeä sitten ja vähemmän tärkeä roskeen. Uutisen paras tyylikeino on loppupiste.

Ongelmallisemmaksi tilanne muodostuu, jos uutinen on teidän mielestänne uutinen ja meidän ei.

Jos nyt jotenkin konkretisoisi, niin sanoisin, että uutinen vuosikokouksessa ei ole se, että tilit hyväksyttiin ja vastuuvapaus myönnettiin vaan se, että niitä ei hyväksyty eikä vastuuvapautta myönnetty.

Uutisella ei ole virkatietä

Linnoittautuminen merkitsee sitä, että te taholtanne käsin muovaatte uutisen, joka luvalla sanoen on kuolettavan ikävä, koska se on siisti ja tärkein sanotaan lopussa.

Uutinen nimittäin on rosainen kuin elämä itse ja siinä tärkein on aina kärjessä.

No, te veivaatte uutisen ja kirjoitutte sen puhtaaksi ja

Yllytän sotilasta siviilirohkeuteen, itsensä mokaamisen uskallukseen ja turpiinottamisen sietokyvyn kasvatukseen, sillä vain kovassa puristuksessa syntyy timantteja.

panette postiin. Kakkospostiin.

Kun postilaitos saattaa sen meille, se ei enää olekaan uutinen, koska se on vanha.

Eli: se mitä yritän sanoa on: kun teille jotain on tapahtunut tai tapahtumassa, soittakaa meille. Jos on tapahtumassa, soittakaa hyvissä ajoin, mieluiten paria päivää etukäteen, jos on tapahtunut, soittakaa heti, immediatly, kun on tapahtunut.

Sen verran pitää nöyrtyä, että soittaa sanomalehden toimittajalle ja huom. nimenomaan toimittajalle tai toimitussihteerille.

Päätoimittajalle soittaminen on organisaatioihin ja nokkimisjärjestyksiin uskovalle everstiluutnantille yleensä se varmimpana pidetty väylä, mutta voin riisua illuusiot ilmoittamalla, että se on niitä huonoimpia ja sen sanon ihan kokemuksesta.

Rehellisyys epämiellyttävissä asioissa kääntyy voitoksi

Varma tapa saada meidät tekemään hyvä juttu, on soittaa ja kertoa, että täällä nyt olis tämmöistä (ja tehdä se hyvin innoissaan ja hengen paloa osoittaen), että oiskohan siinä toimittajan mielestä aihetta

ihan lehtijuttuun ja jos, niin millaiseen.

Siinäpä yhdessä sitten somasti ideoisimme ja saattaisimme saada erinomattaisen jutun lehteen, jonka joku vielä saattaisi jopa lukeakin.

Se voisi olla vähän erilainen kuin soittava kapteeni ajatteli everstiluutnantin toivoneen, mutta olla kuitenkin merkittävä virstanpylväs matkalla kohti lopullista voittoa eli kääntyä voitoksi kummin.

Kääntyä voitoksi samalla tavalla kuin rehellisyys epämiel-

sattuu, me tullaan kaarina röönä putkena torvena paikalle ja lyödään otsaa maahan, kun ollaan maanpuolustushenkiä, mutta kun jotain ikävää sattuu, niin sitten me yllättäen ei ollakaan kamuja ollenkaan – niinku teidän puoleltanne. Yhtäkkiä kaikki ollaan niin keltaista lehdistöä että.

Älkää pelätkö panna itseänne likoon.

Mutta koska rakastan haasteita, aion yllyttää teitä myös uutisen tekoon ja jos ei nyt ihan uutisen, niin lehtijutun kum-

Hyvin menee. Varusteet kehittyvät – mukavista asioista on mukava tiedottaa.

"...mutta, kun jotain ikävää sattuu, niin yhtäkkiä ollaan niin keltaista lehdistöä että!"

lyttävissä asioissa. Muistuttaisin vain, että se, joka kertoo rehelligesti myös epämiellyttävät asiat, saa sankarin sädekehän ihmisten silmissä. Siitähän on kokemuksia.

Tämä vaikeus saada tietoa epämiellyttävistä asioista on meille tuttua puolustusvoimien kanssa. Kun jotain kivaa

minkin.

Ja kun teette juttuja, tehkää niistä selkeitä, konstailemattomia, yksinkertaisuudessaan kauniita ja kielessään eläviä.

Älkää pelätkö panna itseänne likoon.

Ja siitä päästäänkin mielipidekirjoituksiin.

Niitä kirjoittavan pitää en-

sin unohtaa olevansa suomalainen.

Toisekseen hänen pitää unohtaa olevansa suomalainen sotilas.

Kolmannekkseen suomalaisen sotilaan esimiehen pitää unohtaa olevansa suomalaisen sotilaan esimies suomalaisessa sotilasorganisaatiossa.

Nimittäin. Mielipidejuttu on mahtava tapa välittää färkeäkösi kokemaansa tietoa.

Nimittäin ketä sinä vakuutat olemalla niin tasapuolinen ja objektiivinen, että innokaintakin ihailijaa haukotuttaa. Ei. Jos palat, niin roihuten sitten.

Mutta maailmanne tuntien, mitä se auttaa, jos luutnantti palaa, jos majuri ei halua, että luutnantti palaa.

Nimittäin, jos majuri kannustaa luutnanttia kirjoittamaan ja sanoo jopa, että toimenkuva ikään kuin edellyttää vähän tuota ulospäin tiedottamistakin, niin antakoon herraparatkoon luutnantin siten palaa. Vaikka se palaisikin niin, että kerholla vallan luutnantin loistavasta kirjoituksesta puhutaan eikä majurin lainkaan.

Kaikki syyt, jotka estävät teitä käynnistämästä maanpuolustuskeskustelua, ovat tekosyitä.

Tahtoisin rohkaista teitä kirjoittamaan, ei vastaamaan keskusteluun, vaan käynnistämään sitä ja rohkaista teitä toinen toisenne tukemisessa nappuloista piittaamatta. Sillä voihan olla – hirveää mutta mahdollista – että luutnantin ulosanti kirjoituksellisessa mielessä on parempaa kuin majurin. Ja silloin maan etu ymmärtääkseni vaatii, että tämä luutnantti kirjoittaa ja majuri vain tukee.

Te sotilaat olette vähän kuin lääkärit. Livahdatte niin kovin helposti muka sotasalaisuuksien taakse niin kuin lääkärit vaitiolovelvollisuuden taakse.

Jos naistoimittaja uskaltaa panna sotilassukset jalkaan, niin kyllä upseerikin uskaltaa kynään tarttua.

Älkää aina odottako, että joku sohaisee teitä ja sitten te puolustaudutte. Vaikka puolustusvoimat olettekin, voisitte joskus hyökätäkin.

Mikä ihme teitä muuten estää osallistumasta muuhunkin yhteiskunnalliseen keskusteluun kuin maanpuolustusta koskevaan.

Se tekisi imagolle hyvää. Kovin pitkähän ei ole siitä, kun ajateltiin, että se rupes upseeriksi, kun ei siitä oikein muuhun ollut. Sama päti toimittajiin.

Teitä pidetään vähän maailmasta erillään elävinä. Voisitte osoittaa elävänne siinä.

Voin vain kuvitella, että kasvatusta ja opetusta koskevassa keskustelussa teillä olisi paljon sanottavaa. Ja yllytänkin siihen.

Jos mieheissä on maailmanparantajan vikaa, hänen on hyppättävä suoriin vartaloihin kahdella kierteellä tuleen ja muistettava, että paraatipuvussa pitää olla roiskeita.

Yllytän sotilasta siviilirohkeuteen, itsensä mokaamisen uskallukseen ja turpiinottamisen sietokyvyn kasvatukseen, sillä vain kovassa puristuksessa syntyy timantteja.

Kehotan teitä ottamaan elämän syliin niin että tuntuu ja kertomaan muillekin, että tuntuu.

On muistettava, että jutuntekoon otetaan aina kynän ja lehtiön lisäksi sydän.

On kirjoitettava asioista, joille sydän on avoin ja kipeä, niin kuin avoin sydän aina on.

Kun minä etsin kunnioitusta herättävää kirjoittajaa, en etsi sileää osajaa, en pieneltä jakkaralta saarnaajaa, en ylimielistä besserwiseriä, en valmiin ajatuksen tarjoajaa, vaan sitä, joka pystyy tarjoamaan keskeneräisiä saarnoja, juttuja, jotka käynnistävät ihmisessä oman ajattelun.

Ja sellaisen kirjoittajan kasvot ovat kasvot, joihin taistelu, kärsimys ja intohimo ovat lyöneet leimansa. □

P.S. "Meillä on aika hyviä kokemuksia siitä, että sotilaasta voi tulla vaikka toimittaja. Meillä on yks kentsu töissä."

Kenraaliluutnantti Rauno Meriö, Keskisuomalaisen toimittaja.

Kuvat Antti Bengts ja SA-kuva

Majuri **Hannu Koskinen** on työskennellyt upseerikasvatuksen parissa mm Kadettikoulussa kurssin johtajana ja Taistelukoululla taktiikan opettajana.

Koulutus ei yksin riitä – tarvitaan myös kasvatusta

Upseerikasvatus

Upseeri ei ole pelkkä ammattimies. Hänellä on oltava myös upseerin olemus. Samalla kun upseeria koulutetaan ammattimieheksi, häntä on myös kasvatettava upseeriksi. Me kaikki tiedämme kuinka upseeria koulutetaan, mutta tiedämmekö me kuinka upseeria kasvatetaan. Onko kyseessä itsesääntely, vai pidetäänkö kasvatusta enää lainkaan tärkeänä?

Upseeristo on tärkeä osa puolustuskykyämme. Tämä korostaa upseerikasvatuksen merkitystä sen kaikilla tasoilla.

Millainen on upseerin oltava: luotettava, lojaali, suoraselkäinen, itseensä luottava, rohkea, älykäs, vastuullinen, laajakatseinen, arvostelukykyinen, kovakuntoinen, tekee kyselemättä, ei poikkipuolista sanaa, säännölliset elintavat, kehittää itseään... Luettelo on loputon. Ja yhteiskunnan kehittyessä vaatimusten määrä vain kasvaa.

Nuorten upseerien ammattitaito on korkeata luokkaa. Tuttu on sanonta: ”Kyllä nuo nykyiset upseerit ovat fiksumpia kuin me aikamme ja saavat nykyisin paremman pohjan Kadettikoulussa.” On totta, että Kadettikoulu antaa aiempaa paremmat ammatilliset valmiudet nuorille upseereille. Heidän tietomääränsä on suurempi. Heidät on valittu suuresta joukosta testeillä. Heidän kuntonsa on parempi. Heillä on siviiliopintoja. – He ovat ammattimiehiä!

Upseeri ei kuitenkaan ole pelkkä ammattimies. Hänellä on oltava upseerin olemus. Upseerikasvatuksella luodaan upseerin olemusta – ulkoista ja sisäistä. Ulkoista olemusta

ovat tavat, esiintyminen ja käyttäytyminen. Sisäistä olemusta taas ovat ominaisuudet, jotka ammattitaidon ohella vaikuttavat upseerin käyttöarvoon.

Sisäinen olemus – käyttöarvon mitta

Tekstin alussa olevasta luettelosta voimme poimia muutamia mielestäni tärkeitä upseerin sisäiseen olemukseen kuuluvia ominaisuuksia.

LUOTETTAVUUS – tähän ominaisuuteen perustuu suurelta osalta upseerin käyttöarvo eri tehtävissä. Esimiehen on voitava luottaa siihen, että annetut tehtävät suoritetaan vaaditussa ajassa ja vaaditulla tavalla.

LOJAALISUUS – Se on alaisen tukea esimiehelle. Lojaalisuus mittaa upseerin kykyä toimia jäsenenä. Lojaalisuus ei ole sokeaa, kritiikitöntä esimiesten mielipiteiden myötäilemistä. Esimiehen on voitava luottaa siihen, että alainen esittää tarvittaessa, jopa pyytämättä oman mielipiteensä, kun asiasta keskustellaan. Kun päätös on tehty, esimiehen on voitava luottaa erimieltäkin olleen alaisensa tukeen tehtävän suorituksessa.

OMA-ALOITTEISUUS – se on kyky oivaltaa, mitä upseerilta tietyissä tilanteissa odotetaan ja toimia asian vaatimalla tavalla. Se on myös kykyä toimia yhteisen päämäärän hyväksi ilman erikseen annettavia käskyjä. Se on kyky, jota voidaan kehittää itsenäisillä tehtävillä ja vähentämällä valvontaa suorituksen aikana.

ITSELUOTTAMUS – se on kyky uskoa omaan suorituskykyyn ja kykyyn selviytyä an-

netuista tehtävistä. Itseluottamuksen taustalla ei saa olla pakonomainen tarve osoittaa omaa erinomaisuutta keinoja kaihtamatta. Itseluottamuksen pitää kestää kolhuja. Tehtävässä epäonnistuminen ei saa johtaa syyttelyyn esimiehiä ja alaisia kohtaan. Jokaisen osalle sattuu myös epäonnistumisia – niiden kasvattavaa vaikutusta ei saa unohtaa.

ARVOSTELUKYKY – se on kyky, joka estää tekemästä typeryyksiä. Se on kykyä puntaroida, mitä keinoja missäkin suorituksessa käytetään. Se on myös kykyä asettaa asioita tärkeysjärjestykseen. Hyvän arvostelukyvyn omaava ihminen säästyy ylilyönneiltä. Se ei ole jatkuvaa arvostelua muiden toimista. Kriittisyyttä tarvitaan, mutta sen on oltava rakentavaa – ei repivää.

TURHAUMANSIETO – se on kyky sietää arvostelua, kyky kestää epäonnistumisia. Upseerilla pitää olla selkäranka kestää arvostelua ja moitteita. Väärällä tavalla korostunut itsetunto ja itseluottamus saattaa purkautua kiukutteluna esimiestä kohtaan. Kritiikkiä pitää pystyä sietämään myös alaisilta ja työtovereilta.

Osallistuminen ja itsensä kehittäminen – upseerin velvollisuus

Kohteliaisuus ja käytöstavat luovat pohjan upseerin ulkoiselle olemukselle. Ulkoisella esiintymisellä upseeri luo itsestään ensivaikutelman. Hyvä esiintymiskyky luo varmuutta ja varmuus antaa itseluottamusta. Ulkoisella esiintymisellä me annamme kuvan itsestämme ja puolustusvoimista.

Upseeri on myös yhteisön jäsen – hän kuuluu joukko-osastoon, sen upseerikuntaan, upseeriliittoon ja kadettikuntaan. Tämä asettaa upseerille tiettyjä osallistumisvelvoitteita – kokouksiin, juhliin jne. Osallistuminen joukko-osaston vuosipäivän viettoon on oikeus, velvollisuus, itsestäänselvyys – ei käskynvarainen asia.

maa kovuutta, se myös hioo särkeä sopivalla tavalla. Onhan selvää, että täysin demokraattisilla menetelmillä ja pehmoarvoilla ei upseeria voi kasvattaa. Upseerikasvatuksen eräs tarkoitus on poistaa nuoresta miehestä herkkänahkaisuus ja kouluttaa hänet kestäväksi tylyäkin kohtelua – sota on rajua – ammattimiesten kasvatuksessa se pitää ottaa

ja lojaali alainen. Joukko-osastossa komentaja kokoaa henkilökuntansa ja joukko-osaston upseerikunta on sen sielu. Tämän pitää näkyä upseerin toiminnassa – hän tekee työtä joukko-osastossa – hän kuuluu sen upseerikuntaan.

Nuori upseeri seuraa joukko-osaston vanhemman upseeriston toimintaa – esimerkki vaikuttaa. Vanhempi upseeri on kasvattaja, työtoveri, ystävä. Hänellä on eittämätön vastuu nuoren upseerin kasvattamisesta.

Myöhemmät sotilasopetuslaitokset ja myöhempi virkaura syventävät kasvatukselta ja enemmänkin kasvattavat esimiehen rooliin. Samalla kehittyy myös kyky kasvattaa alaisiaan upseereita – kasvaminen ja kouliintuminen kasvattajaksi.

Esimies oppii tukemaan alaisiaan ja huolehtimaan heidän tarpeistaan – sotilasvalan velvoitteiden mukaisesti: ”Jos minut asetetaan esimiesasemaan, tahdon olla alaisiani kohtaan oikeudenmukainen, pitää huolta heidän hyvinvoinnistaan, hankkia tietoja heidän toiveistaan, olla heidän neuvonantajanaan ja ohjaajanaan ja omasta puolestani pyrkiä olemaan heille hyvänä ja kannustavana esimerkkinä.”

Kehittyminen esimiehenä on osa upseerikasvatusta. – Alaistenkäsitteilytaito kehittyy, koska matkan varrelle on paljon hyviä malleja – ainakin pitäisi olla.

Kovuus ei ole samaa kuin tylyys.

Johtamisetäisyyksistä puhutaan paljon ja nykyään suositellaan lyhyitä johtamisetäisyyksiä – autokraattinen johtaja ei ole muodissa. Kuitenkin on aivan sama, miltä etäisyydeltä johdat, jos olet oikeudenmukainen ja pidät huolta alaisistasi ja tuet heitä. Vaadittaessa alaiselta työpanoksia tulee työskentelymahdollisuudet ja -olosuhteet luoda vaatimustasoa vastaaviksi.

Upseerikasvatus luo yhteisen upseerikunnan. Yhtenäinen upseerikunta on tärkeä osa maamme puolustuskykyä. □

Kadettikoulu perinteinen on upseerikasvatuksen luja perusta. SA-kuva

Upseerilla on myös velvollisuus kehittää ja kasvattaa itseään upseerina ja ihmisenä.

Kadettikoulussa alkaa upseerin kasvatus

Kadettikoulu on yhteisö. Yhteisössä vallitsee tietty henki – se tarkoittaa pyrkimistä yhteiseen päämäärään yhdessä, toista auttaen. Paljon on puhuttu kadettikurssien välisestä kuilusta. On kuitenkin selvää, että koulussa on oltava kadettiesimiesjärjestelmä ja – hierarkia jossa kehittyy sisäinen kuri ja jossa vallitsevat käytäytymistä säätelevät tietyt säännöt. Tämä on viittekehys upseerikasvatukselle. Vanhemman kadetin velvollisuus on opastaa ja kasvattaa nuorempaa sekä olla hänelle oivallisena esimerkkinä. Peruskoulutuksen aikana nuori upseeri tarvitsee esimerkkejä – upseerin malleja, joista voi oppia.

Keskinäisellä kurilla kehitetään myös upseerin tarvitse-

huomioon.

Keskeinen osa upseerikasvatusta ovat perinteet – niiden ymmärtäminen ja huomiointaminen. Perinteitä ei saa hylätä, niitä ei myöskään tule vesittää. Muutoin teemme vain karhunpalveluksen itsellemme ja jälkikasvullemme.

Perinteet sitovat upseerikunnan yhteen ja antavat sopivan viittekehyyksen upseerikasvatukselle. Perinteistä me ammennamme henkistä voimaa.

Esimerkit kasvattavat joukko-osastossa

Upseerikasvatus jatkuu JOUKKO-OSASTOSSA, jossa tulisi keskittyä kasvatuksen syventämiseen ja upseerin ammatilliseen kehittämiseen – unohtamatta upseerin ulkoista olemusta ja itsekuria. Joukko-osasto edelleen hioo särkeä, kehittää kovuutta. Upseerista tulee komentajan ja muiden esimiesten luotettava

Tämän lehden päätoimittaja on pyytänyt minua kirjoittamaan muutamia rivejä johtajuudesta niiden keskustelujen pohjalta, joita satuimme aikaisemmin käymään rykmentin johtamisesta.

Eversti Dan Snell

Ruotsalaisupseerin näkemyksiä **JOHTAMISESTA**

Pidä alaisistasi!

He ovat hienoja ihmisiä kaikkine vahvoine ja heikkoine puolineen. Edellytä, että he aina tekevät parhaansa ja auta heitä yhä parempiin suorituksiin tulevissa tehtävissä.

Mutta ennen kaikkea – näytä, että Sinä välität heistä ja että jokainen heistä merkitsee Sinulle paljon!!

Käy joukkojen keskuudessa ”rintamalla” usein.

Ruotsissa julkaistiin vuonna 1986 kaikkiaan 52 johtajuutta käsittelevää kirjaa, siis kirja viikossa, mikä lienee osoitus sekä aiheen vaikeusasteesta että myös lisääntyvästä mielenkiinnosta johtajuutta kohtaan kaikkialla yhteiskunnassa.

Uskon, että komentajan rooliin ja näin ollen johtajuuteen pitää suhtautua nöyrästi. Komentaja on ”palvelulaitos”, joka on olemassa organisaatioita varten – ei päinvastoin. Komentaja ei ole se henkilö, joka tekee työn. Toiminta on alaisten huolena. Komentajalla tulee siis olla palvelualltiutta siinä mielessä, että hän luo toimintaedellytykset alaisiaan varten.

Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että komentajan tulisi olla kiltti joulupukkihahmo. Eräänä palvelusmuotonahan on täsmällisten tavoitteiden asettaminen alaisten toiminnalle ja alituisesti korkean ja tinkimättömän vaatimustason määrääminen. (Palvelurooliin kuuluu siis myös sotilaallisen perinteiset haukkumiset ym, kun joku ei tee parastaan.)

Komentaja kentälle ep kokouksiin

Kaikkien päätösten ja toimenpiteiden tärkeimpänä edellytyksenä on, että komentajalla on selvä käsitys joukko-osaston todellisesta tilasta. On olemassa vain yksi tapa sellaisen tietämyksen saamiseen – nimittäin ”by walking around”. On siis liikuttava paljon ulkona ja luotava tähän mahdollisuudet. On todellakin mahdollista lähettää muita niihin tuhansiin kokouksiin, jotka pyrkivät myrkyttämään komentajan elämää. Esikuntapäällikkö on valittava tarkoin, ja on annettava hänen huolehtia rykmentin arkielämästä annettujen yleisten suuntaviivojen puitteissa.

Käynnit lisäävät luottamusta

Käynnit joukko-osaston eri yksiköissä merkitsevät monessa suhteessa paljon. Ensinnäkin komentaja, kuten edellä mainittiin, pystyy itselleen selvittämään joukon tilanteen. Toisaalta kaikki, joiden luona

hän käy usein tietävät, että komentaja on tietoinen kuinka heillä sujuu. He tietävät siis, että tehdessään päätöksiä eri yhteyksissä komentaja tietää, miten hänen päätöksensä vaikuttavat kunkin tilanteeseen. Ennen kaikkea tällöin lisääntyy alaisten ja varusmiesten luottamus päätöksiä – epämiellyttäviäkin – kohtaan.

Komentajan pitää jyristä

Tämän kaiken edellytyksenä on, että komentajan käynti tai tarkastus huomataan. Pitää selvästi ”jyristä” vähän, kun on liikkeellä, ja joskus joutuu jopa keksimään jotain sellaista, josta voi (myönteisessä tai kielteisessä hengessä) pitää ääntä. Ei ole niin tärkeää mitä komentaja tekee, kunhan hän näkyy ja kuuluu, silloin hän alaisten mielestä ”välittää heistä”.

Polttoainetta kalustorahoilla

Mikäli halutaan harjoittaa päällystöä johtajatehtäviin sodan ajan kokoonpanossa, on johtajuuden rauhan aikana oltava samanlaista kuin se ”tehtävätaktiikka”, jota tullaan käyttämään sodan aikana. Tällöin on vallitsevan taloushallinnollisen järjestelmän merkitys ratkaiseva. ”Puolustusvoimien suunnittelu- ja talousjär-

jestelmä" – "Försvarets planeerings- och ekonomisystem" (FPE) – perustuu ajatukseen, että jokaisella johtajalla tulee itsellään olla käytettävissä kaikki ne resurssit, jotka hän tarvitsee tehtävän ratkaisemiseen. Joka tasolla johtajien (esim. komppanian päälliköiden) on siten vapaasti kyettävä vaihtamaan ampumatarvikkeita polttoainetarvikkeisiin, kalustetarvikkeisiin ylitöyvaroihin jne. Perustaksi vaaditaan tietysti hyvin laadittu talousarvio, mutta etenkin hyvin määritetyt tavoitteet kaikelle toiminnalle on hyvä seurantajärjestelmä.

Vaikka koulutustavoitteet siis ovat samat, voivat komppanian päälliköstä riippuen rykmentin komppanioiden koulutusohjelmat, harjoitukset ym. olla aivan erilaiset. On itsestään selvää, että alaiset ovat tällaiseen delegointiin tyytyväisiä, samoin tulevat taloudelliset resurssit parhaiten

käytetyiksi, kun jokaisella komppanialla on oma talousvastuunsa.

Älä vie päätösvaltaa alaisilta

Seurantatyö ja päällystön tarvitsema tuki on vielä omiaan korostamaan komentajan "tuotantokoneistossa" liikkumisen tarpeellisuutta! Juuri kyseinen puiteajattelu vaatii kuitenkin sen, että komentajana ei saa sortua kiusaukseen tehdä "siltä seisomalta" laajoja päätöksiä organisaatiossa. On tehtävä huomautuksia toiminnan tuloksista ja keskusteltava resurssitarkastuksista, mutta ei pidä tehdä päätöksiä alaisensa johtajien puolesta.

Yksilölliset "työehtosopimukset"

Sitten muutama sana henkilöstön kehittämisestä. Komentajalla on suuri vastuu henkilöstön kehittämisestä ammattimiehinä. Tämä edellyttää, että

komentaja tietää miten hän haluaisi käyttää jokaista työntekijää ja, että hän on jokaisen kanssa keskustellut niin paljon, että hän on oppinut tuntemaan heidät ja heidän tulevaisuuden toiveensa hyvin. Tämä vaatii seurantakeskusteluihin vuosittain useita viikkoja työaika. Lopputuloksena voisi jokaisen kanssa syntyä "sopimus", josta ilmenevät lähivuosien pääasialliset työtehtävät, mitkä komennukset voivat tulla ajankohtaisiksi ja mitkä kurssit ym. kyseinen päällystöön kuuluva tarvitsee.

Tärkeintä on tällöin kuitenkin inhimillisellä tasolla syntyvä syvälinen kontakti, varsinkin kun keskustelut myös voivat sisältää kielteisiä näkökohtia. Seurantakeskustelujen tarkoituksena on nimittäin myös selvittää, mikä on komentajan käsitys asianomaisen henkilön tavasta hoitaa työtään sekä antaa neuvoja sen parantamiseksi. □

Ruotsalainen reservin vänrikki joukkueineen aurinkoisessa johtamisilmastossa.

SUOMENMAA

Keskustapuolueen pää-äänenkannattaja
Helsinki

– päivän politiikan tietopaketti –

OY MACHINE TOOL Co

HAMEENTIE 105 00560 HELSINKI 55
VAIHDE 90 717 488 TELEX 124809 mac sf TELEFAX 90 753 1506
HELSINKI-JOKELA-PORI-TAMPERE

HÄME-HYDRO OY

Koikkurintie 6
30300 FORSSA
Puh. 916-20406

LAHDEN MAANSIIRTO J. UNELIUS KY

Vapaudenkatu 14 A. 15110 Lahti
Puh. 918-255 01

FINNBOARD

PL 36, 00131 Helsinki
puh.vaihde (90) 132 51

LAPUAN SÄHKÖ OY

AERIAL OY

– radiopuhelin- ja linkkiantennit
– ristikko- ja putkimastot
– suurtaajuussuodattimet
04400 JÄRVENPÄÄ Puh. 90-291 0588

ASUNTOSÄHKÖ OY

Mustanniementie 15, 00760 HELSINKI 76
Puh. 386 349

A-RYHMÄN URAKOITSIJA

HELVAR

Oy Helvar, Purotie 3, 00380 Helsinki
Puhelin 56 541, Telex 12-1106

PASANEN OY

Asemakatu 7 83500 Outokumpu
Puh. 973-51771, 51633

• LEIPOO JOKA PÖYTÄÄN • VEHNÄKESKUS

Poratie 3
90150 Oulu
Puh. 981-331 354

PIRKAN ASE OY

Ilmarinkatu 37
33500 TAMPERE 50
Puh. 931-551 096

● asekorjaukset
● myynti ● osto ● vaihto

Ky BIORO Kb
PERNAJA PERNÄ
Puh. 915-334 44 Tel.

SUOMEN ALLASLAITE OY

Kylpylä-, uimala-, ja kuntoutuskeskusten vedenkäsittelyyn
erikostunut yhtiö

JYVÄSKYLÄ
Einonkuja 1
40250 JYVÄSKYLÄ
puh. 941-781 688

HELSINKI
Malminraitti 28
00700 HELSINKI
puh. 90-345 5577

NISUMÄKI OY

13720 Parola, Puh. 917-711 521

JÄTEHUOLESI HEITÄ MEILLE

AROKIVI KY

Varkaus
Puh. 972-23943 – 71133

RISCAR OY

Vanajantie 6 A, 13200 Hämeenlinna
PUH: 917-120 221

K-maatalouskeskus

KONERAUTAK

54 500 TAAVETTI PUH. 953 - 71 131

INSINÖÖRITOIMISTO Saanio & Riekkola

VUORIKATU 6, B, 20. 00100 HELSINKI
Puh. 90-171 484

- KARAHALLI

KARAKALLION OSTOSKESKUS

02620 Espoo Puh. 590 465

TURVAVYÖ OY

Kantelettarentie 11
Vanha Ostoskeskus
00420 Helsinki Puh. 90-535 825

TUOTTAJAIN LIHAKESKUSKUNTA

Rahola, Tesomanvaltatie 24
33300 Tampere
Puh. 931-441 555

JOUSI PAITA juhlaan ja arkeen

Hyvin istuvia sotilasvirkapaitoja, joita voit kysyä lähimmästä sotilaskodista.

KINEKULLA OY

Kirkkokatu 7 A, 48100 Kotka
Puh. 952-114 20

Arkkitehtitoimisto KVA Oy

Lauttasaarenmäki 4
00200 Helsinki
Puh. (90) 692 7744

FINNKERI OY

PAIKKI 1 58200 KERAVAA PUH. 952-141 21

JYLLINKOSKEN SÄHKÖ OY

PL 22
61301 KURIKKA
puh. 964-502 400

SALEMYYNTI KÄSINETUKKU-TUONTILIIKE

42700 Keuruu
Puh. 943-12421

LOIMAAN KIVI KY VELJ. PALIN

32200 LOIMAA puh. 923-32 116

LUMIKKO TELAMAASTURI

SNOWMACHINE KY.

Kurimontie 21-23 Puh. 987-13300
89600 ÄMMÄNSAARI

AUTOONNE VAHVAT LEBU-NUULILASI Teaglass

Vehmaistenkatu 5, 33730 Tampere
Puh. 931-645 200

KANNONPUU OY

43300 Kannonkoski
Puh. 944-51 251

Kauppias Sederholmin talo senaatintorin varrella on Helsingin vanhin kivitalo, jonka entisöinti on ollut vilkkaan keskustelun aiheena. Kenraaliluutnantti Carl Robert Sederholm ja kirjoittajamme, kenraaliluutnantti **Ville Poju Somerkari** (ent Sederholm) ovat samaa sukua. Sukunsa juuria tutkiessaan kirjoittaja valottaa samalla suomalaisen upseeriston juuria.

Carl Robert SEDERHOLM

- Sotavankina Turkin sulttaanin suojeluksessa
- Linnoitusupseerina Mustanmeren rannikolla
- Kenraaliluutnanttina Suomessa

Carl Robert Sederholm syntyi Viipurin maalaiskunnassa 6.7.1818. Viipurin triviaalikoulun ja vuoden mittaisen yksityisopetuksen jälkeen hänet kelpuutettiin v. 1835 Suomen Kadettikouluun Haminaan. Seitsemän vuotta kadettikoulua ja pari vuotta jatkoopintoja Pietarin Sota-akatemiassa – siinä tuon ajan upseeriperuskoulutus.

Itämaisen sodan (Krimin sota 1853–56) aikana kapteeniksi ylennetty Sederholm toimi venäläisen kenraaliluutnantti Kohanovitshin esikuntapäällikkönä Kinburnin pienessä rannikkolinnoituksessa Mustanmeren rannikolla.

Englannin ja Ranskan yhdistynyt laivasto suoritti syyskuussa 1855 onnistuneen maihinnousun Krimille ja parin viikon piirityksen jälkeen antautui Sevastopolin linnoitus. Sotaa ei kuitenkaan vielä tällä ratkaistu. Mustanmeren rannikolla oli muitakin linnoituksia, yksi niistä Kinburnin rannikkolinnoitus. Sen edustalle risteili 93 sota-aluksen laivasto lokakuun toisena päivänä. Liittoutuneet nousivat maihin 7 virstaa linnoituksesta itään ja aloittivat tulivalmistelun 1500 tykinputken voimin laivoilta ja maista.

Ohjesäännön vastainen antautuminen

Valtaisan tulivalmistelun jälkeen havaittiin linnoituksesta

Kenraaliluutnantti
Carl Robert Sederholm

valkolippuisen veneen lähestyvän. Kenraali Kohanovitsh lähetti silloin esikuntapäällikkönsä kapteeni Sederholmin neuvottelemaan vihollisveneen päästyä rantaan. Seurana hänellä oli luutnantti Brenner (liekö myös suomalainen?).

Neuvottelun toinen osapuoli, ranskalainen upseeri, esitti uhkavaatimuksena ehdotonta antautumista kymmenen minuutin kuluessa. Kenraali Kohanovitsh oli heti valmis antautumaan, mutta Sederholm esitti ankaran vastalauseen. Hän palautti komentajansa mieleen Venäjän pääesikunnan määrittelemät ”yleiset antautumisperusteet”: – linnake, joka ei ollut kokenut kolmea sisäänrynnäköä ja jonka tykis-

tö yhä oli toimintakunnossa, ei ollut oikeutettu antautumaan.

Kenraali vimmastui Sederholmille ja karjaisi: ”Suu kiinni kapteeni! – Ranskalainen neuvottelija seurasi hymyillen jonkun matkan päästä tätä välikohtausta. Hän katsoi kelloa ja huomautti: ”Aika on lopussa, hyvät herrat, ilmoittakaa päätöksenne!”

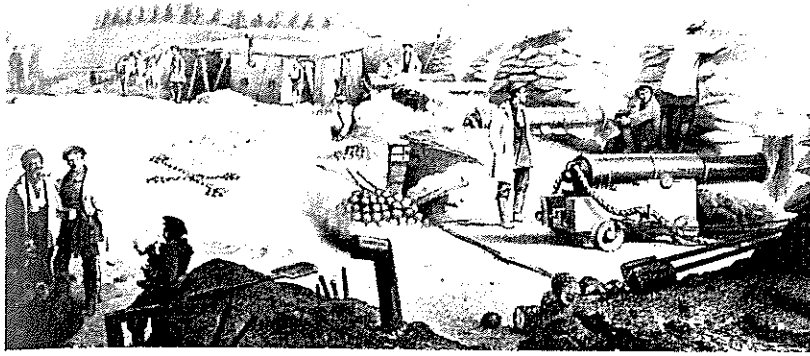
Kenraali Kohanovitsh kumarsi kevyesti ranskalaiselle: ”Hyvä, suostun ehtoihinne – linnoitus antautuu.”

”Panen vastalauseeni!” huusi silloin kapteeni Sederholm syöksyen lähemmäs komentajaansa. Kenraali suuttui asiaan sekaantumisesta siinä määrin, että paljasti miekkansa ja kohotti sen iskeäkseen esikuntapäällikköään: ”Minä tapan sinut!” – ”Koetapa vain!” vastasi Sederholm rauhallisesti.

Syntyi yleinen hämminki. Ympärillä seisoneet muut upseerit koettivat saada Sederholmia käsittämään tilanteen toivottomuuden. – Linnoitus antautui.

Sulttaanin pursi sotavangin käytössä

Upseerit joutuivat sotavankuteen. Ranskalaiset kohtelivat Sederholmia erittäin huomaavaisesti ja antoivat ymmärtää, että he hyväksyivät hänen miehekkään esiintymisensä. Kinburnin linnoituksen antautumisneuvotteluissa.

"Linnake, joka ei ollut kokenut kolmea sisäänrynnäköä ja jonka tykistö yhä oli toimintakunnossa, ei ollut oikeutettu antautumaan!"

Sederholm kertoi itse jälkeensä humoristisesti kuinka hyvä hänen oli olla sotavankeudessa Marmarameren Prinssisaarella, kun kaksi keisaria, kuningatar ja sulttaani pitivät hänestä huolta.

Kun Sederholm halusi tutustua Konstantinopoliin, hänelle myönnettiin oikeus kunniasaanaansa vastaan käyttää Turkin sulttaanin omaa purtta soutajineen ja sotilaineen. "Se oli ihanaa aikaa, kun voittajat kohtelivat näin huomautuksellisesti sotavankejaan" – myhäili Sederholm myöhemmin.

Keisari Aleksanteri II palkitsi Sederholmin urhoollisuuden kunniamerkillä ja kaksinkertaisella palkalla. Myös Napoleon III, kuningatar Victoria ja Turkin sulttaani antoivat hänelle huomattavia rahalahjoja!

Linnoitusupseeri ja muinaislöytöjen tutkija

Krimin sodan päättyttyä 1856 Sederholm jatkoi opintojaan Pietarin Insinööriakatemiassa. Tältä ajalta ovat peräisin hänen lukuisat linnoittamista koskevat artikkelinsa venäläisissä insinöörilehdissä.

Sederholmille uskottiin Kertshinsalmen ja Asovanmeren rannikon linnoitusten jälle rakentaminen hänen kehittämisensä uusien menetelmien mukaisesti.

Linnoitustöiden yhteydessä tehtiin arvokkaita muinaislöytöjä, parin vuosituhannen takaisia hautoja ja muinaisten kuuluisien skyyttien asuma-

alueen jäännöksiä. Nämä löydöt vaikuttivat syvästi Sederholmiin, joka jo entuudestaan oli kiinnostunut uskontojen historiasta. Sotavankeutensa aikana hän oli viettänyt päiviä erään armenialaisen ylimyksen kirjastossa perehtymässä itämaisiin uskontoihin.

Turkin sulttaanin valtakunta ulottui tuohon aikaan etelässä aina Sudanin rajalle saakka. Sotavanki Sederholm sai (taas kunniasaanaansa vastaan) melko vapaasti tehdä pitkiäkin tutkimusretkiä Turkissa. Näiden tutkimustensa tuloksena hän julkaisi vuonna 1888 teoksen "Kristinoppi ja sen sukulaisuuskonnot".

Kieltäytyi kenraali-ylennyksestä

Kenraalimajuriksi ylennetty Sederholm oli joutunut olemaan pois kotimaastaan lähes neljäkymmentä vuotta. Turkin sodan päättyttyä hänen anomukseensa saada siirtyä Suomeen viimein suostuttiin. Hänet määrättiin – nyt jo kenraaliluutnanttina – Venäjän insinöörihallinnon päälliköksi Suomeen.

Uusi virka olisi ollut kenraalin vakanssi ja se olisi tiennyt taas ylennystä. Mutta mitä tekikään nyt Sederholm? Hän jätti esimiehelleen kirjallisen ilmoituksen, että suostuisi siirtoon vain sillä ehdolla, ettei häntä ylennettäisi kenraaliksi! – Perusteluksi hän esitti poikkeuksellisen menestymisensä virkaurallaan. Hallitsijakin oli ylennysten lisäksi palkinnut Sederholmin korkeilla kunnii-

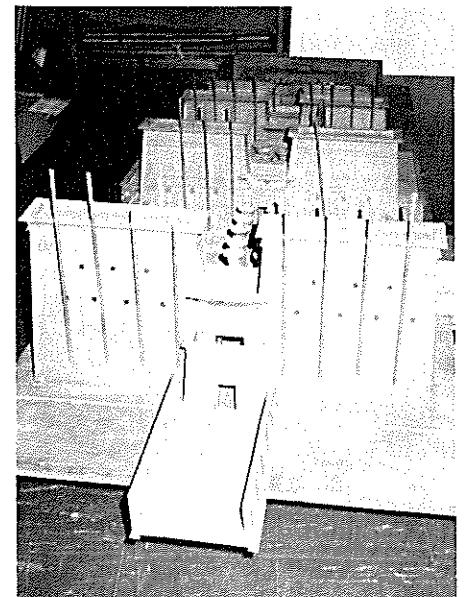
amerkeillä, kiitoksilla ja rahapalkinnoilla.

Pienoismallien rakentaminen harrastuksena

Kenraaliluutnantti Sederholmin viimeiseksi mittavaksi virkatoimeksi jäi Suomenlinnan linnoitusvyöhykkeeseen kuuluneen Melkin saaren linnoittamisen suunnittelu ja rakentamisen valvonta. Siinä hän toteutti Mustanmeren rannikolla vuosikymmenien aikana hankkimaansa kokemusta.

Helsingin edustan linnoittajana päätti Sederholm mainikkaan sotilasuransa, jonka hän oli alkanut Sevastipolin linnoituksessa nuorena luutnanttina vuonna 1844.

Erikoislaatuista upseeriuraa seurasi erikoislaatuinen eläkepäivien harrastus. Tutustumisen Viipurin linnan restaurointisuunnitelmiin innoitti Sederholmin rakentamaan pienoismalleja. Tuloksena syntyi viisikymmentä kappaletta 1:150 mittakaavaan rakennettua pienoismallia, jotka esittivät eri uskontokuntien temppeleitä ja hautausmonumentteja sekä muita rakennustaiteellisesti merkittäviä kohteita. □

Näyte viidenkymmenen pienoismallin kokoelmasta – Amon-tempPELLI Karnakista, Niilin itärannalta, muinaisen Teeban raunioilta.

Kenraaliluutnantti Jukka Pajula muistelee:

"Just tasan"

Olin ensimmäisen jääkäri-komppanian päällikkönä JP/JR 5:ssä 1949 – 50 Santahaminassa. Lammetmaa oli pataljoonan komentajana. Minä en ollut jääkärijoukoissa koskaan ennen palvelut. Opin tänä aikana todella paljon.

Lähdin kerran vahvennetun komppanian kanssa Hämeenlinnan sotaharjoitukseen, jota Reino Honkanen johti. Lammetmaa kysyi lähtiessäni: "No poika milloin tulet takaisin?" Vastasin ihan summamutikassa, että "lauantaina ilta-päivällä noin 16".

Sotaharjoitus sinällään on tarinan arvoinen, mutta se ei kuulu tähän. Me tultiin takaisin 16 maissa, niin kuin oli sanonut. Vanhan esikunnan

edessä oli Lammetmaa. Soittokunta oli vastapäätä soittamassa. Kun joukot olivat menneet ohi, Lammetmaa otti minut takaisin ja sanoi: "Poika, milloin lupasit tulla takaisin?" Kello oli jotain viisi yli. Lammetmaa sanoi tiukasti: "Se on jääkärijoukoissa sillälailla, että jos sanotaan, että tullaan kello 16, niin ei tulla kello 16.04."

Sain helkutinmoiset haukkumiset, vaikka olin osunut aika hyvin. Sen jälkeen minä kävin Hevossalmen sillalla myötätulessa, vastatulessa ja tyynellä kokeilemassa, kauanko kestää ajaa esikunnan eteen, jotta olisin varma, että osaan tulla oikeassa ajassa.

Se oli hyvä oppi. Jääkärijoukoissa se merkitsee, että ei ole minuuttia tai kahta yli vaan just tasan.

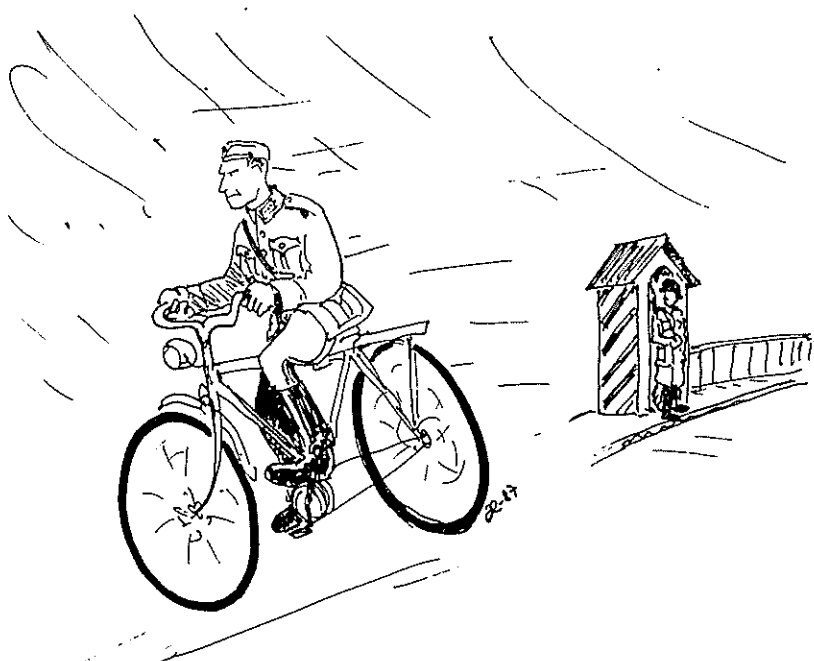
Juhlapuhujana

Laden Kadettiipiiri tehosti kouluihin suuntautuvaa toimintaansa 1970-luvun alussa. Kun kouluissa oli aiemmin käynyt puhujina vanhempia upseereita, siirryttiin silloin nuorempiin ikäluokkiin. Kadettiipiirin hallituksessa mukana olevana nuorena upseerina jouduin näyttämään esimerkkiä ja siksi kiersinkin useissa kouluissa. Ensimmäisten joukossa oli Lotilan koulu ja itsenäisyysjuhla. Koska olin kokeematon koulujuhlapuhuja, otin yhteyden johtajaopettajaan ja sovin tapaamisesta. Tapaamisen aikana päätettiin melko tarkasti, mitä "juhlapuheen" tulisi sisältää. Kohderyhmänä oli ala-aste.

Kun sitten juhla alkoi, jouduin tosipaikan eteen. Koulun juhlasali oli tilaisuuden alkaessa täysin tyhjä, ei tuoleja eikä oppilaita. Pienet oppilaat tulivat opettajiensa johdolla saliin ja asettuivat istumaan lattialle jättäen keskelle tyhjän tilan. Musiikinopettajan soitettua trumpettilla alkusointi oli juhlapuheen vuoro. Siinä sitten seisoin sotilaspuvusani parin sadan kirkassilmäisen lapsen keskellä. Puhe meni joten kuten ja johtajaopettaja kiitti kohteliaasti.

Olen useasti tuon kerran jälkeen ollut kouluissa puhumassa ja pitänyt aina mielessäni Lotilan koulussa oppimaani kolmea seikkaa: selvitä minkä ikäisiä kuulijat ovat; mieltä sen ikäisille on puhuttava ja selvitä millaisessa tilanteessa joudut puhumaan. Tuon viimeksi mainitun olin ensimmäisellä kerralla unohtanut, vaikka tiedusteluun tulee aina kuulua toimintamaaston selvittäminen.

"LUUTNANTTI"

Kenraaliluutnantti Pentti Multanen kertoo:

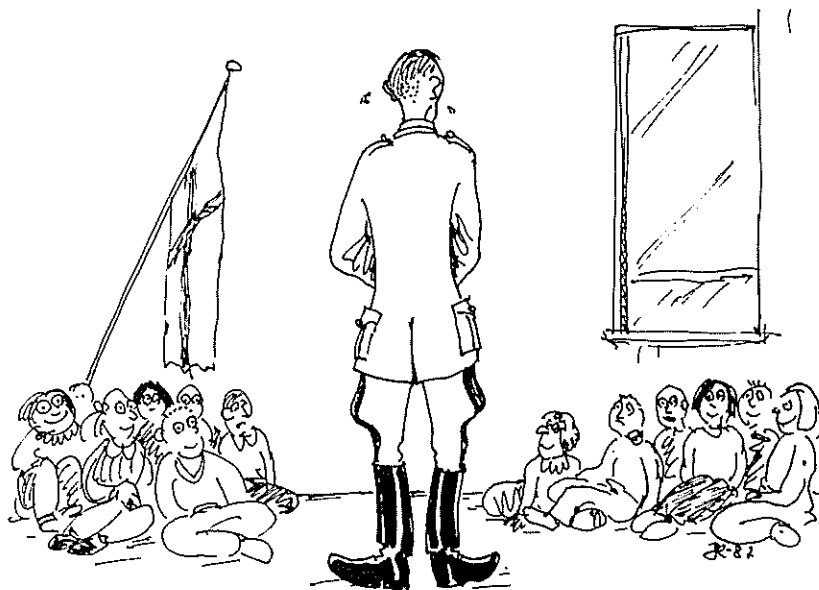
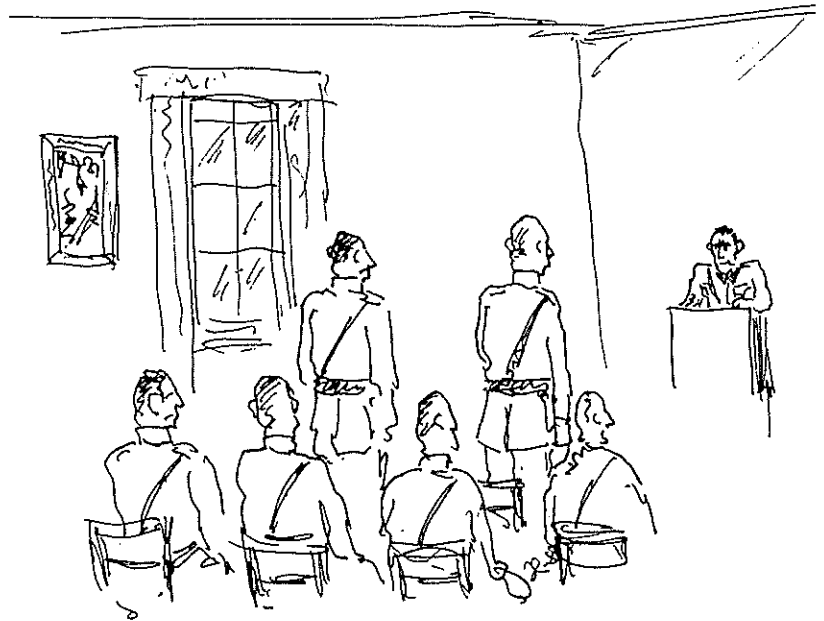
Laguksen koulutustarkastus

"Kenraali Roben Lagus piti I/JP 5:ssä jatkosodan jälkeen kovan koulutustarkastuksen, joka kesti Santahaminassa kaksi päivää. Tarkastuksen päätteeksi koottiin kaikki upseerit upseerikerholle. Lagus suoritti arvostelun. Rykmentin komentaja istui yksin keskellä edessä, sitten oli viisi everstiluutnanttia, majurit, kapteenit ja takana viimeisenä me nuoremmat upseerit."

Lagus aloitti rykmentin komentajasta. Mikäli rykmentissä ei tapahdu muutosta, niin hän ryhtyy määrättyihin toimenpiteisiin ja viittasi Uudenmaan Prikaatiin, jossa komentaja oli saanut lähdön. Sama kohtalo odottaa. Tällä tavalla hän kävi läpi kaikki everstiluutnantit. Meillä nuorilla upseereilla oli helkkarin hauskaa, kun katsottiin, miten vuoron perään alkoivat niskat pu-noittaa.

Kyllä Lagus kovaa tekstiä lasketteli. Sitten hän kävi majurit ja kapteenit läpi henkilökohtaisesti. Meidät nuoremmat upseerit hän käsitteli yhtenä ryhmänä. Kaksi tuntia kesti tämä palaveri.

Samana iltana, kun tarkastus oli päättynyt, pidettiin iltahartaus Santahaminan lippukentällä. Tällöin iltahartaus pidettiin useita kertoja viikossa. Toimiessani päivystävänä upseerina I pataljoonan komentaja everstiluutnantti Hirvelä käski minun ilmoittaa joukot hänelle. Hirvelä, jonka pataljoona oli saanut myös moitteita Lagukselta, sanoi iltahartauden päätteeksi jääkäreille: "Te olette olleet kaksi päivää divisioonan komentajan koulutustarkastuksessa. Nyt kun tänä iltana sitten panette pas-kaiset kätenne siistin valkoisen lakanan päälle, niin kiittä-kää Jumalaa tai perkelettä riippuen siitä, kumman palveluksessa olette olleet."

FINNMAP OY

Teollisuuskatu 15
00510 Helsinki, Puh 90-39 331

KALLION SÄHKÖ OY

- A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA -
Korkeavuorenkatu 29 00130 HELSINKI
Puh. 90-626 192

Tarkastamme malminäytteenne ja maksamme
palkkioita hyvistä näytteistä.

MALMIKAIVOS OY

73670 LUIKONLAHTI puh. (971) 671 701

Insinööritoimisto CONTEAM OY

Aurakatu 5 B 28 20100 Turku
Puh. 921-513 555

- puu- ja vaneripakkaukset

SALOTIKKA-PAKKAUS KY

Juvan teollisuuskatu 25
02920 Espoo Puh. 90-853 1062

INSTRUMENTARIUM

RAKENNE-RAASSINA KY

Alakattojen erikoisliike

Harvakkalantie 9 8500 Lohja as
Puh. 912-820 70

rakennus- valrema oy

Aleksis Kivenkatu 10 E 33210 Tampere
puh. 931-115 544
Rakennus- ja KVR-urakoiteja - Kiinteistö- ja
huoneistokorjauksia.

Asennusliike N. Lehtinen Ky Konepaja

26510 UOTILA Puh. 938-230 333
Suoritamme putkiasennuksia laivoihin ja teollisuudelle.
Levy ja hitsaustöitä.

ARKKITEHTUURITOIMISTO ESKO LEHMOLA KY

Kivikatu 3-5, 96400 Rovaniemi
Puh. 960-15 400

Lehtikankaantie 2, 87300 KAJAANI
Puh. vaihde 986-385 21, myynti 986-382 55

VIHTORI VILJANEN OY

LEIPOMO

Hameenlinna, Ahokatu 26
Puh 917-23263

Pohjois-Kymen Huoltokeskus Oy

Kotkakallionk. 27, 45120 Kouvola
Puh. 951-174 41

RÄIHÄ KY

Murtokatu 5 Jarvenpää
Puh 90-287 495

- VARATTU -

T:MI POREX

Teknokemialinen tehdas
Nokiantie 2 00510 HELSINKI
Puh 90-738741
Erikoisvalmisteiset pesuaineet puolustusvoimille ym
suurkuluttajille
Taloudellinen ratkaisu - Taattu tulos

- SÄHKÖSUUNNITTELU -
Jyväskylä
HELCON OY
Insinööritoimisto
Käenpesä 1, 40630 Jyväskylä 941-616538

**ARKKITEHTITOIMISTO
LAITINEN KY**
Myllärintie 40, 70780 KUOPIO
Puh. 971-312 010

**Insinööritoimisto
JOEL MAJURINEN KY**
Aurorankatu 19 B
00100 Helsinki, puh. 440 061

Pohjatutkimuksia, Kunnallistekniikkaa, Kartoituksia
Insinööritoimisto Pohjatekniikka Oy
Vattuniemenkatu 12, 00210 Hki
Puh. 90-672 227

TEKNO - TIKKA OY
TAMPERE

**Sähköinsinööritoimisto
MAURI KETOLA KY**
Kaarretie 13-15 C 90500 Oulu
Puh. 981-342 911

 **RAKENNUSLIIKE
J. KAARAKAINEN Ky**
SOTILASKATU 1, IISALMI PUH. 977-13 444

 ARVO WESTERLUND OY
Kaupintie 11 00400 Helsinki
☎ 90-562 6311

Täyden näönhuoltopalvelun talo
**TAMPEREEN
SILMÄLASIPALVELUOY**
Tuomiokirkonkatu 21, puh 147 255
Avoimna ma - pe 9 - 17

 **INSINÖÖRITOIMISTO
TAUNO NISSINEN OY**
00440 HELSINKI 44 70500 KUOPIO
SENTNERIKUJA 3 ITKONNIEMENKATU 13
PUHELIN 90-562 5255 PUHELIN 971-126 311

**Arkkitehtitoimisto
HANNU NIEMINEN OY**
Olavinkatu 46 B, 57100 Savonlinna
puh. 957-236 28

 **Luotettavat TUUSULAN
kuljetukset **KTK OY****
90-255355

HELPRINT OY
Rokkalankatu 1
50100 MIKKELI
Puh. 955-361111

NIINIVIRTA YHTIÖT
Jylpyntie 24 48230 Kotka
Puh. (952) 212 44

- Sharp- ja Casio-laskimet
- Adler-kirjoituskoneet
- Kopio-koneet

OY SUOMEN KAUPPAKOMPPANIA AB
Korkeavuorenkatu 7 00140 Hki
p. 90-658 711

wallas|marin

20700 TURKU

KÄÄKÅUS PÅ SVENSKA

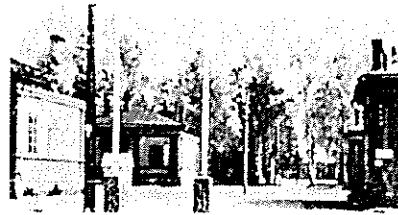
Hotel Fontell'issa sekkin onnistuu Viihtyisä liikemies,- kokous,- ja lomahotelli ruotsinkielisellä Pohjanmaalla

- 100 huonetta
- 4 eri tyyppistä ravintolaa
- Kokoustiloja
- 4 saunaa
- 8 sviittiä
- Edulliset myyntimies paketit
- Arctia -Card- edut

Soita 967-30366/myyntipalvelu ja pyydä uusi kokousesitteemme

Kanavapuistikko 13, 68600 Pietarsaari
puh. 967-30366 telex telex 7558

JALKAVÄKIMUSEO

Jääkärint. 6-8
50100 MIKKELI
Puh. 955-369 666
Puh. 955-369 666

AVOINNA

15.5.-14.6. Ti-Su	klo 11-18
15.6.-14.8. Joka päivä	" 11-18
15.8.-14.9. Ti-Su	" 11-18
15.9.-14.5. Ke, La ja Su	" 12-17

Muina aikoina tapahtuvista ryhmävierailuista pyydetään sopimaan erikseen puhelimitse

Pääsymaksut	Aikuiset	10,-
	Lapset ja varusmiehet	5,-
	Aikuisryhmät (väh. 12)	7,-
	Koululaisryhmät	3,-

KAHVIO kesäaikana avoinna museon aukioloaikoina, muulloin tilauksesta.

Oma kuvapostileima.

Erkki Tantan julkaisuista:
Miäs on tyäs näköne
(Satakunta)

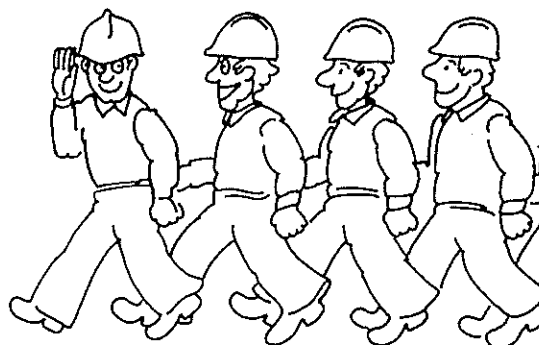
... ja Ilmarisen eläke
työn kokoinen

Jalokiveä
Rakennuskivenä

LAPIN KVARTSIITTI OY
PL 38, 99601 SODANKYLÄ
Puh. 9693-135 67

PUOLIMATKAN
TÖISSÄ ON
RAKENTAVA HENKI

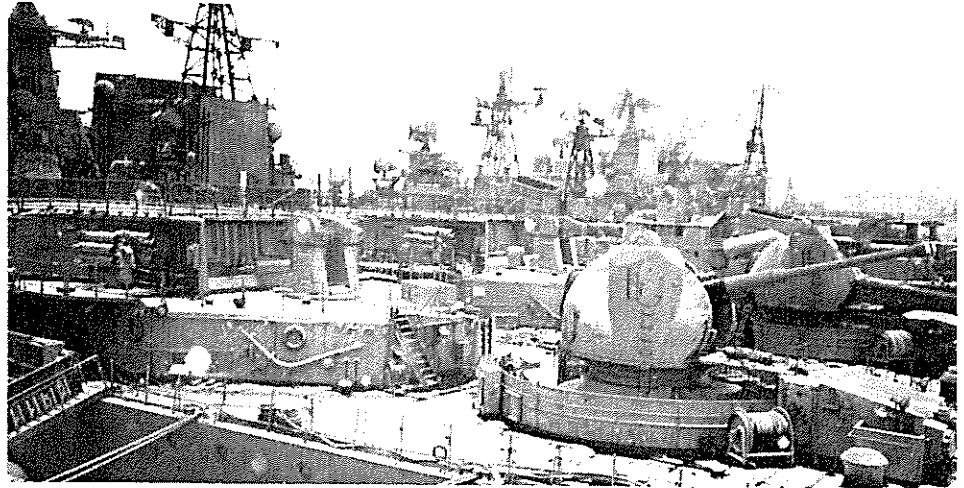
 PUOLIMATKA

Kun televisiouutisissa väläytettiin "glasnostin" tuoreimpana ilmentymänä päätoimittaja Jukka Parkkarin leppoisa olemusta neuvostoliittolaisen sota-aluksen kannella, syntyi oitis ajatus: – juttu Kylkirautaan!
Soitto Kansan Uutisten toimitukseen ja pian oli asia sovittu.

Suomalaistoimittajat Severomorskissa:

"Avoimien ovien päivä" Pohjoisessa laivastossa

Severomorskin kilometrien pituiset laiturit ovat täynnä sotalaivoja. Etualalla kaksi Sovremennyy-luokan ohjushävittäjää.

Neuvostoliiton Pohjoista laivastoa pidetään supervallan tärkeimpänä. Sen pinta-alusten lukumäärä on tosin pienempi kuin Tyynenmeren laivastolla, mutta Kuolan niemimaan tukikohdista toimivaan laivastoon on liitetty nykyaikaisimmat ja tehokkaimmat alukset. Lisäksi tämän laivaston suojeluksessa toimii lähes 70 prosenttia Neuvostoliiton strategisista sukellusveneistä, mm. kaikki uusimmat Typhoon-luokan ohjusvenet.

Oli siis melkoinen yllätys kun viime vuoden lopulla kahdeksan suomalaista toimittajaa sai kutsun lähteä tutustumaan Severomorskiin, jättimäiseen laivastotukikohtaan, johon Pohjoisen laivaston päämaja on sijoitettu. Tämän kirjoittajalla oli ilo olla mukana historiallisella matkalla, jolla tarjoutui mahdollisuus haastatella mm. Neuvostoliiton Pohjoisen laivaston varakomentajaa vara-amiraali Feliks Gromovia.

Toimittajaryhmä matkusti Severomorskiin Ivalon ja Mur-

manskin kautta suomalaisella bussilla. Ajo Murmanskista laivastotukikohtaan kesti vain puolisen tuntia, sillä bussin edellä kulki vilkkuvaloin varustettu sotilaspoliisin auto ja matkaakin oli tukikohdan rajalle vain 24 kilometriä.

Severomorskin tukikohta on alueeltan erittäin laaja. Siellä on sotasatamien lisäksi laivaston korjaustelakka, suuri lentokenttä ja runsaasti muuta sotilaallista laitteistoa. Arviolta parinkymmenen tuhannen sotilaan lisäksi tukikohdassa asuu 40 000 siviiliä, jotka ovat joko sotilaiden perheenjäseniä tai töissä tukikohdan eri tehtävissä.

Monessa suhteessa suuri osa Severomorskia korkeine kivitaloineen muistuttaakin tavallista venäläistä kaupunkia. Siellä on kaikki normaalit palvelut sairaaloista lastentarhoihin, kaupoista ja kahviloista nyt puhumattakaan. Alueella on myös melko tiheältä näytävä linja-autoliikenne.

Hieman yllättävältä tuntuu se, että sotasatama alkaa suo-

raan kaupungin laidasta. Mitään aitoja ei ole välissä. Mutta toisaalta Severomorskissa ei ole kuin luotettavaa väkeä; kaikki siellä asuvat tarvitsevat erityisen passin, jota ilman alueella ei voi liikkua. Murmanskista tultaessa on useita tarkastuspisteitä ja tukikohtaa-alue on eristetty muusta maailmasta korkeilla piikkilanka-aidoilla.

Varsinaista satamaa lähestyttäessä mittavasta sotilaallisesta toiminnasta kertoivat tiukan vartiointin lisäksi vain matalia tuntureita kattavat antenniviidakot ja ilmavalvontatutkat.

Kymmenittäin suuria aluksia

Ennen matkalle lähtöä olimme tietysti perehtyneet hyvin länessä saatavilla olevaan aineistoon Pohjoisesta laivastosta ja muustakin Kuolan niemimaan sotilaallisesta tilanteesta. Sotilasalan lehdissä on julkaistu mm. satelliittikuvia

Severomorskin sotasatamasta, mutta niissä suurimmatkin sota-alukset näyttävät vain parin millin mittaisilta. (Varsinaisten vakooilusatelliittien kuviaan lehdet eivät toistaiseksi ole saaneet käyttöönsä.)

Tiesimme siis, että Pohjoiseen laivastoon kuului lentotukialus Kievin lisäksi 75 muuta suurta sotalaivaa ja yli 80 pienempää. Laivaston sukellusveneiden määrästä (130–180 kappaletta) läntiset lähteet ovat hieman eri mieltä. Syynä on se, että osa vedenalaisista ei ole jatkuvasti palveluskäytössä.

Tukikohtia Pohjoisella laivastolla on Severomorskin lisäksi parisenkymmentä. Laivastoa tukevat melkoiset omat ilmavoimat. Niihin kuuluu noin 450 lentokonetta ja helikopteria. Ydinkärkiä Severomorskissa päämajaansa pitävällä Armadalla sanotaan olevan noin 2000 kappaletta.

Kuolan niemimaalle on sijoitettu myös lähes 70 prosenttia Neuvostoliiton strategisista sukellusveneistä. Niiden suojaaminen on eräs Pohjoisen laivaston päätehtävistä.

Kiev ja Kirov Severomorskissa

Ennakkotiedoistamme huolimatta saapuminen Severomorskin sotasatamaan oli yllätys. Sotalaivoja oli lähes silminkantamattomiin, useita kymmeniä ja lähes kaikki niistä olivat tonnistoltaan suurempia kuin Suomen koko laivasto.

Suomalaisten toimittajien bussi ohjattiin suoraan laituriin numero kuusi, jossa odotti varsinainen lähemmän tutustumisen kohde ja luvaton lehdistötilaisuuden pitopaikka, sukellusveneiden torjuntahävittäjä Marsalkka Vasiljevski.

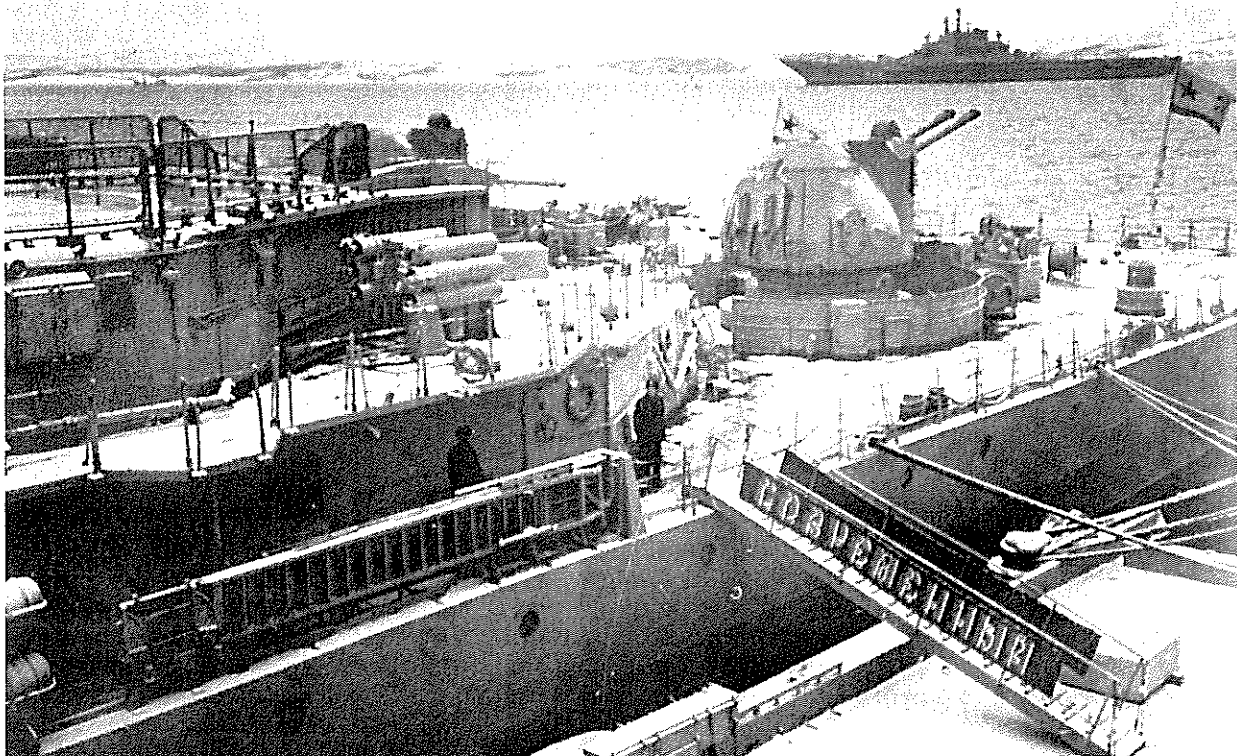
Pikainen vilkaisu lähilaitureihin osoitti, että meidät oli tuotu todella sotasataman sydämeen. Olimme kutakuinkin näkemiemme satelliittikuvien keskipisteessä. Vasiljevskin oikealla puolella oli viereisessä laiturissa Neuvostoliiton laivaston ehkä kohutuimien alus, 248 metriä pitkä taisteluristeilijä Kirov.

Samassa laiturissa Kirovin kanssa oli huippumoderni

Slava-luokan ohjusristeilijä. Vasemmalle katsoessa taas näkyi pitkä rivi Sovremenny- ja Udaloy -luokan ohjushävittäjiä. Ja mahtavinpana kaikista oli keskelle Kuolanvuonoa ankkuroitu 273 metrin lentotukialus Kiev, jolta toimivat useat kymmenet sukellusveneentorjuntahelikopterit ja pystysuoraan nousevat Jak-38-hävittäjät.

Selvästi näki, että Neuvostoliitto oli keskittänyt pohjoiseen laivastoonsa suuren osan kaikkein nykyaikaisimmista pinta-aluksistaan. Oli helppo päätellä, että aivan muutamien satojen metrien säteellä meistä oli kymmeniä ellei satoja ydinkärkiä tai ainakin asejärjestelmiä, jotka tilanteen vaatiessa voidaan sellaisilla varustaa.

Sukellusveneitä ei Severomorskissa näkynyt yhtä muistomeriksi jätettyä toisen maailmansodan aikaista venettä lukuunottamatta. Vedenalaisten tukikohdat ovatkin pohjoisempina.

Mahtavinpana kaikista oli keskelle Kuolanvuonoa ankkuroitu lentotukialus Kiev, jonka liikkumisia lännen tiedustelu seuraa erityisen tarkasti.

"Suomen ei syytä pelätä"

Suomalaiset toimittajat alkoivat luonnollisesti heti käyttää kameroitaan, eikä kuvaamista rajoittanut mikään muu kuin

– Voitte nukkua yönne rauhassa, vakuutti tyylikäs ja ystävällinen vara-amiraali Feliks Gromov, Pohjoisen laivaston varakomentaja.

pohjoisen koko päivän kestävä hämärä ja hiljalleen voimistuva lumisade. Kuvata sai vapaasti myös sukellusveneiden torjuntahävittäjä Marsalkka Vasiljevskin sisätiloissa, joita esitteli aluksen päällikkö, toisen luokan kapteeni Vladimir Savitshe, 34.

Kapteenin kierroksella tutustuttiin myös laivan lukuisiin asejärjestelmiin. Järeintä kalustoa edustivat yli 100 kilometriä kantavat sukellusvenneiden torjuntaan tarkoitettut ohjukset ja peräkannen suojiin sijoitetut kaksi helikopteria, joiden tehtävänä myös oli vedenalaisten metsästäminen. Laivalla oli luonnollisesti myös voimakas tavanomainen tykki- ja ilmatorjunta-aseistus.

Aluksen upseerimessissä järjestetyssä lehdistötilaisuudessa laivaston varakomentaja vara-amiraali Feliks Gromov vastaili varsin niukkasanaisesti sotilaallisia yksityiskohtia koskeviin kysymyksiin, mutta painotti useaan otteeseen Suomen ja Neuvostoliiton hyviä suhteita. Esimerkkinä hän mainitsi mm. pääesikunnan päällikön Jan Klenbergin käynnin

neuvostolaivaston vieraana. – Suomella ja muilla Pohjoismailla ei ole mitään pelättävää Kuolan niemimaan suunnalta, vakuutti amiraali.

Gromov viittasi myös presidentti Mauno Koiviston ja pääsihteeri Mihail Gorbatschovin puheisiin, joissa oli käsitelty jännityksen lisääntymistä pohjoisilla merialueilla.

Syyksi tähän merellisen jännityksen lisääntymiseen vara-amiraali Gromov näki Yhdysvaltain ja muidenkin Nato-maiden yhä lähemmäksi Neuvostoliiton tärkeitä tukikohtalajeita ulottuvat laivastoharjoitukset.

Suomalaisten lehtimiesten vierailu Severomorskissa oli ennen kaikkea hyvä esimerkki Neuvostoliiton uudesta avoimuudesta glasnostista. Vielä pari vuotta sitten ei allekirjoittanut olisi millään uskonut, että vielä joskus tulisi käymään Severomorskissa. □

*Teksti ja kuvat:
JUKKA PARKKARI*

Sukellusvenneiden torjuntahävittäjä Marsalkka Vasiljevskin kannelta oli hyvä tilaisuus valokuvata taisteluristeilijä Kirovia, joka oli Udaloy-luokan ohjusristeilijän kanssa viereisessä laiturissa.

HACKLIN-YHTIÖT

PORI – MÄNTYLUOTO

FINN-LASSIE

Verryttelypuvut sekä ulkoiluasut

FINN-LASSIE OY Kokkola

P. TYLLILÄ LINJA OY

Hyljekuja 6 02270 Espoo
Puh. 881 269

SUOMEN TUULILASIMYYNTI OY

Juvan Teollisuuskatu 25 C
02920 Espoo
Puh. (90) 844 144

Asianajotoimisto Risto Kärjä

Sibeliuksenkatu 23 C 26 04400 Järvenpää
Puh. 90-2911 922

INSINÖÖRITOIMISTO ÄYRÄVÄINEN KY

Kaupintie 8 00440 Helsinki
SKOL ry:n jäsen

Rakennusyhtymä

Louhija & Väänänen

Hämeenkatu 55 05820 Hyvinkää
Puh. 914-29 130

OY FORCIT AB

HANKO

Oy Kalamiehet Ab Kalatukkukeskus

00500 HELSINKI PUH. 716699

Nykyaikainen
SUUR-LEIPOMO
Lapiin Pakari Oy
96320 ROVANIEMI
Teollisuustie 11 Puh. 960-318 131
PAKARIESTA PARHAAT TUOTTEET

 pesu·helo

Turuntie 6 23800 Laitila
puh. 922-51348

TEOLLISUUDEN VOIMA OY

27160 Olkiluoto Fredrikinkatu 51-53
00100 Helsinki

OY TURUN KYLLÄSTYSLAITOS AB

21260 RAISIO
921-783 151, 783 341

OY TIETOBOTNIA AB

PL 253 65101 VAASA PUH. 961-241 111

OY TAMRO AB
Ruositantie 14, 00390 Helsinki
Puh. 90-540 11

MOBIL OIL OY AB

Keskuskatu 7 00100 Helsinki
puh. 90-630 626

HÄMEESSÄ HÄMEEN SANOMAT

Sinkityt ja muovipinnoitetut JAAKKO KATTO- ja SEINÄLEVYT sekä kaikenlaiset RAKENNUSLISTAT valmistaa

JAAKKO-TUOTE OY

27430 Panelia, puh. 938-47 228

SUINUU OY

Torikatu 17, 80100 Joensuu Puh. 973-292 51
Kauppakatu 21 -126 971

SUINUUN FYSIKAALINEN HOITOLAITOS

Siltakatu 20, 80100 Joensuu
Puh. 973-255 50

NORDLAMEX SAFETY GLASS OY

Laitila. Puh. 922-51800

Ravintola Teatteri-Holvi

Savilahdenk. 1 50100 Mikkeli
Puh: 955-106 63

MOBITELE OY

Korjaamonkatu 1, 33840 Tampere, puh. (931) 656 600
Satakunnankatu 24, 33210 Tampere

LIPERIN PUTKITYÖ OY

80400 Ylämylly, Mattisenlahdentie
Puh. vaihde 973-851 611

KAIKKEA LVI-ALALTA

Luontaistuotteiden erikoisliike

POMONA

Kauppapuistikko 16, 65100 Vaasa
Puh. 961-115 626

Myyntivirta Oy

Seripainatukset & Muovityöt
40800 Vaajakoski
puh. (941) 262 411

LAPINLEIMU OY

KILSA-TUOTTEET 37800 TOIJALA 937 - 210 80 Telex 22380

LUJITUSTEKNIikka OY

Läntinen teollisuuskatu 3
02920 Espoo, puh. (90) 840 324

- Ruiskubetonityöt • Pulttityöt •
Injektointityöt • Betonirakenteiden
korjaustyöt • Siltakorjaustyöt

Vari Oy

Paimenpolku 3 45100 KOUVOLA
Puh. 951-202 71

PUISTON SÄHKÖ

Ylitie 20 a, 20810 Turku
Puh. 921-350 340

VOIMALAITOSRAKENTAJAIN LIITTO RY

Yrjönkatu 13 A 00120 Helsinki
Puh. 90-642811

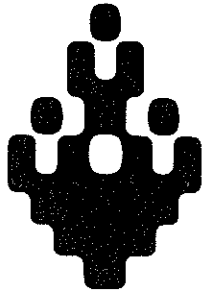
TELEMERKKI OY SÄHKÖKOJETAHDAS

05400 Jokela
Puh. 914-81 250

OL-VAS-NAUHATEX KY

Vetoketjut, ompelulangat, brodyyrit, vyöt
meitä

PL 104 68601 Pietarsaari
Puh. 967-124 11

JOHTAMISTAIDON OPISTO

OSAAVAT ESIMIEHET —
MENESTYVÄ YRITYS

Aavaranta
02510 OITMÄKI
puhelin (90) 81411

JORMA LEITZINGER – KIRJAUUTUUEDET

- HEUREKA – Keksijät kertovat 1. Ainutlaatuinen kirja luovuudesta, oivaltamisesta ja keksimisestä 25 suomalaisen keksijän itsensä kertomana.
- HEUREKA – Keksijät kertovat 2. Itsenäinen jatko edelliselle, nyt 19 keksijän kertomana. Heureka-sarja jatkuu!
- SOTILAS – Kahden sukupolven kokemuksiin ja ajatuksiin. Isän ja pojan yhteistyö, jossa pojan tuoreet varusmieskokemukset sekä isän muistelmat rintamilta 40 vuoden takaa.
- PELKO – Kirja pelon olemuksesta ja ilmenemismuodoista. Kirja siitä, miten pelko vaikuttaa käyttäytymiseemme. Kirja siitä, mitä meidän pitäisi tehdä, jotta voisimme olla pelottomampia, vapaampia ja luovempia. Kirja arkipäivän peloista, mutta myös sotilaspeloista, paniikista ja taistelujen rasituksista.
- TAISTELUKOULU – Psykologinen sotaromaani.
- ISKURYHMÄ A 1 – Toiminnallinen sotaromaani.
- ESPANJAN TAUTI – Kuvitettu kirja suomalaisten talviasumisesta Välimeren rannalla.
- ILOMANTSISTA ITÄÄN – Perinteinen sotaromaani.

Kaikki edellämainitut kirjat tilattavissa puhelimitse (90) 640 033 á 80 mk/kpl

Dipl.ins. Jorma Leitzinger c/o
Patenttitoimisto Leitzinger Oy
Hietalahdenkatu 8 A, 00180 HELSINKI

Everstiluutnantti Heikki Tilander toimii Maanpuolustuskurssin apulaisjohtajana. Ennen nykyistä tehtäväänsä hän on ollut mm. Sotakorkeakoulun taktiikan ja operaatiotaidon opettajana sekä Tukholmassa sotilasasiamiehen apulaisena.

Maanpuolustus- kurssit

– tietoa turvallisuuspolitiikasta
yhteiskunnan päättäjille

Maanpuolustuskurssit ovat tulleet suuren yleisön tietoon kaiketi parhaiten avajaispuheistaan. Tavaksi on tullut, että niin puolustusministeri kuin puolustusvoimain komentajakin käsittelevät ajankohtaisimpia maanpuolustuksen kysymyksiä neljä kertaa vuodessa maanpuolustuskurssien avajaisissa.

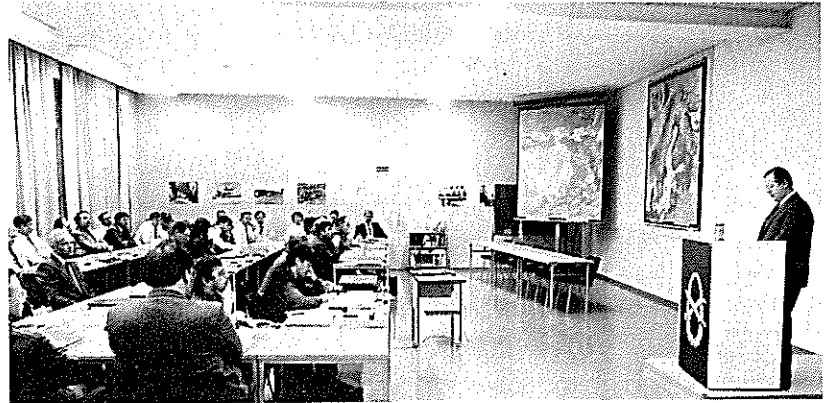
Vähemmän tiedetään siitä, mitä tapahtuu avajaispuheitten jälkeen. Minkälainen on yhteiskuntamme päättäjien turvallisuuspolitiikan opinahjo?

Esikuvat ulkomailta

Toinen maailmansota oli osoittanut sodan totaalisuuden. Tämän vuoksi sodan jälkeisinä vuosina useissa maissa maanpuolustusvalmistelut laajennettiin käsittämään kaikki yhteiskunnan alueet. Tähän liittyi totaalisen maanpuolustuksen opetus yhteiskunnan avaintehtävissä toimiville. Perustettiin erityisiä maanpuolustuskorkeakouluja. Esimerkiksi Ruotsissa Maanpuolustuskorkeakoulun ensimmäinen kurssi käynnistyi vuonna 1951 ja Norjassa 1955.

Myös Suomessa ajatus korkeimmasta maanpuolustusopetuksesta alkoi kypsyä 1950-luvulla. Useiden vuosien selvittelytyön jälkeen päätettiin aloittaa ”totaalisen maanpuolustuksen kurssit” Sotakorkeakoulun yhteydessä. Myöhemmin kurssin nimi vaihtui valtakunnalliseksi maanpuolustuskurssiksi.

Ensimmäinen kurssi käynnistyi runsas neljännesvuosisa-

Maanpuolustuskurssien luennoitsijat ovat eri alojen parhaita asiantuntijoita. Pääministeri Kalevi Sorsa pitämässä ajankohtaista esitelmää 101. maanpuolustuskurssilla v. 1986.

ta sitten, 17.4.1961.

Kursseja on pidetty kaikkiaan 105 ja valtakunnallisen maanpuolustuskurssien suorittaneiden määrä on yhteensä 3 816 henkilöä. Heistä naisia on ollut 281. Kansanedustajana ollessaan kurssin on käynyt 385 henkilöä. Nykyisestä eduskunnasta kurssilla on tähän mennessä ollut 126 kansanedustajaa.

Neljä viikkoa tiivistä opiskelua

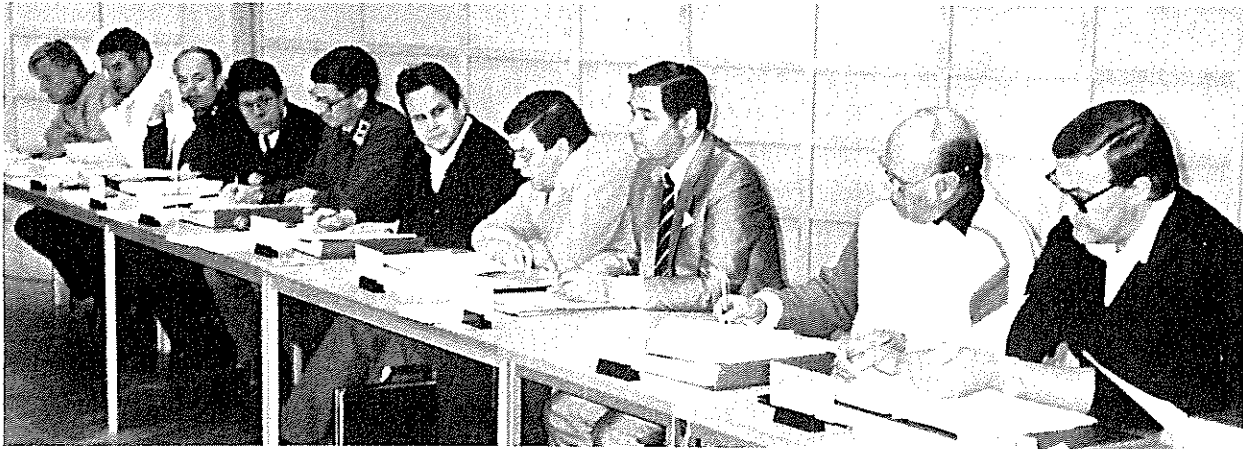
Kurssi käsittää noin 120 tuntia neljän viikon aikana. Tunnit jakautuvat alustuksiin, soveltavaan harjoitukseen sekä tutustumiskäynteihin. Ohjelma rakentuu turvallisuuspolitiikan perusteista, taloudellisesta ja sotilaallisesta maanpuolustuksesta, väestönsuojelusta, maanpuolustustiedotuksesta sekä muiden alojen maanpuolustusjärjestelyistä.

Opetusmenetelmä on koko ajan ollut pääasiassa seminaariluonteinen perustuen alus-

tuksiin ja niihin liittyviin keskusteluihin, joilla onkin olennainen merkitys. Monipuoliset keskustelut ehkä ovatkin kurssin parasta antia. Maanpuolustuskurssit lienevät turvallisuuspoliittisen keskustelun tärkeimpiä foorumeita Suomessa.

Puolustusvoimain komentaja kenraali Jaakko Valtanen toivottaa kansanedustaja Sirpa Pietikäisen tervetulleeksi 104. maanpuolustuskurssille.

Kurssiin osanottajista koottu puolustusneuvosto kriisitilanteen kimpussa soveltavassa harjoituksessa.

Tilanteenmukaista harjoittelua

Soveltava harjoitus muodostaa tärkeän osan kurssia. Harjoituksessa tarkastellaan kuvitellun tilanteen pohjalta maamme turvallisuuspoliittisia toimenpiteitä eri asteisissa kriiseissä. Harjoitus koostuu ryhmätyöskentelystä ja työryhmien esityksistä, jotka käsitellään kurssin muodostaman puolustusneuvoston istunnoissa. Harjoitus käsittää turvallisuuspolitiikkamme kaikki tärkeimmät osa-alueet.

Kurssi tekee useita tutustumiskäyntejä puolustusvoimien, talouselämän ja tiedotusalan kohteisiin perehtyen erityisesti poikkeusolojen järjestelyihin.

Ohjelmaan sisältyy myös kolmen vuorokauden tiivis internaattivaihe jossakin Etelä-Suomen varuskunnassa. Jakso sisältää soveltavaa harjoitusta sekä tutustumisia puolustusvoimiin ja paikkakunnan talouselämään. Monet kurssilaiset ovat pitäneet juuri internaattivaihetta kurssihengen varsinaisena luojana.

Koko yhteiskunta edustettuna

Kurssien osanottajat ovat maanpuolustusta sivuavien eri alojen johtavista siviili- ja sotilastehtävistä. Kurssi edustaaakin tavallaan suomalaisia yhteiskuntaa pienoisikoosta, kos-

ka osanottajat ovat sen eri toimialoilta edustaen myös erilaisia poliittisia näkemyksiä.

Osanottajien määrä kurssia kohden on vaihdellut 35–40 välillä. Kansanedustajia ja poliittisten puolueiden edustajia on osanottajista ollut noin 15 %. Suunnilleen sama määrä on ollut myös valtionhallinnosta. Talouselämän piiristä on tullut noin joka kolmas kurssilainen. Tiedotusvälineitä tai erilaisia järjestöjä on edustanut joka viides osanottaja. Tieteen piiristä on kertynyt noin 10 % kurssilaisista. Upseereita on ollut sama määrä.

Tietoja ei päästetä ruostumaan

Valtakunnallisen maanpuolustuskurssin käyneille järjestetään viiden vuoden välein jatko- ja täydennyskurssi, joilla osanottajille kerrotaan väliaikana tapahtuneesta kehityksestä.

Uutena kurssimuotona on parin vuoden ajan järjestetty erikoiskursseja, jotka on tarkoitettu eri alojen kohderyhmille kerrallaan.

Pääosa vanhoista kurseista pitää omaehtoisesti yhteyttä keskenään kokoontuen yleensä kerran vuodessa. Viime vuonna tällaisia tapaamisia järjestettiin 68 kertaa!

Alueelliset kurssit

Olenneisen osan yleisestä maanpuolustusopetuksesta

muodostavat vuodesta 1962 alkaen pidetyt alueelliset maanpuolustuskurssit. Ne järjestetään maaherrojen johdolla lääneittäin. Kurssit perehdyttävät osanottajat erityisesti alueellisiin ja paikallisiin kysymyksiin poikkeusolojen varalta. Niillä on ollut jo lähes 14 000 osanottajaa.

Naisnäkökulma avartaa

Aluksi kurssien osanottajat olivat vain miehiä. Ensimmäisinä naisina kutsuttiin 9. Maanpuolustuskurssille Naisjärjestöjen Keskusliiton varapuheenjohtaja Marjatta Väinänen ja Suomen Partiotyttöjärjestön partioylijohtaja Helvi Sipilä.

Ruotsalaisten tiedettiin todenneen, että yksi naisosanottaja kurssia kohden olisi sopiva määrä. Näin ennakkoluuloisia meillä ei oltu, vaan naisosanottajien lukua on yritetty määrätietoisesti kasvattaa.

Kurssin henkeen ja sisältöön naisosanottajilla on todettu olevan myönteinen vaikutus. Yhteiskunnan harjoittaman turvallisuuspolitiikan rinnalle on naisnäkökulma nostanut yksilön turvallisuustarpeiden käsittelyn.

Mitä upseeri oppii maanpuolustuskurssilla?

Suurimman haasteen upseeri kokee joutuessaan yhteistyöhön muiden alojen asiantunti-

joiden kanssa. Aiemmissa opiskeluvaiheissa on harjoituksissa yleensä "operoitu" valmiiksi perustetuilla joukoilla. Nyt joudutaan miettimään sotilaallisten toimenpiteiden mitoittamista erilaisissa tilanteissa, punnitsemaan eri toimialojen tärkeyttä keskenään ja ennen kaikkea perustelevaan poliittisille päätöksentekijöille sotilaallisten näkökohtien merkitystä. Varsin kehittävä on joutua tilanteeseen, jossa upseerin itsestäänselvästä pitämisestä asia nähdäänkin aivan toisessa valossa.

Tutustuminen eri alojen ja erilaisia näkemyksiä edustaviin johtaviin henkilöihin on hyödyllistä. Samalla luonnollisesti välitetään kuvaa puolustusvoimista ja upseerikunnasta.

Päivä alkaa aamujutulla

Jo vuosia jokainen kurssipäivä on alkanut aamujutulla, jonka kertomisesta kukin työryhmä on vuorollaan huolehtinut. Aamujuttuperinne syntyi ankeiden aamuhetkien piristykseksi eversti Valtasen ollessa kurssien johtajana. Vuosien

Maanpuolustuksen 4. erikoiskurssilla keskusteltiin siitä, miten turvallisuuspoliittista tietoa voitaisiin lisätä naisten keskuudessa.

mittaan on kuultu monia armoitettuja jutunkertojia. Olkoon esimerkkinä kurssilta 81 Jaakko Salonojan kertoma juttu, jolla hän kuvaili rautakauppojen joskus kehnohkoksi mainittua palvelua. Kauppaan tullut ostaja sai houkuteluksi myyjän hyllyjen välistä esiin ja pyysi saada ostaa Suomen lipun. Jaaha, vastasi myyjä, minkähän värisen?

Suomen turvallisuus koko yhteiskunnan vastuulle

Maanpuolustuskurssien merkitystä yhteiskunnassamme on vaikeaa mitata. Alkuaikoina niiden suurin merkitys lienee ollut siviili- ja sotilasyhteisöjen vuorovaikutuksen lisäämisessä. Kurssit ovat auttaneet eri alojen edustajia turvallisuuspoliittisen kokonaiskuvan luomisessa. Siviiliviranomaiset ovat myös käytännössä selvästi ottaneet vastuunsa kokonaisuudessaan maanpuolustuksesta. Maanpuolustuskurssilla on siinä ollut tärkeä osuus.

Kurssit ovat eittämättä olleet lähentämässä puolustusvoimia muuhun yhteiskuntaan. Turvallisuuspoliittisen tiedon lisääjänä niillä on myös ollut keskeinen merkitys. Monelle valmiussuunnitteluun osallistuvalla kurssi on antanut tarvittavia hyödyllisiä tietoja.

On väärin nähdä kurssit vain jonkinlaisina puolustusvoimien suhdetoimintatilaisuuksina, kuten joskus kuulee väitettävän. Tietoa pyritään jakamaan monipuolisesti ja mahdollisimman avoimesti. Johtopäätösten tekeminen jää kuitenkin jokaiselle kurssilaiselle itselleen. □

Maanpuolustuskurssit tutustuvat puolustusvoimien toimintaan ja välineistöön internaattivaiheessa.

Veikko Pentti, yleisesikuntamajuri
Kasvatustieteiden tohtori
Sotakorkeakoulun opettaja
Helsingin yliopiston turvallisuuskasvatuksen dosentti

Joukko-osasto kehittyvänä ja kannustavana koulutusyhteisönä

Jokaisella joukko-osastolla on kulttuurinsa; se koostuu perinteistä, henkilöstöstä ja heidän omaksumistaan arvoista, normeista, asenteista, uskomuksista ja odotuksista, joukko-osaston koulutusolosuhteista sekä sotilaskasvatus- ja opetusmenetelmistä. Näistä kehittyvät ominaispiirteet tekevät joukko-osastosta koulutusyhteisönä ainutlaatuisen.

Koulutuksen toiminnallisia edellytyksiä parannetaan joukko-osaston sisäisellä kehittämisellä, jonka lähtökohdanna on herättää halu koulutustehtävän syvälliseen ymmärtämiseen ja sen pohjalta tapahtuvaan kehittämiseen. Kouluttajien motivaatio ja asennoituminen tehtäviinsä heijastuu koulutettaviin ja vaikuttaa ratkaisevasti joukko-osaston työskentelyyn ja tuloksiin.

Kehityshaluinen sietää muutoksia

Koulutusyhteisön toimivuus perustuu siihen, että kouluttajat luottavat toisiinsa, pystyvät kommunikoimaan keskenään avoimesti koulutusta ja työympäristöä koskevissa asioissa sekä ovat halukkaita auttamaan ja tukemaan toisiaan. Kehittyvässä, kasvuhakuisessa koulutusyhteisössä kouluttajakunnan asenne itseään ja muita kohtaan on tutkiva, tarkkaileva ja oppimishaluinen. Leimaa-antavia piirteitä ovat muutoksen sietokyky ja valmius uuden omaksumiseen. Kannustava koulutusyhteisö arvostaa henkistä kasvua ja rohkaisee siihen, luo edellytykset jatkuvalle ammatissa kehittymiselle ja innostaa koko kouluttajakuntaa yhdessä ponnistelemaan koulutuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Joukko-osaston sisäisessä

koulutuksen kehittämistyössä pyritään ratkaisemaan niitä ongelmia, joita voidaan havaita reaalityötilanteen ja ideaalityötilanteen välillä. Uudistusten eteneminen riippuu paljolti siitä, millaisia asenteita ja käsityksiä kouluttajalla on koulutuksen kehittämistarpeista. Kouluttajan aloitteellisuus näkyy ennen muuta hänen omassa työssään ja vaikuttaa sen tuloksellisuuteen, mutta se voi kanavoitua komentajan ja muiden kouluttajien kautta koko koulutusyhteisön kehittämiseen. Yhden ongelman ratkaiseminen voi helpottaa muistakin ongelmista selviytymistä tai paljastaa kokonaan uusia kehittämistarpeita.

Muutokset edellyttävät arviointia

Samalla kun joukko-osastossa työskennellään tavoitteiden saavuttamiseksi, arvioidaan laadittujen suunnitelmien käyttökelpoisuutta ja myös sitä, kuinka hyvin reaalityötilanne on ymmärretty. Olosuhteiden muuttuessa arvioidaan uudelleen, suunnitelmia kehitetään ja tavoitteita muotoillaan toteuttamiskelpoisiksi ja paremmin toimintaa ohjaaviksi. Koulutusyhteisön jäseniä tulee kannustaa suuntaamaan luovaa kapasiteettia niihin ongelmiin, jotka tiettyssä tilanteessa ja tietyssä ajankohtana koetaan keskeisinä kehittämis-

Koulutuskokemukset vahvistavat käsityksiä koulutuksen tarpeellisuudesta SA-kuva.

haasteina.

Systemaattinen koulutuksen suunnittelu etenee koulutusprosessin eri osien asteittaisena tarkentumisena. Koulutustavoitteet voidaan määritellä, kun tiedetään, mikä on koulutustarve. Tarve täsmenyy lopullisesti vasta, kun on hahmoteltu koulutuksen tavoitteet ja sisällöt. Asteittain tarkentuvan suunnittelun ja toteutuksen periaate on joukko-osastossa erityisen keskeinen, sillä koulutustapahtuma on itsenäisten ihmisten vuorovaikutusta.

Suunnitelmallinen seuranta ja arviointi on olennainen osa

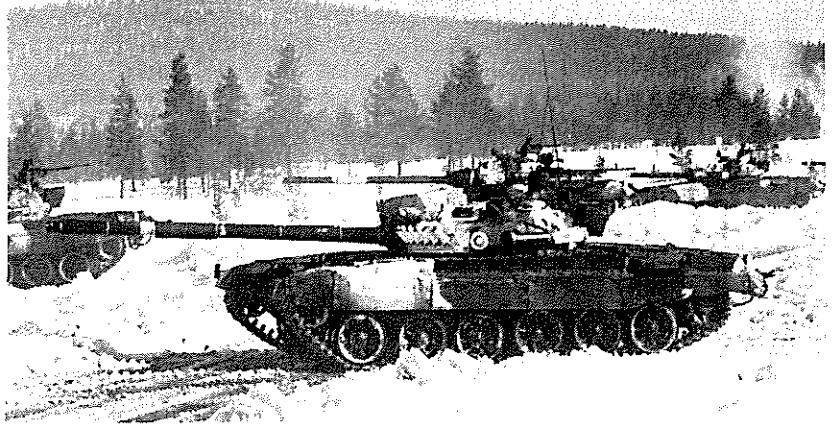
koulutuksen kokonaisuutta; se palvelee koulutuksen tuloksellisuutta ja edelleen kehittämistä ja sen tulee tuottaa pätevää tietoa vallitsevasta tilanteesta, ongelmista ja mahdollisuuksista. Arviointi on jatkuvaa tiedonkeruuta, joka parhaimmillaan alkaa jo ennen koulutuksen alkua koulutus-tarve- ja kouluttajavoima-analyysinä sekä yleistavoitteiden ja sisältöjen tarkoituksenmukaisuuden arviointina. Se jatkuu läpi koko koulutuksen koulutettavien edistymisen, työskentelytapojen, suhtautumistapojen sekä lähitavoitteiden, opetusvälineiden, oppimateriaalin, työtapojen ja muiden opetusjärjestelyiden arviointina. Se keskittyy koulutuksen päättyessä koulutustavoitteiden saavuttamistason kokoavaan arviointiin ja jatkuu koulutusvaikutusten seurantaana.

Kehittäminen kannustaa

Koulutuksen toiminnallisia edellytyksiä voidaan seurantaan ja arviointiin perustuen parantaa tiettyihin kohdeyksikköihin suoraan tai epäsuorasti vaikuttamalla. Toimenpiteet voidaan luokitella sen mukaan, pyrkivätkö ne

- 1) muuttamaan tiettyyn tarkoitukseen sovellettuja opetusmetodeja tai oppimisstrategioita,
- 2) muotoilemaan uudelleen opetuksen sisältöä ja materiaaleja,
- 3) muuttamaan koulutusorganisaation jäsenten valmiuksia,
- 4) edistämään rakenteellisia muutoksia opetussuunnitelmissa ja -ohjelmissa.

Koulutuksen kehittämistyö on onnistunutta, jos se näkyy opetusprosessin tehostumisena ja joukko-osaston henkilökunnan halussa kehittää edelleen koulutusyhteisöään. Välttämätöntä on, että toimenpiteet koetaan hyödyllisiksi ja että koulutusyhteisön jäsenet saavat kannustusta osallistua aktiivisesti kehittämisen kaik-

Jokainen joukko-osasto on koulutusyhteisönä ainutlaatuinen.

kien vaiheiden suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Suoriutuminen innostaa

Opettaminen on oppilaan johdattamista haluttuun päämäärään oppimisen kannalta rationaalisimmalla ja motivoivimmalla tavalla. Suoritus-orientoituneessa koulutusyhteisössä, jossa henkilöstöä innostetaan luovaan toimintaan ja korkeisiin suoritustavoitteisiin, noudatetaan ainakin seuraavia tehokkaan koulutuksen tunnusomaisia piirteitä:

- opetuksen alkaessa koulutettaville ilmoitetaan, mitä koulutusvaiheen jälkeen tulee osata (tavoiteinformaatio),
- koulutus on sopivan haasteellista,
- opittavat taidot ovat käytännönläheisiä ja palvelevat tulevien tilanteiden asettamia vaatimuksia,
- koulutettavat saavat oikea-aikaisesti kouluttajilta sekä ohjausta että kannustusta,
- opetus on asteittain vaikeutuva,
- koulutustulosten tarkastuksessa mitataan sitä tietoa ja taitoa, jota varten koulutettavat ponnistelevat, ja mitaus on määrällisesti riittävä,
- oppimisen edistymisestä jaetaan sekä kouluttajille että koulutettaville opetusta ja harjoittelua ohjaavaa informaatiota.

Haaste muodostuu siitä, tuottaako opetus koulutettaviin heidän todellisia kykyjään vastaavia suoritevalmiuksia. Menestymisen tunne, koulutustytyväisyys, riippuu siitä, onko koulutettava verratessaan omaa suoritustaan tavoitteenaan olevaan ihannetason ja toisten suorituksiin päässyt odottamaansa kykynsä ja panostuksensa mukaiseen tuotokseen.

Motivoitunut maanpuolustaja

Koulutettavan havainnoissa ympäristöään ja valikoidessa käyttäytymismalliansa häntä ohjaavat valmius suoriutua tehtävistä, aikaisemmat kokemukset sekä sisäiset ja ulkoiset motiivit, tarpeet ja kannusteet, joiden pohjalta hän tulkitsee uutta tietoa ja muodostaa odotuksia toimintansa tuloksista ja seurauksista. Sisäisesti palkitseva yhteiskunnan hyväksymä ja arvostama sotilaskoulutus, tehtävissä onnistuminen ja menestyksen tunne, lisää myönteistä asennoitumista koulutettavia aiheita kohtaan ja on omiaan virittämään tahtoa ja sitkeyttä entistä haasteellisempien tavoitteiden saavuttamiseksi ja suorituskykyä koskevan mahdollisen epävarmuuden poistamiseksi.

Tunnollinen maanpuolustus-tehtävien täyttäminen on lähtöisin maanpuolustuksen merkityksen tiedostamisesta ja si-

ten ymmärtävästä suhtautumisesta asevelvollisuutta koetaan. Kun Suomi koetaan puolustamisen arvoiseksi, velvollisuudesta kasvaa vastuuntunne vaadittujen tehtävien täyttämiseksi. Tietoisuus siitä, että suomalaisten on puolustauduttava, jos Suomeen hyökätään, vahvistaa vaatimuksia tehokkaan koulutuksen järjestämiseksi mahdollisessa sodassa tarvittavien taitojen saavuttamiseksi, mutta myös välttämättömän nykyaikaisen taisteluvälineistön hankkimiseksi.

Taistelutaidon, -kyvyn ja maanpuolustustahdon kehittyminen sodanajan tehtävien asettamien vaatimusten tasolle sekä tuloksista saatu hyväksyminen ja kannustus lisäävät työn arvostusta, itseluottamusta ja tahtoa ponnistella eteenpäin. Kannustuksella ja ohjauksella on näin keskeisen tärkeä merkitys suoritustavoitteen lisääjänä. Koulutuskemukset muokkaavat ja vahvistavat käsityskantoja koulutuksen tarpeellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Mitä suotuisammaksi usko omaan ja joukon taistelukykyyn kehittyy, sitä voimakkaammaksi kasvaa yritteliäisyyden asenne.

Yhteistyötä ja vastuuta

Joukko-osaston johdon haasteena on luoda koulutusyhteisönsä sellainen ilmapiiri, kasvukulttuuri, joka käynnistää kehitystä liikkeellepanevat voimat, ohjaa toimintaa järjestelmässä olevien esteiden käsittelyyn ja rohkaisee voimavarojen ja osaamisen kehittämiseen. Organisaation tulokset syntyvät usein parhaiten hyvän yhteistoiminnan avulla. Henkilöstön toimintavalmiuden parantumisessa ei ole kysymys vain kehittymisestä yksilönä, vaan myös kehittymisestä toimivaksi yhteisön jäseneksi. Tämä edellyttää esimiestehtävissä palvelevalta lojaalisuutta päästä oman esimiehensä kanssa sopimukseen siitä, milloin hän

- on vapaa päättämään ja toimimaan oma-aloitteisesti,
- on vapaa päättämään ja toimimaan omin päin, mutta häntä vaaditaan pitämään esimies ajan tasalla,
- on vapaa päättämään ja toimimaan vasta neuvoteltuaan esimiehen kanssa,
- ei ole vapaa päättämään ja toimimaan, koska esimies on varannut kyseiset tehtävät itselleen.

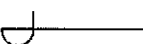
Esimiehillä on täten ratkai-

seva rooli koulutusyhteisön ilmapiirin luomisessa. Oluennaisista on se, missä määrin alaiset kykenevät osallistumaan ja vaikuttamaan koulutusyhteisönsä toiminnan kehittämiseen, missä määrin he samastuvat työhönsä, saavat suoriin liittyvää kannustavaa palautetta ja kuinka hyvin he tiedostavat vastuunsa joukko-osastosta ja koulutuksen päämäärien tavoittelussa.

Tyytyväisyys työhön liittyy läheisesti korkeaan motivaatio- ja suoritustasoon. Tyytyväisyys koulutuksen tehokkuuteen vahvistaa siteitä omaan koulutusyhteisöön ja lisää halua sen toimivuuden kehittämiseen. Kaiken tuloksellisen maanpuolustustyön lähtökohtana on kuitenkin se, että kansamme myönteistä maanpuolustusasenneitumista tuottavat arvot toiminnan motiivina ovat edelleenkin voimakkaat, sillä suhtautuminen turvallisuutta lisäävään koulutukseen, politiikkaan ja muihin turvajärjestelmiin määräytyy keskeisimmin niistä yksilöllisistä, kansallisista ja kansainvälisistä arvoista, joiden puolustamista pidetään kansallisesti oikeutettuna ja velvoittavana tehtävänä. □

Suomi koetaan puolustamisen arvoiseksi.

FM Martti Korpajaakko toimi varusmiesaikansa lopulla Pääesikunnan tiedotusosastolla, jossa hän teki selvityksen aiheesta: "Varusmiespalvelus mielipiteenmuodostuksen kannalta". Tässä kaksiosaisessa artikkelissa esitellään muutamia selvityksessä esitettyjä huomioita ja johtopäätöksiä.
Kuvat Jouko Suikkari ja SA-kuva

Varusmiespalvelus vaikuttaa mielipiteisiin

Mitä ajattelee suomalainen mies puolustusvoimista ja maanpuolustuksesta varusmiespalveluksensa jälkeen?

Miten Puolustusvoimat käyttää hyväkseen kahdeksan tai yhdeentoista kuukauden pituisen tilaisuutensa vaikuttaa miesten maanpuolustusasenteisiin?

Vai menetetäänkö tämä ainutlaatuinen tilaisuus? Ja onko tuloksena maanpuolustuksemme mahdollisuuksiin epäilevästi suhtautuva reserviläisten joukko?

Varusmiespalvelus on suomalaisen miehen keskeinen elämäkokemus. Kodilla ja koululla on oma roolinsa maanpuolustusasenteitten kasvattajana. Silti varusmiespalvelus, joka on kestoajaltaan pisin konkreettinen kokemus maanpuolustuksesta, vaikuttaa eniten asenteisiin. Näin olen ei ole yhdentekevää, millaisen kuvan hyvin vastaanotavaisessa iässä oleva mies saa puolustusvoimista ja maanpuolustuksesta kansalaisvelvollisuuttaan suorittaessaan.

Varusmiesajan merkittävyttä korostaa mm. se tutkimustulos, jonka mukaan kaikkein myönteisimmin suhtautuvat puolustusvoimiin 16–17 vuotiaat nuorukaiset. Juuri varusmiespalvelusta edeltävän ikäryhmän asenteet ovat siis puolustusvoimien kannalta säilyttämisen ja kehittämisen arvoiset.

Eräässä Pääesikunnan tiedotusosaston lehdistöseurannan raportissa todettiin, että eniten kritiikkiä löytyy niistä artikkeleista ja lukijakirjeistä, jotka koskevat varusmiespalvelusta. Asennekasvatuksen tärkein kohde ovat varusmiehet. He ovat puolustusvoimien eläviä mainoksia. He ovat sitä myös reserviin siirryttyään muiden mielipiteisiin vaikuttajina.

Terveellistä niukkuutta

Varusmieskoulutuksessa käytettävän materiaalin taso on parempi kuin aikaisempina vuosikymmeninä. Silti materiaalisien yltäkylläisyyden leimaamaan yhteiskuntaan totunut nuori mies ei voi olla havaitsematta tiettyä niukkuutta. Armeijamme on nykyään paremmin varustettu kuin koskaan sodanjälkeisenä aikana. Silti yksittäinen varusmies ko-

Varusvaraston tiski on toki muuttunut Tuntemattoman Sotilaan ajoista.

kee palveluksessaan eräänlaisen "köyhäilyä".

Armeijamme on aina joutunut toimimaan tiukan taloudenpidon olosuhteissa. Käytävissä olevan panoksen suhde saataviin tuotoksiin on maksimoitava. Tässä on onnistuttu ja uskon useimpien valistuneiden kansalaisvelvollisuutensa suorittajien vilpittömästi ihailevankin tätä saavutusta.

"Köyhäilyn" varusmies kohtaa useimmiten varusvaraston tiskillä. Väinö Linnan Tuntemattomassa Sotilaassa on taidokkaasti tehty äärettömän kitsaan varusvaraston

hoitajan luonnekuva. Väitän, ettei tällainen henkilötyyppi ole vielä kadonnut jokaisesta varusvarastosta. Kun hän jonakin päivänä lopullisesti poistuu näyttämöltä, voidaan nykyisen vaurastumiskehityksen todeta saavuttaneen erään tavoitteensa.

Omakohmainen niukkuuden kokeminen heijastuu Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan eräissä tutkimustuloksissa:

Niiden mukaan miespuolinen väestö on selvästi valmiimpi lisäämään puolustusvoimien määrärahoja kuin armeijapalvelusta kokematon naispuolinen väestö.

Epäterveellistä "köyhäilyä"

Mielipiteenmuodostuksen tasolla "köyhäily" on ongelmallinen ilmiö: puutteet saattavat antaa varusmiehelle kuvan armeijastamme nykyaikaiseen materiaalisuuteen sodankäyntiin kykenemättömänä – ehkä huvittavanakin – organisaationa, koska koulutusta joudutaan joskus toteuttamaan ilman tilanteeseen kuuluvaa varustusta tai aseistusta.

Jos maanpuolustus näyttäytyy varusmiehelle varustuksen vanhanaikaisuutena, kuluineisuutena ja puutteena, on yleisen uskottavuudenkin ylläpitäminen vaikeata. Tavanomaiseen aseistukseen perustuvan puolustusstrategian merkitystä ennaltaehkäisevän kriisihallinnan välineenä on jo muutenkin vaikeaa selittää ydinaseiden aikakaudella. Silti tässä suhteessa onnistutaan nykyään varsin hyvin.

Totuuden nimessä on sanottava, että varusmiehen käytös-

sä olevan varustuksen taso on noussut huomattavasti viime vuosina. Taloudellisten toimintaedellytysten paraneminen on vaikuttanut myös uskottavuutta luoviin taisteluharjoituksiin ja -ammuntoihin. Nykyään käytetään paukku-patruunoita varsin runsaasti. On voitu luopua huvittavaksi koetusta "laukaus.. laukaus.. sarja.. sarja"-menetelmästä.

Mitä paremmat tekniset edellytykset saadaan taisteluammuntoihin mm. tietokoneohjatuin liikkuvin ja nousevin maalein varustetuin tstradoin, sitä merkittävämpi uskottavuushyöty saadaan.

Ei ole syytä peitellä todellisen sodankäynnin rumuutta ja vastenmielisyyttä.

epämiellyttävään ja rumaan todellisuuteen.

Tällaisissa tilanteissa kiihkoileva innostuneisuus on aina poissa. Nämä harjoitukset näyttävät varusmiehille kouriintuntuvalla tavalla sen, ettei armeijassa annettava koulutus ole turhaa pelleilyä, vaan taustalla on aina tavanomaisen sodankäynnin pelottava, vakavasti otettava todellisuus.

Sanotaan se suoraan: Sota on rumaa

Todellisen sodankäynnin rumuutta ja vastenmielisyyttä ei pitäisi peitellä. Siihen ei ole mitään syytä. Turha uhoilu, johon nuoremmat kouluttajat aika ajoin syyllistyvät, on puolestaan aivan toisella tavalla uskottavuutta murentavaa kuin aito-realismi.

On uskallettava lähteä siitä, että kaikkein oikeutetuimmankin puolustustaistelun käyminen on kenelle tahansa normaalille ihmisille epämiellyttävää toimintaa. Väitän, että nykyisenlainen varusmieskoulutus ei kiinnitä tähän henkiseen orientoitumiseen riittävä huomiota.

On aika paradoksaalista, että sodasta laajasti ymmärrettyinä ilmiönä puhutaan perin vähän varusmiespalveluksen aikana.

Opitaan hyökkäys- ja puo-

lustustaistelun kuviot toimenpiteen tarkkuudella. Harjoitellaan joukkueen ja ryhmän etenemistä maastossa. Tehdään paljon sellaista, mikä vahvistaa tiedollista ja taidollista kykyä selvittää taistelutilanteesta. Mutta henkiseen asennoitumiseen ja henkisen kantin vahvistamiseen kiinnitetään ole-mattomasti huomiota.

Ei juuri puhuta siitä, minkälaisten psykofyysisten reaktioiden kautta ihminen valmistautuu taisteluun ja miten hän tottuu taistelun jälkeiseen tilanteeseen. Ei paljoakaan puhuta pelosta ja pakokauhusta, vaikka viimeainitun estämiseksi annetaankin jokunen ranskalainen viiva ulkoa opelttavaksi.

Eikä puhuta sodasta inhimillisenä kokemuksena, vaikka kaunokirjallisuus ja elokuvat ovat tällä alueella erinomaisia lähteitä. Hyvä on, kun näytetään "Tuntemattoman Sotilaan" elokuvaversio.

Seuraavassa numerossa:

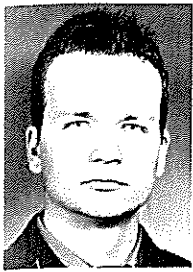
- ★ **Mitä sotilasarvot viestivät?**
- ★ **Kurin ja järkipärisyyden yhteensovittaminen.**
- ★ **Kuinka paljon saa ottaa päähän?**

Taisteluammunnoissa ja tulente-honäytöksissä saadaan aikaan todenmukaista pelkoa.

Todenmukaista pelkoa

Taisteluammunoilla ja tulente-honäytöksillä on aivan oma mielipiteisiin vaikuttava merkityksensä. Ne ovat varusmieskoulutuksen parasta antia. Niiden kautta välittyy todenmukaisimmalla mahdollisella tavalla kuva taistelukentän tilanne- ja äänitodellisuudesta. Koulutettavat asennoituvat niihin asianmukaisella vakavuudella – jopa hienoisella stressillä, kun ammutaan kovilla. Näissä tilanteissa on mukana annos "pelkoa", joka lähentää koulutettavia sodan

Kuopiosta kotoisin oleva Pasi Mikael Ahonen hakeutui heti ylioppilaskirjoitustensa jälkeen vapaaehtoisena varusmiespalvelukseen Savon Prikaatiin. Nyt hän palvelee RUK:n ensimmäisessä komppaniassa. Kuvat RUK:n oppilaskunta

Kesken ei jätetä, vaikka siviiliin pääsisi

Monella miehellä on jo heti varusmiespalveluksen alusta asti mielessä toive Reserviupseerikouluun pääsemisestä, onhan RUK maineikas laitos. RUK:n käyminen on osoitus aktiivisuudesta ja sitkeydestä, ehkä johtamiskyvystäkin, ja joka tapauksessa siitä on hyötyä myöhemmin. Eikä kokelasajan joukkueenjohtajana tai vastaavissa tehtävissä toimimienkaan liene pienin syy käydä RUK. Mutta tuskin kellään on käsitystä siitä, millaista on olla upseerioppilaana Reserviupseerikoulussa, ennen kuin sen itse kokee. Ja vasta alkupäivien sekamelskan jälkeen alkaa upseerioppilaallekin vähitellen valjeta, mistä on kysymys, millainen tulevaisuus on edessä.

Kurssin koulutus alkaa oppituntipäivillä, joita tuntuu riittävän yksi toisensa jälkeen. On yritettävä pysyä virkeänä, mutta joskus huomaa uppoutuneensa omiin ajatuksiinsa ja jotain, mahdollisesti tärkeäkin on jäänyt kuulematta. Kauaa ei oppitunneilla kuitenkaan tarvitse loppujen lopuksi istua, sillä metsään lähdetään ensimmäisen kerran jo heti tuloa seuraavalla viikolla.

Ja ajan mittaan metsäpäivät vain lisääntyvät. Kaikki taistelulajit käydään läpi, opetellaan tuhat ja yksi käskyä, tehdään maastontiedusteluja, mietitään päätöksiä, ryhmitetään joukkuetta, irtaudutaan, sataa lunta, vaatteet kastuvat, paleltaa ja sinko painaa kaulassa. Mukana on vain pysyttävä ja oltava vielä mahdollisimman tarkkaavainen ja aktiivinen, muuten jää auttamattomasti jälkeen.

Pari metsäyötä vietetään ennen ensimmäistä taisteluharjoitustakin, mutta varsinaiseen tunnelmaan pääsee vasta, kun tietää, että pois lähdetäänkin vasta kolmen yön jälkeen. Ja opetus jatkuu samaan tahtiin, asioita käydään yhdessä läpi, välillä taistel-

laan, tilanne on päällä, vartioidaan, käydään tiedustelemassa, taas paleltaa, vesi tulee telan katosta läpi eikä kaminaakaan vedä. Pahimpina hetkinä laskee lohdutukseksi tunteja lomalle lähtöön ja kiroaa omaa tyhmyyttään, kun tuli lähteneeksi koko RUK:uun.

Mutta aika kuluu, metsästä tullaan pois, lämmin suihku tuntuu ihmeelliseltä, ja ennen niin kova ja kapea armeijan punkka on ruhtinaallisen pehmeä ja leveä. Sotilaskodissa käyminen saattaa mielen lopullisesti tasapainoon, ja lämpimän kahvin ja munkin ääressä upseerioppilaana oleminen tuntuu taas hienolta. Jonkinlainen ylpeyskin karehtii jossain mielen perukoilla.

"Eikös sinne pääse vain parhaat?"

Lomallekin pääsee ennen pitkää, kaverit ihmettelevät, että kuinka juuri minä olen päässyt RUK:uun, eikös sinne pääse vain parhaat. (Vaativuus tieteenkin estää toteamasta, että kuuluu tuohon parhaimmiston.) Tyttöystävän silmät loistavat, kun taas

tavataan pitkän eron jälkeen ja jopa sukulaiset ovat kerran kiinnostuneita upseerioppilaan kuulumisista. Aika kuluu kuin siivillä.

Loma loppuu aikanaan, ja Onni Vilkkaan vinttikoirabussi kiittää taas kohti Haminää turhankin nopeasti, vaikka pari päivää sitten se ei tuntunut kulkevan yhtään liian lujaa. Tuvassa tapaa taas kaikki kohalotoverit ja lomien tapahtumat käydään läpi, eikä takaisin tulon harmittelultakaan välttyä. Vähitellen jokainen kömpii omaan punkkaansa ja nukahtaa, herätykseen on enää kuutisen tuntia. Ja herätyksen jälkeen ruljanssi taas jatkuu: aamupala, oppitunti, sulkeiset, oppitunti, oppitunti, lounas... ja seuraavana päivänä taas metsään.

On mielenkiintoista huomata, että vaikka ajoittain koulutus tuntuu hyvinkin raskaalta ja henkinen kantti meinaa pettää, niin mieleen jää vain hauskoja sattumia ja tapahtumien hyviä puolia. Ikävyydet unohtuvat sen siliän tien. Ja kun tuvassa jutellaan, niin käy ilmi, että kukaan ei olisi valmis jättämään kesken RUK:a, ei vaikka pääsisi suo-

RUK:ssa turha "hierominen" on jätetty pois, keskitytään oleelliseen ja arvostetaan miestä hänen tekemisiensä mukaan.

...opetellaan tuhat ja yksi käskyä, tehdään maastontiedusteluja, mietitään päätöksiä, ryhmitetään joukkuetta, irtaudutaan, sataa lunta...

raan siviiliin, mikä on varusmiehen suusta todella ihmeellistä, sillä siviilistä ja armeijan loppumisesta on puhuttu ensimmäisestä palveluspäivästä lähtien.

Sai todeta olevansa jälleen ihmisarvoinen yksilö

Upseerioppilaat ovat varsin motivoituneita, kiinnostuneita koulutuksestaan, mutta myös tarkkoja kohtelunsa oikeudenmukaisuudesta. Ja RUK:ssa upseerioppilaita kohdellaan oikeudenmukaisesti ja asiallisesti. Turha "hierominen" on jätetty pois, keskitytään oleelliseen, ja arvostetaan miestä hänen tekemisiensä mukaan. Kehujakaan ei unohdeta. Itse asiassa alkuaikojen suurin yllätys oli se, että sai todeta olevansa jälleen ihmisarvoinen yksilö, kolhiintunut itsetunto alkoi vähitellen taas nousta ja itseluottamus palata.

RUK:ssa kaikki ovat kuin tuttavita keskenään, lomabus-

sissa syntyy vaivattomasti keskustelua, vaikka ei olisi kompaniassa koskaan nähtykään. Tupaan kehittyä itsestään hy-

Hommat hoidetaan yhteisymmärryksessä ja molemminpuolisen luottamuksen hengessä.

vä ja vapautunut henki, ja oman joukkueen mainetta puolustetaan niin hyvässä kuin pahassakin. Oma kompania on tietenkin kaikessa paras ja kouluttajat pätevimpiä. Joukkueen ja kouluttajan välille syntyy parhaassa tapauksessa niin hyvä ja luottamuksellinen suhde, että hommat hoidetaan yhteisymmärryksessä ja molemminpuolisen luottamuksen hengessä.

Palveluspaikkana Reserviupseerikoulu on ainutlaatuinen. Missään muualla ei ole sellaista ilmapiiriä, kaikki tuntuvat vetävän samaa köyttä, useimmiten jopa samaan suuntaan. Koulutus on mielekäästä ja antoisaa, eikä vähiten myöskään merkitse se, että RUK:n käytyään on käytännössä upseeri, siis jotain erikoista. On pystynyt käymään läpi kovan koulun, jolla on merkitystä varmasti myös sen jälkeen, kun 330 palveluspäivää on täynnä. Mutta ennen kaikkea on todistanut jotain itselleen. □

PALOHEIMO-RYHMÄ

PL 188, 11101 Riihimäki, puh. 914-7171

RTA-metalli Oy

- Maantutkimusvälineet
- Alihankintatyöt
- Hydraulikkaa

PL 55 43101 SAARIJÄRVI puh. 944-234 40

TIKNOX KY

PL 18 55801 IMATRA
puh. 954 - 32811

Valmistamme lujitemuovituotteita

INSTRUMENTOINTI OY

INSTRUMENTOINTIASENNUSTEN ERIKOISLIIKE

Sarankulmankatu 20
33900 TAMPERE
Puh. (931) 659 111

Pohjois-Karjalan Sairaskotiyhdistys r.y.

Tikkamäentie 21, 80200 JOENSUU
puh. 973-33 441

Olemme lääkintöhallituksen hyväksymä 160 paik-
kainen yksityinen hoitolaitos ja tarjoamme seu-
raavia palveluja:

- sotilasvammalain mukainen laitoshoido
- kuntoutus
- ortopedinen tutkimustoiminta (sotainvalidit)

Käytettävissämme nykyaikaiset kuntoutus- ja kylpy-
lätilat.

SUOMEN RAKENNUS TEOLLISUUSLIITTO

SAAB

Se. Varma. Kotimainen.

PIIRIEDUSTAJA
PORIN TALOUSALUEELLA

HERRALAHTI HELMENTIE 16
PORI Puh (939) 414 810

..aktiivista
ammattiyhdistystyötä puolustus-
voimissa ja rajavartiolaitoksessa
työssä olevan jäsenkuntansa
parhaaksi!

KYLMÄKOSKEN OSUUSPANKKI

– Paikkakunnan pankki –

37910 KYLMÄKOSKI
PUH. 937-511 33-510 33

KANKAANPÄÄN OSUUSPANKKI

Torikatu 11, 38700 Kankaanpää
Puh. 930-23 420
Niinisalon konttori puh. 930-36 036

PÄLKÄNEEN OSUUSPANKKI

36600 Pälkäne
Puh. 936-3336

JUUPAJOEN OSUUSPANKKI

Korkeakoski puh. 935-81 311
Salokunta puh. 48718

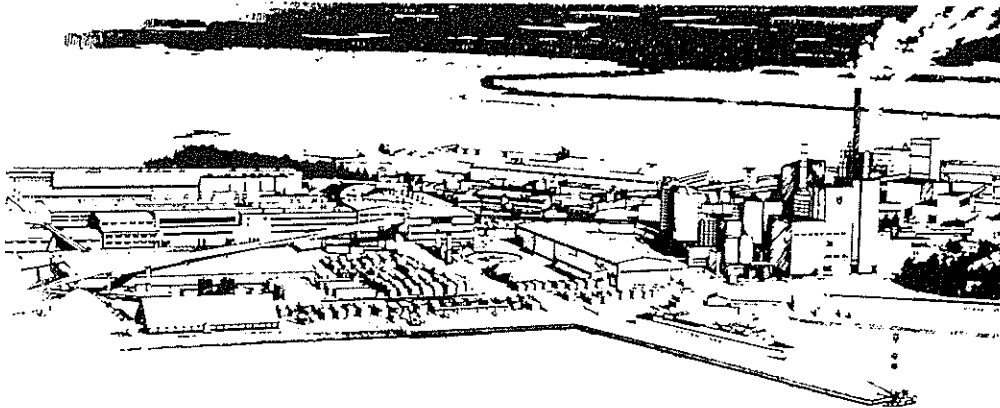
YPÄJÄN OSUUSPANKKI

32100 Ypäjä, Puh. 923-23871

ETELÄ-SUOMEN OSUUSPANKIT

Askeleen edellä

VEITSILUOTO OY

Lutnantti Auvo Viita-aho sai ensimmäiseksi palveluspaikakseen Suomenlinnan Rannikkotykistörykmentin. Hän oli yksi niistä kolmestatoista, jotka Helsingin Kadettiipiiri toivotti tervetulleeksi joukkoonsa viime marraskuun viidentenä.

Kuvat kapt. Honkamaa

Tervetuloa kadettiipiiriin

On se vain niin heikoilla tuo herrojen tuntemus meillä nuorilla että olisi mielenkiintoista kuunnella, kun jokunen vanhakin herra olisi esitellyt toisensa. Ainakin Kadettiipiirin puheenjohtajasta ja Kadettikunnan pääsihteeristä olisi ollut paikallaan kuulla enemmän. Myös lyhyen kalvoinfon tilalla olisi ehkäpä antoisampaa ollut keskustelu ja kyselytuokio piirin toiminnasta.

Pari kuukautta palveltuamme pidettiin meille Helsingin Kadettiipiiriin tulleille uusille luutnanteille tervetuliaistilaisuus OKO:n tiloissa Kuusisaarassa.

Heti taloon astuttuamme meidät ohjattiin ystävällisesti talon alakertaan valmistautumaan jonkinasteisiin karakulointeihin, mikä ei täysin vastannut ennakkoavistuksiani. No kohta kuitenkin seisoi me asennossa komentajarivistön edessä, missä meidät yhteisesti toivotettiin tervetulleeksi kadettiipiiriin. Tilaisuuden juhlavin osa, Suomen pienoislippujen luovutus oli alkamassa.

Aina, kun lippu ojennettiin seuraavaa joukko-osastoa edustavalle luutnantille, päärytti sotilassoittokunta kysei-

Tervetuloa Helsingin Kadettiipiirin aktiivisiksi jäseniksi herrat luutnantit Jan Sandell (vas), Juha Kurenmaa ja Lasse Kivinen.

Kadettiipiirin puheenjohtaja eversti Asko Sivula luovutti luutnanteille Suomen lipun vaalittavaksi. Lipun vastaanottovuorossa kirjoittaja.

sen joukon kunniamarssin. Häpeäkseni totesin, ettei minulla ollut aavistustakaan uuden joukko-osaston kunniamarssista. Onneksi soittokunta auttoi sitä myöhemmin kysyessäni.

Suomen lipun saaminen tuntui ja tuntuu edelleenkin merkittävältä!

Kättelykierroksella ”tutustuin” pariinkymmeneen esi- ja evp-upseeriin. Jälkepäin tulini ajatelleeksi, että olisihan noista voinut yrittää pari nimeä painaa mieleenkin, mutta kun vaivaa tuo tajunnan ahtaus aina ajoittain.

Illallispöydässä me nuoret esittelimme suunnitelman mukaisesti toinen toisemme. Se osoittautui hyväksi tavaksi. Toista kun on helpompi uskotavasti vähän kehaistakin ja toisaalta voi tuoda esille hänen huvittaviakin piirteitään.

Pöydissä istuimme vanhat ja nuoret limittäin. Välillä, ihan vain ajoittain, nousi mieleeni, että voisihan tuossa vie-

ressä istua joku samanikäinenkin. Toki sitä everstien ja everstilutnanttienkin kanssa puolipakosta jutun juurta löytää vaikkapa ruuasta, piirin toiminnasta tai, kuten tässä tapauksessa, eteläpohjalaisuudesta. Mutta hauskanpito onkin jo työläämpää. Vaan voihan sitä viihtyä, vaikkei sitä aina niin hauskaa olisikaan. Erityisen ilahduttava tuttavuus oli sympaattinen isäntämme, herra Joensuu OKO:sta. Hänelle erityinen kiitokseni onnistuneesta tilaisuudesta □

Tervetuloa kadettipii-riimme herrat luutnantit

Uudet, juuri Kadettikoulusta valmistuneet luutnantit toivotaan tervetulleeksi Helsingin Kadettiipiiriin muutaman vuoden ikäisen perinteen mukaisesti. He saavat Suomen lipun vaalittavakseen tilaisuudessa, johon osallistuvat kadettiipiirin edustajien lisäksi

Seuraava esimerkki on muutaman vuoden takaisesta Helsingin Kadettiipiirin järjestämästä tilaisuudesta. Siinä uudet luutnantit saivat kukin oman rooli-ohjeensa:

"Kahden keskustelunäytelmän avulla paneudumme uuden ammattisi peruskysymyksiin – maanpuolustuksen oikeutukseen ja upseerina olemisen ideologiaan. Aiheittain vakavuus ei saa estää pientä leikkimielisyyttäsi alkavassa keskustelussa."

1. NÄYTELMÄ, alkutilanne:

Viisi koulukaverusta kohtaa toisensa kaljalasin ääressä. Hetken menneitten muistelun jälkeen keskustelu siirtyy nykypäivän asioihin. Kun käy ilmi, että pöydässä on kaksi upseeria, juuri Kadettikoulusta valmistunutta, kääntyy keskustelu sodan ja rauhan kysymyksiin.

1. ja 2. rooli: olet juuri Kadettikoulusta valmistunut luutnantti

Olet sitä mieltä, että aseellinen maanpuolustus on rauhan ainut tae Rauhanliikkeet ovat idealistien hahattelua tai tietyn ideologian suorittamaa myyräntyötä maanpuolustustahdon nujertamiseksi. Aseistakieltäytyjät ovat vastuutaan pakoilevia pinnareita.

Älä kaihdakaan keinoja! Tätä keskustelua et saa hävitä!

3. ja 4. rooli: olet aseistakieltäytyjä, lintutieteilijä, harrastanut hieman taideopintoja

Olet suorittanut varusmies-

myös joukko-osastojen komentajat.

Tilaisuuden järjestelyvinkkejä

Vasta parin vuoden ikäinen kirjanen "KADETTIPIIRI TOIMII I JÄRJESTÖTOIMINTA 1986" antaa näppärät, etten sanoisi täydelliset, ohjeet mm. uusien luutnanttien vastaanottilaisuuden käytännön järjestelyjä varten. Siinä mainitaan luutnanttien esittelystä: "Esittely tai esittäytyminen voi tapahtua myös haastattelun, paneelin tai sketsin avulla. Pääsääntönä on oltava se,

palveluksen sijasta siviilipalveluksen Helsingin lentoaseman palokunnassa. Olet sitä mieltä, että aseet on sodan syy ja sotia ei syttyisi jos ei olisi upseereita käskemässä rauhaa rakastavia ihmisiä tappamaan toisiaan.

Aloita keskustelu nälväisemällä taitavasti upseeria. Älä häviä tätä keskustelua! Käytä vakaumuksesi koko voima vastustajasi nujertamiseen!

5. rooli: olet tavallinen siviili

Nuo kaksi upseeria ja nuo toiset kaksi aseistakieltäytyjää aloittavat kohta ankaran keskustelun. Sen lopputulos ei sinua kiinnosta. Kaljalasisi on sinulle tärkeämpi. Hupia saadaksesi ärsytät kumpaakin osapuolta olemalla ensin toisen puolella ja sitten toisen kanssa samaa mieltä.

Heitä keskusteluun suolaa ja pidä hauskaa!

2. NÄYTELMÄ, alkutilanne:

Neljä juuri valmistunutta upseeria keskustelee valitsemastaan ammatista ja edessä olevasta sotilasurasta. Tavoitteenne ja tapanne suhtautua ammattinne haasteisiin käyvät pahasti ristiin.

Puolusta urheasti "roolivaakaumustasi", vaikka se poikkeaisikin omastasi. Väittele ankarasti ja yritä taivuttaa muut puolellesi!

1. rooli: olet vakaumuksellinen upseeri

Uravalintasi vaikuttimena oli isänmaallinen innostus.

ettei uutta kadettiveljeä ja nuorta luutnanttia pyritä millään tavalla saattamaan no- loon asemaan."

Tuolloin järjestetty keskustelu osoitti paikalla olleille, että nykyajan luutnantti osaa. Hän osaa heittäytyä hetkessä keskustelun pyörteisiin ja eläytyä itselleen vieraaseenkin rooliin ja ottaa sen hurtin huumorin kannalta.

Karkeasti yliampuvien rooli- hahmojen avulla opimme myös jotain siitä maailmasta, jossa työtämme, maanpuolustustyötä, teemme.

Ammattisi on sinulle kutsu- mus. Et välitä vähääkään elä- män nautinnoista, vapaa-ajasta, palkasta. Vain isänmaan palveleminen on jotain. Olet arkitodellisuudelle täysin vie- ras ihanteitten sokaisema tyyppi ja puolustat aatettasi korulausein ja fraasein. Suhu- taudut jyrkän tuomitsevasti muihin keskustelijoihin.

2. rooli: olet "leipäupseeri"

Ammattisi on sinulle pelkkä tulolähde. Arvostat aikaista eläkeikää ja mahdollisuutta pieniin sivuansioihin. Maan- puolustusaatteelle naurat päin näköä. Raha ratkaisee – uskokaa pois!

3. rooli: olet häikäilemättä ylöspäin pyrkivä upseeri

Kunnianhimo ja maineen ta- voittelu on sinun elämäsi joh- toajatus. Pyrit keinoja kaihta- matta yhä korkeampiin ase- miin. Aate, kyynärpäät, röyh- keys ja mielistely ovat aseitasi aina tilanteen mukaan. Nykyi- sessä asemassasi on miellyttä- vää ainoastaan se, että saat hallita ja komennella muita.

4. rooli: olet upseeri, joka yrit- tää päästä vähimmällä vaival- la

Kadettikoulu on takana. Mi- täpä tässä enää turhia pingot- telemaan. Pyrit tulevaisuudes- sa tehtäviin, joissa saa olla si- sällä eikä tarvitse isommin yrittää. Sotakoulut ovat välttä- mätön paha, mutta siinä mie- lessä mukavia, ettei normaali- työn vastuu paina siellä.

Maj Martti Haavisto

Vuosikokous 19.3.1988

Tervetuloa Kadettikoululle vuosikokoukseen runsain joukoin. Ohjelma on kokouskutsussa.

Maamme puolustus -kirja

Kirjasta otettiin 5.000 kpl:n lisäpainos ja sitä voi tilata kadettiipiireiltä tai suoraan Kadettikunnan toimistosta. Kirja on ilmainen.

Hallitusten yhteiskokous

Upseeriliiton ja Kadettikunnan hallitusten yhteiskokous pidettiin 3.12.1987 Santahaminan Upseerikerholla. Molempien hallitusten taholta todettiin, että mitään ongelmia ei yhdistystemme välillä ole. Kummallakin on oma selkeä tehtävänsä ja järjestöt yhdessä ajavat upseerin ammatin arvostuksen lisäämistä niin yhteiskunnan kuin työnantajan silmissä.

Valtuuskunnan kokous

Valtuuskunta kokoontui Kadettikoululla 4.12.1987. Ohjelmassa olivat sääntömääräiset asiat: katsaus toimintavuoteen 1987, toimintasuunnitelma sekä tulo- ja menoarvioesitys vuodelle 1988.

Kadettiupseeri- matrikkeli

Matrikkeli on edelleen arvokas ja ajankohtainen hankinta joko itselle tai muille vietäväksi. Sopii hyvin myös liikutettaville. Seuraavan matrikkelin työnimikehän on "vuonna 2000".

P-paikka n:o 28

Joulukuun alussa vuokrattiin Kadettikunnan toimistorakennuksen sisäpihalta parkkipaikka toimistossa kävijöitä varten. Paikka löytyy heti pihalle tultaessa vasemmalta betonaidan vierestä 10 metriä porttiau-
kosta.

Seminaarien koonti

Tiedotus- ja järjestötoimintaseminaarit pidettiin Mikkelissä, Jyväskylässä ja Kajaanisissa. Osanottajia oli yhteensä 54 upseeria, joista 1 evl, 4 maj, 14 kapt, 14 ylil ja 21 ltn. Valitetavasti neljä kadettiipiiriä ei saanut lähetetyksi mukaan yhtäkään osanottajaa. Tulee mieleen vuosien takaa kadettiväapelimme tuhaus "Jo on aikoihin eletty" varsinkin yhden suuren kadettiipiirin suhteen.

Osanottajien ikärakenteesta johdun tuli hyvin esille nuorten jäsenemme asema ja mielipiteet. Se oli hyvä asia ja sitä on korostettu toimintasuunnitelmamme päämäärissä.

Länsi-Savon, Keski-suomalaisen ja Kainuun Sanomien lehtitalot olivat tutustumiskohteina ja yhtenä esimerkkinä saamastamme opetuksesta on Keski-suomalaisen toimittajan artikkeli toisaalla tässä lehdessämme.

Hautausavustukset

Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiö jakoi viime vuoden aikana hautausavustuksia viiden kuolleen jäsenemme omaisille yhteensä 48.000 mk. Neljäkymmenen vainajan omaiset eivät tehneet avustushakemusta.

Avustusten myöntäminen on ollut sääntömuutoksen jälkeinen vuodesta 1976 alkaen harkinnanvarainen, kun siihen asti avustusmäärä oli vuosittain sama kaikille. Keskeinen perusta avustuksesta päätettäessä on taloudellisilla tekijöillä. Kun kuolemantapaus tulee toimistomme tietoon, lähetämme vainajan omaisille suruvalitteluadressin ja toisessa kirjeessä ohjeet hautausavustuksen hakemisesta.

Avustusmenettely koskee jäsenemme olleita kadettiupseereita. Moni leski on kääntynyt turhaan puoleemme, kun mies on syystä tai toisesta aikanaan jättäytynyt pois jäsenyydestämme.

Kylkiraudan lahjatilaus

En kehtaa sanoa, kuinka harva jäsen on huomannut tilata Kylkiraudan lahjaksi tuttavilleen. Enpä ole itsekään huomannut sitä tehdä kuin vasta tänä jouluna. Vuosikerta maksaa 40 mk.

MiVi

Upseeriliiton puheenjohtaja vaihtui tammikuun 1. päivänä. Kuva on viime marraskuulta joululöggitilaisuudesta. Oikealla uusi puheenjohtaja eversti Vihtori Mäkelä toimistonhoitaja Marjukka Lehtisen onniteltavana. Taustalla eroava puheenjohtaja eversti Matti Lukkari ja pääsihteeri Mikko Virrankoski.

Rauhan kasvatus ja turvallisuus politiikan opetus sulassa sovussa

Maanpuolustuksen ja rauhantyon suhde oli pääaiheena Suomen Reserviupseeriliiton viime marraskuun lopulla järjestämässä rauhantyöseminaarissa Helsingin yliopistolla.

Sadankomitean, Suomen Rauhantuolustajien, Naisasialiike Unionin, Tiedemiesten Pugwash-toimikunnan, Kirkon Yhteiskunnallisen työn keskuksen, Suomen Reserviupseeriliiton ja Kadettikunnan edustajat keskustelivat ja vastasivat yleisön kysymyksiin. Kadettikunta lähetti tilaisuuteen maanpuolustusjaostonsa puheenjohtajan, komentajakapteeni Juhani Ropposen.

Dosentti Martti Häikiön puheenjohtamalla käydyin keskustelun yleisävy oli sovinnollinen. Puheenvuoroissa pyrittiin löytämään konkreettisia rauhaan tähtääviä toimintamuotoja. Niitä etsittiin pienemmissä puitteissa kunkin järjestön omasta toiminnasta sekä laajemmin kotimaisella ja kansainvälisellä tasolla.

Suurinta mielenkiintoa herätti suomalaisen turvallisuuspolitiikan ja rauhankasvatuksen välinen yhteys. Turvallisuus, yksilön, kansamme, ihmiskuntamme turvallisuus oli päämäärä, jota Porthaniassa istunut yleisö piti kaikille yhteisenä. Näin löydettiin yhteinen nimittäjä turvallisuuspolitiikkaan kuuluvan maanpuolustuksen ja rauhankasvatusta lähellä olevan rauhantyon välillä.

Turvallisuuden saavuttamisen keinoissa ilmeni toki erilaisia painoituksia. Naisille annettavan maan-

→

Kadettikunta ry:n vuosikokous

pidetään lauantaina 19.3.1988 klo 13.30

KADETTIKOULULLA.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen 12. §:ssä mainitut asiat.

Valtakirjojen tarkastus alkaa klo 9.30.

Kokouspäivän ohjelma:

Klo 10.00 valtuuskunnan kokous

12.00 vuosikokouslounas

13.00 kunnianosoitus sankariaulassa

13.30 VUOSIKOKOUS

Hallitus

Jäsenmaksu 1988

Vuoden 1988 jäsenmaksu päätetään vuosikokouksessa maaliskuussa, jonka jälkeen maksukortit postitetaan. Hallitus tulee esittämään jäsenmaksuksi edelleen 60 mk, jota myös valtuuskunta on kokouksessaan 4.12.1987 päättänyt suositella. Jäsenmaksukortiston tietokonekäsitteystä ja toisaalta yli 60-vuotiaiden jäsenten vapaaehtoisesta maksuhalukkuudesta johtuen maksukortit lähetetään kaikille jäsenille. Sääntöjen 18. §:n mukaisesti jäsenmaksu on VAPAAEHTOINEN kuusikymmentä (60) vuotta täyttäneille.

Tässä yhteydessä todetaan kiitollisuudella, että valtaosa yli 60-vuotiaista on taas vuonna 1987 maksanut vapaaehtoisen jäsenmaksun ja sillä on ollut erittäin huomattava merkitys veljesjärjestömme taloudelle.

Hallitus

26. Kadettikurssi huomio!

45-vuotisjuhlat 25.5.1988 Helsingissä.

Kokoontuminen kello 10.30 Hietaniemessä.

Tarkemmat tiedot kutsukirjeessä.

Korjauksia merkkipäiväluetteloon 1988

80 v

Knuuttila Toivo Kullervo evl 3.rtk 11.7.1988

50 v

Kytölaakso Aarno Antti maj 46.k 2.7.1988

Kotinurmi Veli Antero kapt 46./47.k 27.1.1988

Kylkiraudan Valokuvauskilpailu

Kylkiraudan valokuvauskilpailu alkaa.

Säännöt ovat seuraavat:

- ★ kilpailuun saavat osallistua Kadettikunnan jäsenet ja heidän perheenjäsenensä
- ★ kilpailukuvat on lähetettävä Kadettikunnan toimistoon 1.10.1988 mennessä
- ★ kuvien aiheitten mukaisia sarjoja on kaksi:
1. sarja "KADETTIPIIRI TOIMII"
2. sarja "UPSEERI TYÖSSÄÄN"
- ★ kummassakin sarjassa arvostellaan erikseen mustavalkokuvat ja värikuvat
- ★ värikuva voi olla joko dia- tai paperikuva
- ★ sekä mustavalkoisten että värikuvien paperivedosten tulee olla vähintään ns. postikorttikokoa
- ★ palkinnoista ilmoitetaan seuraavassa KYLKIRAUDASSA.

Kauppaneuvos Werner Hacklinin säätiö upseerikoulutuksen edistämiseksi

jakaa tutkimusapurahoja. Ne myönnetään yleensä stipendinä suoritetusta tutkimustyöstä ja vain poikkeustapauksissa avustuksena tekeillä olevaa, anomuksen yhteydessä tarkoin selostettua työtä varten.

Palkittavaksi ja lunastettavaksi esitettävät työt sekä apuraha-anomukset tulee lähettää säätiön hallitukselle 1.5.1988 mennessä osoitteella

Eversti Matti Aaltonen
Pääesikunnan koulutusosasto
PL 919, 00101 Helsinki

Ote säätiön säännöistä:

2 §

Säätiön tarkoituksena on edistää sotilaallista kokemusta omaavien kyvykkäiden Suomen upseerien mahdollisuuksia seurata sotataidon kehitystä tutkimustyön muodossa. Tätä tarkoitusta se toteuttaa muun muassa

1) myöntämällä apurahoja ja stipendejä kotimaassa ja ulkomailla suoritettavia sotatieteellisiä tutki-

muksia varten;

2) myöntämällä erikoistapauksissa opintoavustusta ulkomailla tapahtuvaa jatko- tai erikoiskoulutusta varten;

3) myöntämällä poikkeustapauksissa apurahoja sotatieteellisille yhdistyksille julkaisutoimintaa ja kirjoituspalkkiota taikka muita säätiön tarkoituksellisesti suoranaisesti edistäviä tarkoituksia varten.

→

puolustustietouteen liittyvän opetuksen lisäämistä ei erityisemmin vastustettu. Sen sijaan eräät pitivät kaikenlaatuisia maanpuolustusvoittojen tai yleisen asevelvollisuuden laajentamispyrkimyksiä turvallisuuden peruspäämäärää palvelevan rauhantyon vastaisina tai ainakin siihen kuulumattomina.

Keskustelussa tuotiin esille myös ajatus maanpuolustuksen ja rauhantyon tehtäväjaosta turvallisuuspyrkimyksissä.

Järjestöjen edustajat pitivät tarpeellisena lisätä turvallisuuskeskustelua, joka useimpien mielestä on vähentynyt 60-70 -lukujen ajoista. Rakentavaa ja kriittistä pohdintaa pidettiin kuitenkin parempana vaihtoehdona kuin "entisten hyvien aikojen" omista asemista elämöimistä.

Komkapt JUHANI ROPPONEN

Rauhan- kasvatus nosti tunteet pintaan

Kenraaliluutnantti Sakari Annalan puhe valtakunnallisessa paraatissa nostatti julkisuudessa vilkkaan keskustelun rauhankasvatuksesta. Eri-laisuuden ymmärtäminen on eräs rauhankasvatuksen tavoitteita lehti-kirjoitusten mukaan. Kumpi tätä erilaisuuden ymmärtämistä löytäisi hieman myös keskustelijoiden ja kirjoittajien puheenvuoroista!

Puolustusvoimien ja rauhanliikkeen perimmäinen tavoite on yhteneväinen, vaikka ajattelutavoissa onkin eroja. Puolustusvoimain komentaja kenraali Jaakko Valtanen on osallistunut rauhankasvatuskeskusteluun omalla kannanotollaan, jolla hän haluaa estää puolustusvoimien ja koululaitoksen vastakkainasettelun.

Seuraavassa Kenraali Valtasen kannanotto:

"Rauhan säilyttäminen on pienen maan turvallisuuden kannalta keskeisen tärkeä. Vain rauhan vallitessa on meillä mahdollisuuksia kehittä-

tää yhteiskuntaamme, kulttuuriamme ja kansalaistemme elämää. Sentähden on käytettävä kaikki keinot, jotta voisimme myös tulevaisuudessa elää rauhassa. Välittömimmät keinot liittyvät ulko- ja puolustuspolitiikkaan. Myös koulujen antamalla opetuksella ja kasvatuksella on tärkeä tehtävänsä, jotta nuoret oppisivat ymmärtämään, mistä kaikista tekijöistä heidän kotija isänmaansa kehittyminen sekä rauhan säilyminen riippuu ja koostuu. Kasvatus rakentavaan kansainvälisyyteen on osa koulujen ai-kaamme kuuluvaa kasvatustyötä.

Minulla on se käsitys, että koulujen kasvatustyöllä on ollut ja on edelleen vahva kansallinen perusta. Yhdyn kouluhallituksen pääjohtajan näkemukseen siitä, että aito kansainvälisyys edellyttää vankkaa kansallista identiteettiä ja kansallisen omaleimaisuutemme tunnustamista.

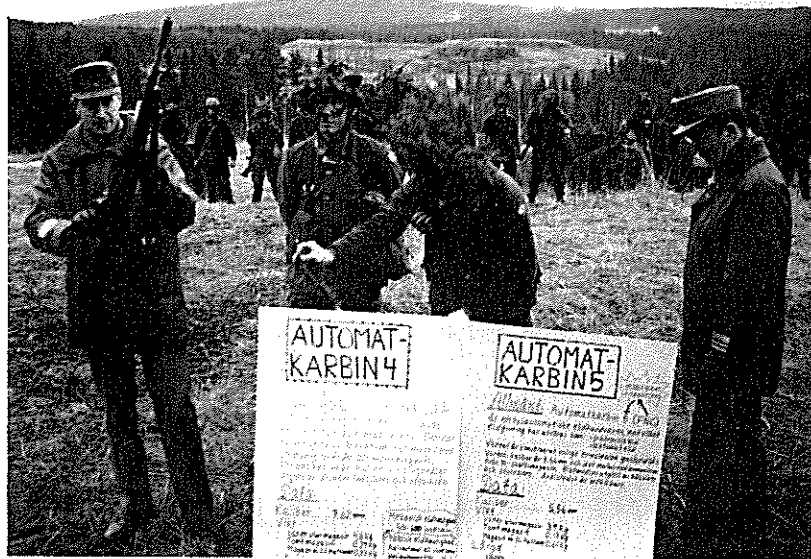
Rauhankasvatuksen sisällöstä on yhteiskunnallisessa keskustelussa esitetty hyvinkin erilaisia käsityksiä – jyrkkiäkin. Se kuuluneen asian luonteeseen. Joskus ne ovat asevelvollisuutta, puolustusvoimia ja valtakunnan puolustusta vähätteleviä, mutta sekin kuuluu asian luonteeseen. Mielipiteen esittämisen vapaus on osa sitä vapautta, jota puolustusvoimatkin puolustavat.

En usko, että koulujen rauhan- ja kansainvälisyyden kasvatus hämärtää kansallista omanarvontuntoamme ja itsenäisyyden ja vapauden arvostustamme. Ne kumpuavat sitäpaitsi syvemmältä kuin vain kouluopetuksesta. Itsenäisyysdentahto ja puolustustahto rakentuvat paljolti tietoisuudelle siitä, ovatko maamme elämänolosuhteet meille suomalaisille sellaiset, että ne antavat perustan puolustustahdolle.

Kaikki uusimmat tutkimukset samoin kuin asevelvollistemme piirissä tehdyt havainnot osoittavat, että kansalaistemme ylivoimainen enemmistö on erittäin isänmaallista sekä puolustustahtoista ja antaa tuensa puolustusvoimien työlle." □

IKURSSIKUULUMISIA

Mekaanikot itään – Yleiset länteen

Everstiluutnantit Kaarle Ruutu ja Jarmo Myyrä tutkistelevat toimintanäytöksen havaintovälineitä.

Maastolinja 34:n ja Merisotalinja 11:n opintojen päättymisestä Sotakorkeakoulussa tuli viime syksynä kuluneeksi 10 vuotta. Tavanomaisen hotelliviikonloppukurssijuhlan sijasta kurssit juhlivat tapahtumaa kahdella ulkomaanmatkalla, "mekaanikot" itään ja "yleiset miehet" länteen.

Teknisten opintosuuntien matka tehtiin 25.–27.9. m/s Kristiina Brahellä Viipuriin, jonka perestroikan laimentamaan palvelutasoon tutustui "Pyöreän tornin hämärässä" tusina kurssiveljiä, kaikki parempine puoliskoineen. Monrepos'n ja muiden nähtävyyksien katselun ohessa pidettiin myös perinteinen tekniikoiden kurssikokous.

Länteen suuntautunut matka oli sekä opinto- että lomamatka.

Kurssitoveri Pohjanlahden takaa, nykyinen eversti Dan Snell oli kutsunut koko joukon tutustumiskäynnille Östersundin varuskuntaan, missä hän palveli ensin patteriston, sittemmin rykmentin komentajana i Norrlands Artilleriregemente. Matka

tehtiin 5–8.10. juna-laiva-bussi-periaatteella reittiä Helsinki-Vaasa-Sundsvall-östersund ja takaisin luultavasti samaa reittiä.

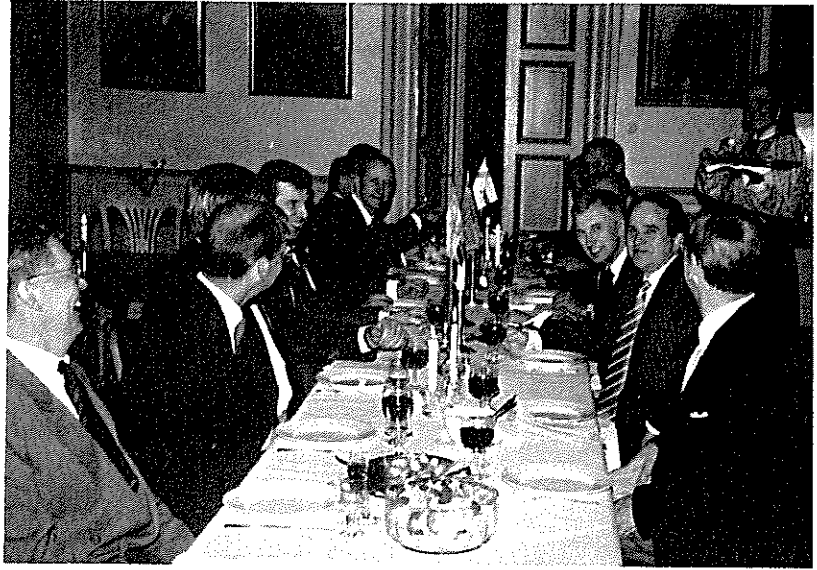
Perillä oli tilaisuus tutustua ruotsalaiseen varuskuntaan varsin perusteellisesti alkaen majoittumisesta varusmiesten tupiin, ruokailusta hienossa varuskuntaruokalassa ja perehtymisestä kolmen joukko-osaston toimintaan.

Danin ja uuden komentajan, eversti Gustaf Ankarcronan opastuksella tutustuttiin ktr:n tykki- ja las-kinkalustoon sekä tulenjohtosimulaattoriin. Jämtlands Infanteriregemente esitteli evl Markku Siepin johdoksella Bandvagnilla liikkuvan raskassinkojoukkueen toimintaa ja välineistöä. Tutustumiskohteena olisi myös rykmentin erinomainen joukko-osastomuseo. Kolmantena "virallisena" tutustumiskohteena oli ATS, Arméns tekniska skola, jonka v. 1984 valmistuneet 60 000 m²:n modernit tilat 70 luokkineen tekivät kävijöihin suuren vaikutuksen.

Virallisen ohjelman päätyttyä vie-

tettiin riemukas juhlaillallinen kymmenen kurssilaisen ja vieraanvaraisen isäntäjoukon kesken ktr:n upealla upseerikerholla. Päitä paranneltiin vielä bussimatalla keski-Ruotsin kauniille tunturialueelle Areen, jota Ruotsi voimallisesti markkinoi talviolympialaisten pito-paikaksi. Bussimatkan aikana voitiin seuralla Ruotsi-Suomi sotahistoriaa Suuren Pohjan sodan ajalta 1718–19, jolloin karoliinit Kaarle Kustaa Armfeltin johdolla olivat ai-keissa valloittama Norjan Trondheimin. Sotaretken kulkua ja surullista loppua Norjan tuntureille selosti ansiokkaasti oppaana toiminut ATS:n majuri Göran Westman. Antoisampaa kurssijuhlaa saa haakea.

Seppo Uro

Hilpeää pöytäseuruetta vasemmalta: evl Kari Kokkonen, evl Olof Fahlén, ev Dan Snell (Kylkiraudan avustaja), kirjoittaja... oikealta: evl Leo Kotilainen, maj Kari Jääskeläinen, ev Gustaf Ankarcrona...

28. kadettikurssi 40 vuotta

Ensimmäinen kadettikurssi sodan jälkeen oli 28. kadettikurssi (14.1.1946 – 20.12.1947). Siltä valmistui 56 upseeria.

Kurssimme 40-vuotisjuhlaan osallistui 29 kurssilaista, lähes kaikki daameineen.

Juhlallisuuudet alkoivat 11.12. 1987 Katajanokan kasinolla cocktailtilaisuudella. Iloisen tapaamisen ja seurustelun jälkeen hiljennyimme kadettiväpelimme, Olli Tikan johdolla kunnioittamaan 14 poismenneen kadettiveljen muistoa.

Tämän jälkeen siirryttiin Hietaniemeen, jossa laskimme seppeleet sankariristille ja Suomen marsalkka Mannerheimin haudalle.

Juhlailallinen nautittiin Katajanokan kasinolla. Kutsuvieraana oli kurssimme kuraattorina toiminut eversti Ahti Haapaniemi. Ikäpresidenttimme, Eino Pitkääkoski oli laatinut juhlaan vaikuttavan runokokoelman, joka jaettiin mukanaolleille.

Paavo Tahvanainen kohdisti hauskaalla tavalla sanansa daameillemme. Heikki Pohjanpää esitti väilyksiä kurssin alkua ajoilta hänelle ominaisin nokkelin sanakääntein.

Varuskuntasoittokunnan lisäksi esiintyivät myös kurssin kuorolaiset ja marssilaulajat.

Seuraavana aamuna esitteli Kadettikoulua sen johtaja eversti Sami Sihvo. Siirryimme entisen majoitusrakennuksemme kautta sankariau-

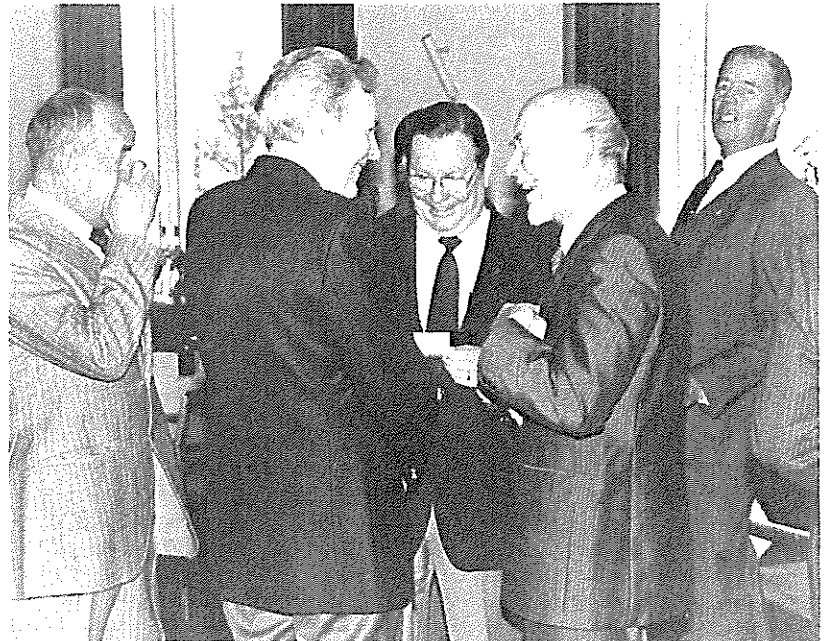
laan, jossa laskimme kukkalaitteen sodissa kaatuneitten kadettiupseerien muistotauluille.

Päätöslounaalla saimme Tapio Virkkalan suunnitteleman lasimaljan varustettuna Kadettikoulun merkillä ja omalla kadettinumerolla.

Luovutimme ensimmäisen kappaleen Kadettikoululle.

Kadettiväpelimme kiitti lopuksi järjestelytoimikuntaa, erityisesti sen puheenjohtajaa Risto Setälää.

Kadetti N:o 3018

Kadettiveljien tapaamisen riemua vasemmalta Erkki Laaksonen, Veikko Pekkola, Pentti Siira, Pekka Parviainen ja Erkki Vanninen.

IKIRJAT

Esko Nieminen

Upseeri Euroopassa

WSOY, 221 sivua

Kadettiupseerit ovat yleensä kirjoittelleet tiukan asiallisia tutkimuksia, enimmäkseen sotahistoriasta. Jotkut hyvin menestyneet – virkauralaan tai sodassa – ovat intoutuneet panemaan paperille oman elämäkertansa. Teosten kirjo on ollut jokseenkin harmaa.

Eversti Esko Niemisen debyytti kirjallisen teoksen alueella on siten hyvin lupaava, sillä asiallisesta nimestään ja aiheestaan huolimatta sitä ei voi sanoa kuivaksi. Toisaalta kirja ei ole tieteellinenkään, mutta silti ei mitään turhan löpinää.

Upseeri Euroopassa kertoo kirjoittajansa paristakin opiskeluajasta Englannin sotakouluissa, kuitenkin enimmäkseen opiskelusta Camberleyn sotakorkeakoulussa. Ehkä sitä voisi verrata vuoden takaiseen best seller-kirjaan, joka kertoi opiskelusta itäisessä naapurivaltiossamme. Niemisen kirja on tosin monin verroin parempi. Siinä ei sorrua piikkeihin isäntiä kohtaan tai ainakin ne tuodaan erittäin herkullisesti esille. Samoin piikit meihin suomalaisiin tai jopa itseensä kirjoittajaan saavat lukijan hiljaksen hihittämään.

Esko Nieminen ei ole kirjoittanut vitsikirjaa, mutta hän on sopivasti ottanut huumorin mukaan. Sitähän on aina sotilaskoulutuksessa, ylemmässäkkin, joten sen kuuluu olla mukana siitä kerrottaessa. Nieminen vertaa suomalaista ja englantilaista luonnetta, taktiikkaa, sodankäyntiä, aseistusta, kalustoa ja käyttäytymistä niin oppitunneilla kuin juhlallisemmissakin tilaisuuksissa. Ja eivät ne kaikki ole meille niin kovin positiivisia.

Esko Nieminen, Nenä, oli Nenä myös Camberleyssä. Häntä kuten kaikkia muitakin oppilaita puhuteltiin aina koulun johtajasta lähtien lempinimillä. Ne oli jopa painettu kurssin alkaessa jaettuun, kaikki oppilaat esittelevään matrikkeliin. No, eihän se huonompi lempinimi olekaan!

Kirjoittaja tarkastelee useita eri aiheita kriittisesti, vertailee niitä mei-

käläiseen systeemiin ja ennen kaikkea Pohjolan oloihin. Huomiot ovat teräviä ja yleensä niihin voi yhtyä. Mutta sotaväen korkein johto ei meillä niitä sulattanut. Matkakertomus meni ilmeisesti mappiin O, koska Niemisen asiantuntemusta ei juuri käytetty. Myöhemmin opettaja-aikanaan Sotakorkeakoulussa hän joutui turhaan taistelemaan eräiden Englannista saamiensa uudistusteoiden puolesta. Nyt, runsaat 15 vuotta myöhemmin on opetus saamassa samansuuntaisia piirteitä. Me suomalaiset tulemme aina jälkijunassa.

Kirja on sujuvasti kirjoitettu, tekee mieli lukaista se yhdellä istumisella. Niemisen sanankäyttö ja vähän kirjallisuudessa käytettyjen sanojen, jopa murre sanojen valinta on toisinaan riemastuttavaa.

Kirjaan olisi kaivannut autenttisia kuvia kurssiajalta, varsinkin kun kirjoittaja toteaa, että valokuvaaminen oli yleensä sallittua. Kansikuva on mahtava esittäen koko kurssia, 156 oppilasta opettajineen, joten se antoi odottaa jotain kuvakavalkadia myös itse teoksessa. Myös muutama ajankohta päivämäärineen ja vuosilukuineen olisi ollut paikallaan.

Kannattaa lukea sekä opiksi että huviksi.

MSi

Pentti Syrjä

Raskas jotos

WSOY, 195 sivua

Kenraalimajuri Pentti Syrjän kirjailijan ura jatkuu, eikä ilmeisesti pääty vielä tähänkään. "Gruppa Finlandijan" taannoisen kohun saattelmana ilmestyi kirja "Raskas jotos", joka kuvailee suomalaisten sotavankien elämää ja kokemuksia neuvostoliittolaisilla vankileireillä.

Kirjassa on haastateltu kymmentä entistä sotavankia ja heidän omaisiaan, joten se sisältää kertomuksen näiden kymmenen kokemuksista. Monien kirjojen ja romaanien kertoma tarina on lähes samanlainen. Mitään todella kauhujuttuja niihin ei sisälly. On muistettava, että sota on sotaa, katseltiipa sitä siten miltä puolelta rintamaa tahansa.

Kertomukset on sikäli hyvin valittu, että henkiöt edustavat talvisodan, kesän -41 hyökkäysvaiheen, asemasodan, kesän -44 vetäytymisvaiheen ja Lapin sodan vankien kokemukset. Periaatteessa ne eivät kovinkaan paljoa poikkea toisistaan, jopa niinkin että lukija luulee välillä lukevansa uudestaan samaa juttua.

Ruuan ja sairaanhoidon puute sekä ankara työ olivat vankien kohtaloina kaikkialla. Monet selviytyivät vain toveriensa uhrautuvalla tuella. Lähes yhtä suuria kärsimyksiä – ainakin henkisesti – he saivat tuntea päästyään jälleen takaisin Suomeen. Yksi kirjan sanomista onkin se, kuinka isänmaa unohti poikansa lähetettyään heidät ensin taisteluun ja kohti tuntemattomia kohtaloita.

Vaikka Pentti Syrjän teos onkin vain kertomuksia muutamien vankien kokemuksista, siltä olisi voinut odottaa enemmän. Mitään kokonaiskuvaa – alun lyhyttä johdantoa lukuunottamatta – se ei anna suomalaisista sotavangeista. Kirjoittaja on valinnut oikotien, joka on ollut varmasti helpoin. Tässä mielessä suomalaisten sotavankien tutkimukselle on vielä paljon tilaa. Kun venäläistenkin sotavankien asemasta Suomessa on jo tehty tutkimus – oltaakoonpa sen arvosta sitten mitä mieltä tahansa – niin miksi ei sitten suomalaisista Neuvostoliitossa!

MSi

Sotahistoriallinen aikakauskirja 6

Sotahistoriallisen seuran ja sotatieteen laitoksen julkaisuja. Gummerus Oy Kirjapaino, Jyväskylä 1987, 187 sivua

Sotahistoriallinen Aikakauskirja koostuu laaja-alaisista pienoistutkimuksista ja katsauksista. Sen toimintakuntaan kuuluvat Matti Lappalainen, Jaakko Iivessalo, Ohto Manninen, Juhani Halvari ja Eero Elfvingren.

Suomen itsenäisyyden juhluvuosi oli myös marsalkka Mannerheimin syntymän 120. juhluvuosi. Teoksessa on kaksi häneen liittyvää artikkelia. Paavo Talvon "Marsalkka Mannerheimille kuuluneet teräaset – asehistoriallinen katsaus" on varsin yksityiskohtainen selvitys Marskin teräseistä. Nykyistä upseeria hämmästyttäneen silloisten upseereiden pelkästään palveluksessa tarvitsemien erilaisten miekkujen lukumäärä.

Heikki Pohjanpää analysoi artikkelissa "Mannerheimin puheet" näi-

den kirjoittaja sekä tyyliä, taitoa, sanomaa ja kohteita. Monien puheiden sanoma ei ole vuosien kuluessa menettänyt merkitystään. Yhtenä esimerkkinä on ratsuväen kenraali Mannerheimin vastauspuhe eduskunnalle 16.5.1918: "Nykyaikana tallataan kansainvälistä oikeutta ja ainoastaan se kansa, joka itse kykenee auttamaan itseään, voi luottamuksella katsella kohti tulevaisuutta!"

Varsin mielenkiintoisessa, uuteen lähdeaineistoon perustuvassa kirjoituksessaan "Tykistökenraali Vilho Petter Nenosen Venäjän ajoilta" Veli Matti Syrjö valaisee ja monipuolistaa nuoresta Nenosesta aiemmin muodostunutta henkilökuvaa. Kirjoitus perustuu Vilho Nenosen kirjeisiin opiskelija Vera Carlssonille vuosina 1894-1908.

Valmistautuessaan tykistöakatemian pääsykokeisiin Nenonen kirjoittaa: "...Nyt olen päättänyt tietojen viiden kuukauden ajan, mutta en juuri voi huomata tullessi nokkelammaksi. Fysiikkaa päättäsin hullulla lailla lähes kaksi kuukautta ja kuitenkin

hallitsen sen kaikkea muuta kuin hyvin. Ihmettelen usein, millä ne oikein huvittelevat akatemiassa kolmen pitkän vuoden ajan, kun vaaditaan niin valtavan paljon sisäänpääsyssä?"

Venäjän - Japanin sodan aikana Nenonen pohtii Mantsuriassa tulevaisuuttaan, ellei pääsisi akatemiaan. Hän esittää yhtenä mahdollisuutena sen, että jos Suomi haluaisi hankkia itselleen oman tykistön, "minä tulisin omistamaan kaikki voimani sille, että Suomen tykistö olisi korkeimmalla kaikista maailman tykistöistä... Innostuneempaa artilleristia kuin minä, he tuskin kykenevät löytämään."

Matti Turtola kirjoittaa artikkelissaan "Eräitä näkökulmia suomalaisvirolaisiin sotilassuhteisiin 1920- ja 1930-luvuilla, miten Suomenlahden molemmilta puoltalta koostuneen "maailman voimakkaimman rannikkolinnoitusjärjestelmän yhteistoimintaa kaavailtiin sen koskaan toteutumatta.

"Paavo Talvelan Amerikan-matka 1939" on Kari Selénin tutkimuksen kohteena. Selén osoittaa perusteel-

lisessä työssään, miten Mannerheimin aloitteesta suoritettu matka oli sekä laina-asian että sotatarvikkeiden hankkimisen osalta oikeaan osunut. Suomi oli kuitenkin lähtenyt liikkeelle aivan liian myöhään.

Boris Saarmaa kirjoittaa "Kokemuksistani yhteysupseerina yhteysesikunta Roissa 1941-1944". Kirjoituksessa tuodaan julki uutta tietoa kenraali Siilasvuon Tornion operaatiosta. Se antaa ajattelemisen aihetta siitä, missä olosuhteissa rintamakomentaja voi toimia vastoin ylempään esikunnan toiminta-ajattusta.

Matti Turtola ja Sampo Ahto ovat jo perinteiseksi muodostuneessa katsauksessaan kartoittaneet vuosina 1985-1987 ilmestyneitä sotahistorian tutkimuksia ja kirjoituksia.

Kirjan lopussa kerrotaan lyhyesti Sotahistoriallisen Seuran toiminnasta vuonna 1986. Huolestuttavinta on se, ettei seuran jäsenistössä ole lainkaan nuorempia kadettiupseereita.

Kirjaa on saatavissa "Tiedekirjasta" - Kirkkokatu 14 Helsinki.

Tapio Niitynperä

Jalkaväenkenraali Simeliuksen miekka lahjoituksena Taistelukoululle

Kenraali Jaakko Valtanen luovuttaa Simeliuksen miekan Taistelukoulun johtajalle, eversti Kalevi Usvalle.

Puolustusvoimain komentaja kenraali Jaakko Valtanen vieraili torstaina 14.1. Taistelukoululla Tuusulassa. Käyntinsä yhteydessä kenraali Valtanen tutustui Taistelukoulussa annettavaan opetukseen ja toimintaolosuhteisiin.

Koulun henkilökunnalle ja kurssilaisille pitämänsä puheen yhteydessä Valtanen luovutti Taistelukoululle kunniapalkintona käytettäväksi jalkaväenkenraali Sakari Simeliuksen miekan alustalle kiinnitettynä. Simelius toimi Taistelukoulun johtajana vuosina 1951-53 ja sittemmin puolustusvoimain komentajana vuosina 1959-65.

Lahjoitettu miekka luovutetaan symbolisesti vuosittain jalkaväen kapteenikurssin parhaaksi pataijoonan komentajaksi arvioidulle oppilasupseerille, joka saa luovutusta koskevan kunniakirjan omakseen. Tämä tapahtuu kurssin päättäjäisissä toukokuun lopussa. Miekan saajan nimi kaiverretaan sen alustassa olevaan tauluun.

Toinen Taistelukoulun kurseista, esilupseerikurssi kilvoittelee vastavalla tavalla Mannerheim-ristin ritarien lahjoittamasta Ritarimaljasta.

YLÄ-VUOKSI

Imatra
Puh. 954-66 066

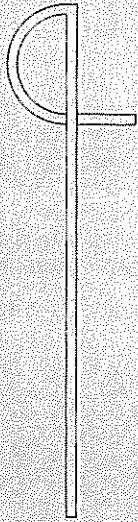
Kuivamaito Oy
NASTOLA

ALPPITUKKU OY

Heinolankatu 4, 00520 Helsinki
Puh. (90) 753 3937
753 1799

ROVANIEMEN KAUPPA OY

Varastotie 1 96100 ROVANIEMI
PUH. 960 - 313641

IN MEMORIAM

Junell

Kaj Gustav Ensio
KAPTEENI
s. 12.2.1945
k. 27.10.1987
Kad.n:o 5286
53. Kurssi

Pojjärvi

Karl Gustaf Torsten Leopold
MAJURI
s. 27.2.1899
k. 3.11.1987
Kad.n:o 68
2. Kurssi

Paattinen

Kaarlo Kullervo
EVERSTILUUTNANTTI
s. 2.5.1928
k. 20.11.1987
Kad.n:o 3152
32. Kurssi

Väänänen

Akseli Olli
MAJURI
s. 20.10.1900
k. 3.12.1987
Kad.n:o 615
10. Kurssi

Keränen

Olli Antero
KAPTEENI
s. 19.1.1948
k. 9.12.1987
Kad.n:o 5511
55. Kurssi

Schildt

Rolf Wilhelm Christoffer
EVERSTILUUTNANTTI
s. 27.9.1902
k. 20.12.1987
Kad.n:o 286
5. Kurssi

Rytövaara

Karl-Wilhelm
MAJURI
s. 24.3.1914
k. 18.12.1987
Kad.n:o 1661
22. Kurssi

Saure

Emil
KAPTEENI
s. 25.7.1908
k. 24.12.1987
Kad.n:o 989
25. Kurssi

Kaila

Henrik Karl Fredrik
INSINÖÖRIKAPTEENI
s. 28.12.1922
k. 29.10.1987
Kad.n:o 2756
27. Kurssi

Pesonen

Aake Vilho Elis
MAJURI
s. 31.1.1914
k. 15.11.1987
Kad.n:o 1360
19. Kurssi

Talikka

Jorma Kalevi
EVERSTILUUTNANTTI
s. 24.5.1920
k. 22.11.1987
Kad.n:o 2164
25. Kurssi

Lahtinen

Eilo Edvin Ippo
KAPTEENI
s. 31.3.1921
k. 12.1.1988
Kad.n:o 2798
27. Kurssi

Alanko

Martti Alvi Kalevi
MAJURI
s. 23.7.1937
k. 1.11.1987
Kad.n:o 3976
26. Kurssi

Tamminen

Erkki Johannes
MAJURI
s. 18.5.1906
k. 19.11.1987
Kad.n:o 128
2. ri-kurssi

Piispanen

Aimo Toivo Antero
EVERSTILUUTNANTTI
s. 3.1.1921
k. 30.11.1987
Kad.n:o 2844
27. Kurssi

Naapuri

Eero Johannes
EVERSTI
s. 29.12.1918
k. 14.12.1987
Kad.n:o 2536
26. Kurssi

Elovaara

Viljo Runo
EVERSTILUUTNANTTI
s. 15.9.1913
k. 22.12.1987
Kad.n:o 2207
26. Kurssi

Lanu

Kaarlo Edvin
MAJURI
s. 28.4.1917
k. 13.5.1987
Kad.n:o 1871
24. Kurssi

Ylennetty everstiksi		
Kilpinen Asko Olavi	32.mek	6.12.1987
Vuolento Pertti Matti Juhani	46.k	1. 2.1988
Tankanen Seppo Tapio	48.k	1. 4.1988
Ylennetty everstiluutnantiksi		
Korhonen Toimi Johannes	51.k	6.12.1987
Kotilainen Leo Julius	51.k	6.12.1987
Niska Veli Heikki	51.k	6.12.1987
Tiilikainen Yrjö Heikki	33.mek	6.12.1987
Vahtonen Jouko Juhani	51.k	6.12.1987
Viinikainen Esko Antero	51.k	6.12.1987
Airio Pentti Sakari	52.k	1. 2.1988
Koponen Yrjö Asser	55.k	1. 2.1988
Kuivala Martti Olavi	51.k	1. 2.1988
Peltola Markku Juhani	55.k	1. 2.1988
Piironen Raimo Matias	45.k	1. 2.1988
Ylennetty komentajaksi		
Kinnunen Olavi Eljas	29.mek	6.12.1987
Ylennetty majuriksi		
Asplund Karl Ingmar Torbjörn	53.k	6.12.1987
Hamunen Martti Juhani	53.k	6.12.1987
Hartikainen Pertti Sakari	53.k	6.12.1987
Heinilä Harri Ilmari	54.k	6.12.1987
Hurme Pentti Kalevi	52.k	6.12.1987
Jaarva Kari Väinö	55.k	6.12.1987
Kelo Jorma Kalervo	54.k	6.12.1987
Kumpula Kari Martti Juhani	54.k	6.12.1987
Laukkanen Matti Kalervo	59.k	6.12.1987
Lehtonen Antti-Jussi	54.k	6.12.1987
Matikainen Harri Alpo	53.k	6.12.1987
Nieminen Pekka Juhani	54.k	6.12.1987
Nokkala Jaakko Heikki Juhani	54.k	6.12.1987
Nummenranta Heikki Olavi	53.k	6.12.1987
Paimela Timo Antero	54.k	6.12.1987
Partanen Raimo Fredrik	59.k	6.12.1987
Peltonen Erkki Pentti Juhani	54.k	6.12.1987
Puusniekka Taisto Tapio	54.k	6.12.1987
Seppä Mauri Juhani	53.k	6.12.1987
Silvennoinen Heikki Martti Antero	53.k	6.12.1987
Suutarinen Jukka-Pekka Ilmari	53.k	6.12.1987
Talka Ismo Antti Tapani	59.k	6.12.1987
Tiusanen Seppo Sakari	54.k	6.12.1987
Järvisalo Juha Matti	59.k	1. 2.1988
Liimatainen Pauli Juhani	59.k	1. 2.1988
Kosunen Jorma Tapio	59.k	1. 2.1988
Ekdahl Timo Jalmary	59.k	1. 2.1988
Jokela Hannu Kalervo	60.k	1. 2.1988
Korpela Rauli Jalmary	59.k	1. 2.1988
Lähde Pauli Alfred	60.k	1. 2.1988
Pesonen Seppo Kalervo	59.k	1. 2.1988
Puputti Pekka Juhani	59.k	1. 2.1988
Salla Pentti Olavi	59.k	1. 2.1988
Vainio Kai Pekka	61.k	1. 2.1988
Vainio Esko Ilari	59.k	1. 2.1988
Ylennetty komentajakapteeniksi		
Kaari Jaakko Heikki	38.mek	6.12.1987
Pohto Hannu Pekka Antero	39.mek	6.12.1987
Rönnemaa Rolf Mika Tapio	38.mek	6.12.1987
Hautakangas Ari Poika	43.mek	1. 2.1988

MIHIN EHTII VIELÄ...

Ylennysrintamalla moni hieraisi silmiään, kun sai nähdä Matti Kopran nousevan kenraalikuuntaan. Kissat ilmestyvät hänen kauluslaattoihinsa arvokkaasti puolustusvoimien 70-vuotislippujuhlapäivänä.

Matti Kopra tunnetaan paitsi kursiansa kärkinimenä ja siis pätevänä sotilaana, niin myös urheilumiehenä. Oma nuoruuden harrastus on vienyt hänen puolustusvoimien ampumajoukkueiden johtotehtäviin.

Palvellessaan tämän vuosikymmenen alussa Uudenmaan Rakuunapataljoonan komentajana hän toimi Saipan puheenjohtajana ja silloin joukkue jääkiekkoili vielä liigassa. Jääurheilun parista Kopran muistavat myös Moskovan diplomaatit, sillä apulaissotilasasiamieskautenaan hän järjesti vuosittain erittäin suuren suosion saaneen lähetystöjen välisen luutapalloturnauksen.

Saa nähdä, mihin kenraalin poika vielä ehtiikään, sillä hän on vasta 47-vuotias ja everstinä hän ehtii palvella vain kaksi ja puoli vuotta.

RUMBAA RT:SSÄ

Rannikkotykistössä on myös käynyt aika myllytys, joka alkoi viime vuoden lopulla tarkastajan vaihdoksella. Aselajin uusi pää, eversti Juhani Niska järjestee palikat uusiin asentoihin. Hänen lähin alaisensa everstiluutnantti Jorma Vuohelainen siirtyy kouluttamaan Sotakorkeakoulun teknikoita, mikä tietysti taannoiselle teknisen linjan priimukselle hyvin sopiikin.

☆

Kun everstiluutnantti Juhani Haapala siirtyy pääesikunnan rannikkotykistötoimiston päälliköksi ja majuri Ossi Kettunen ottaa vastaan Vaasan Rannikkopatteriston komentajan tehtävät, niin aselajin kaikkien

Kadettikunta onnittelee ylennettyjä

joukko-osastojen komentajat ovat olleet tehtävissään korkeintaan reilun vuoden. Huuli pitkällä paikkoja odottaville taitaa tulla aika pitkäksi.

MINISTERIN MITTAINEN ADJUTANTTI

Puolustusministeriössä tapahtuu upseerivaihdoksia aika harvaksen, ja eikähän heitä siellä palvelekaan kuin kymmenkunta. Eversti Matti Skyttä otti ja lähti kokoomuksen eläkeläisjärjestön toiminnanjohtajaksi. Hänen sijalleen poimittiin everstiluutnantti Seppo Tanskanen Sotakorkeakoulusta. Hänestä tulee huhtikuun alussa oman kadettikursinsa ensimmäinen eversti (lentäjät ovat oma lukunsa alhaisemman eromisikänsä takia).

★

Presidentin tämän vuoden toisen sotilaskäskyn ensimmäinen asia oli hieman erikoinen. Siinä everstiluutnantti nimitettiin puolustusvoimien everstiluutnantin virkaan. Kyse on Heikki Vilenistä, joka siirtyy puolustusministerin adjutantin tehtävistä pääesikunnan tiedusteluosastolle erityistehtävään. Vanhastaan tämä on usein merkinnyt ulkomaankomennusta, jolloin lienee odotettavissa ennen pitkää toisellekin adjutantille, nimittäin everstiluutnantti Juha Engströmille, joka jo ehti tasavallan presidentin adjutanttikauden jälkeen komentaa rannikkojääkäreitä melkein kolmisen vuotta.

★

Majuri, toivottavasti tätä luettaessa jo everstiluutnantti, Karl-Gustav Muromaa täyttää hyvin puolustusministerin adjutantille asetettavat vaatimukset. Hän on äidinkieleltään ruotsinkielinen, on kotoisin ja palvelutkin Pohjanmaalla.

Ylennetty kapteeniksi

Ala-Sankila Jorma Heikki Tapio	65.k	6.12.1987
Halonen Kyösti Juhani	65.k	6.12.1987
Honkamaa Heimo Touko Sakari	65.k	6.12.1987
Hyötyläinen Jouko Antti Tapani	65.k	6.12.1987
Junttila Timo Tapio	65.k	6.12.1987
Kärkkäinen Hannu Veikko Rainer	65.k	6.12.1987
Orkomies Juha Osmo Alexis	63.k	6.12.1987
Pitkänen Ilkka Tapani	65.k	6.12.1987
Päivärinta Ilkka Tapani	64.k	6.12.1987
Sainio Kari Erkki	65.k	6.12.1987
Simola Keijo Seppo Juhani	65.k	6.12.1987
Smura Raimo Johannes	64.k	6.12.1987
Viitanen Asko Olavi	65.k	6.12.1987
Ahonen Harri Tapani	65.k	6.12.1987
Pihkala Aarno Juhani	65.k	6.12.1987
Anttalainen Jari Olavi	65.k	1. 1.1988
Castrén Antti Ilmari	65.k	1. 1.1988
Paalanen Matti Juhani	65.k	1. 1.1988
Sihvo Jukka Sakari	65.k	1. 1.1988
Alen Jarmo Juhani	65.k	1. 2.1988
Alen Hannu Jaakko	65.k	1. 2.1988
Forsman Hannu Tapio	65.k	1. 2.1988
Kangasmäki Vesa Kullervo	65.k	1. 2.1988
Kivelä Tomi Juhani	65.k	1. 2.1988
Laatikainen Pertti Juhani	65.k	1. 2.1988
Minkkinen Aulis Olavi	65.k	1. 2.1988
Peltola Heikki Akseli	65.k	1. 2.1988
Rastas Jukka Tapani	65.k	1. 2.1988
Siltanen Jukka Martti Eljas	65.k	1. 2.1988
Soppela Teuvo Juhani	65.k	1. 2.1988
Suonperä Juha Matti	65.k	1. 2.1988
Vilpponen Juha Tapio	65.k	1. 2.1988
Voutilainen Kimmo Kalervo	65.k	1. 2.1988

Ylennetty kapteeniluutnantiksi

Takanen Kari Juhani	49.mek	6.12.1987
Sutinen Harri Tapani	49.mek	6.12.1987
Möttönen Matti Isakki	49.mek	6.12.1987
Väisänen Markku Juhani Kullervo	45.mek	1. 1.1988
Wilén Dan Leo	49.mek	1. 2.1988
Haimila Risto Juha Antero	49.mek	1. 2.1988

Ylennetty yliluutnantiksi

Laari Jouni Seppo	69.k	6.12.1987
-------------------	------	-----------

★ ★ ★

Reserviin siirtyvät

Kapt Sahrakorpi Martti Heikki	64.k	1. 1.1988
Kapt Hyytiäinen Erkki Kimmo Kustaa	58.k	1. 1.1988
Kenrl Viita Uula Raimo	29.k	1. 2.1988
Evl Kosonen Kyösti Johannes	47.k	1. 2.1988
Evl Kivikko Martti Ilmari	41.k	1. 2.1988
Evl Heino Mikko Martti Ilmari	42.k	1. 2.1988
Maj Nikki Raimo Kalervo	55.k	1. 2.1988
Komkapt Tarvonen Arto Tapio Juhani	32.mek	1. 2.1988
Evl Pitkänen Paavo Juhani	46.k	1. 3.1988
Maj Bruun Martti Oliver	44.k	1. 3.1988
Maj Mustonen Usko Juhani	48.k	1. 3.1988
Evl Kippo Jaakko Voitto	45.k	1. 3.1988
Maj Utriainen Erkki Juhani	44.k	1. 3.1988
Ev Skyttä Matti Antti Juhani	45.k	1. 4.1988
Kapt Welander Bernt-Erik	51.k	1. 4.1988
Kenrl Annala Erkki Sakari	32.k	1. 5.1988
Ev Aaltonen Matti Tapio	39.k	1. 5.1988
Evl Mäki Taisto Kalevi	47.k	1. 5.1988

UUDISTUVA EDULLINEN
ELINTARVIKE - TEKSTIILI-
JA KÄYTTÖTAVARAKAUPPA
HYRYLÄN KESKUSTASSA

K^K KAUPPAMESTARI
KOKKINMÄENTIE 7 HYRYLÄ-POLU 25.1.2001

Palvelemme ark. 9-19 la. 8.30-15

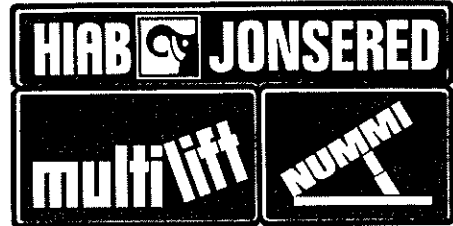
 METALEX OY
JOHTAVA PIIRILEVYVALMISTAJA

Espoon tehdas p. 90- 59181
Helsingin tehdas p. 90-765655
Salon tehdas p. 924- 11611
Teuvan tehdas p. 962- 72141

KARHUPALKKIJÄRJESTELMÄ

- RAKENNUSTEKNIIKAN HUOMISPÄIVÄÄ
- NAULATON VAIHTOEHTO PUU- JA
LEVYRAKENTEIDEN KONSTRUOIMISEKSI
- MENETELMÄN KEHITTÄJÄ:

 **KONEPAJA
KARHUMÄKI KY**
Erkylantie SF-11130 RIIHIMÄKI
Telex 15005 ATTN KARHU
(914) 340 00, 335 59

 HIAB-MULTILIFT
HIAB-MULTILIFT OY
Nesteentie, 21200 RAISIO
puh. 921-795222

KAHVILA
LOHIHOVI

Viihtyisä taukopaikka Lohinivassa.
Pysähdy nauttimaan kuppi kuumaa,
tai kunnon ateria.
Tuoreet kotonaleivotut munkit joka päivä.
ROVANIEMEN-KITTILÄN TIEN VARRESSA

- TERVETULOA -

97420 Lohiniva
(960) 766 176

POLYETEENIMUOVISTA
pussit ja kassit
kutiste- ja kiristekalvot
puutarha- ja rakennuskalvot
myös värillisinä ja painettuina

kalvopakkaus oy
Kiertokatu 3, 24100 Salo
puh. 924-186 01
telefax 924-331 031

SSK-SQUASH

Laivalahdenkatu 4, Herttoniemi
puh. 781 399

- seitsemän rataa
- aina lämmin sauna
- viihtyisä kahvio
- solarium rusketusta haluaville

Avoinna: ma-to 7.00-21.30
pe 7.00-21.00
la 9.00-18.00
su 11.00-21.00

**MAINOSPAINATUKSET
AITOOSTA**

T-paitoihin, collegeihin, urheiluasuihin, pyyhkeisiin ym.
tekstiileihin tekstiilivärein 6-väriautomaattikoneella

- ★ T-paidat
- ★ Urheiluasut
- ★ Pyyhkeet

 SCORPIO OY
SF-36720 AITOO
PUH. 936-87282 TELEFAX 936-87272

MYLLYOJAN APTEEKKI

Myllyojan Ostoskeskus
90650 OULU
Puh. (981) 302 144

- MARKET ISOMÖTTÖNEN KY

Ouluntie 5, 93600 KUUSAMO
Puh. 989-22 071

POLVIJÄRVEN APTEEKKI

83700 Polvijärvi
Puh. 973-631 081

- HALLI MURMELI

40950 Muurame
Puh. 941-731031

HEINÄVEDEN APTEEKKI

79700 Heinävesi
Puh. (972) 61648

RAUTA MAATALOUSKESKUS ISOMÖTTÖNEN KY

Puh. 989-3191
93600 KUUSAMO

RAAHEN I APTEEKKI

Kauppakatu 31, 92100 Raahe
Puh. 982-37301

Tervetuloa ostoksille
Luoteis-Lappiin

Muonio
PUH. 9696-2217
2218

- TAVARA- TALOT

99300 Muonio

Kilpisjärvi
PUH. 9696-77 747
77 748

KIURUVEDEN APTEEKKI

KHALLI SÄTUNNUS

Avoinna Ylivieska
Ark. 9-19
La. 8-13 Puh. 20802

HAAPAVEDEN APTEEKKI

86600 Haapavesi
Puh. (983) 52425

ÄMMÄN LEIPÄ

AMMÄNSAARI
PUH. 987/11 151

LAMMIN APTEEKKI

Hämeentie 18
Lammi
Puh. (917) 132 207

VUONISLAHDEN KAUPPA

81590 VUONISLAHTI
☎ 975-421 28

HEINOLAN VANHA APTEEKKI

Kauppakatu 10
18100 Heinola
Puh. (910) 52333

MÄNTÄN APTEEKKI

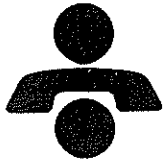
Seppälän Puistotie 6
Puh. (934) 427 326
35800 Mänttä

VIHDIN SÄHKÖ OY

03100 Nummela
Puh. 913-23311

Jalasjärven Sähkö Oy
61 600 Jalasjärvi, puh. (964) 560 159

**Päijät-Hämeen
Puhelinyhdistys**

**PIETARSAAREN
SEUDUN PUHELIN OY**

Alholminkatu 3 68600 PIETARSAARI

KARJALA-lehti

Isänmaan asialla
Tillaa Sieki!
Puh. 953-11700

**ORIVEDEN
SANOMAT**

PL 33, 35301 Orivesi, puh. 935-7333

– TIMANTTI HYLLYSTÖT –
P. Rotola-Pukkila Ky

Puh 963-11433
61800 Kauhajoki kk.

KOPIOLA Oy

Ruissalontie 3
20200 Turku
Puh. 921 – 309 059

JOSADOOR Ky

Kalusteovet ja Marcello-keittiöt
51200 KANGASNIEMI FINLAND
PUH/TEL 959 – 2101

**HELSINGIN
MYLLY OY**
Helsinki

RAAHEN RENGAS JA LAITE KY
RAAHE PUH. 982- 633 88

RENKAITA JA VANTEITA JOKA LÄHTÖÖN.
MAAHANTUONTI JA TUKKUMYYNTI.
MYÖS KÄYTETTYJÄ.

Eläketiedotustoimisto

Lönnotinkatu 27 B
00180 Helsinki
Puh. 90-640 301

**LAPPEENRANNAN
LÄMPÖVOIMA OY**

Mertaniemi

PIRTANAUHA OY

Sukkula 12700 Loppi
Puh. 914-40 024

**PIKKU VALINTAKULMA
LEMPIÄINEN**

Teita palvelee meidän reppaana Lempiäinen. Tuoreet lihat kohtu-
hintaan. Laatu hyvä. Myös siirtomaatavaroita

PIKKU VALINTAKULMA
MANEESIKATU 3 HELSINKI puh 90-625 372

POSION LEIPOMO
Konditoria-kahvio

97900 Posio – Puh. 960-421 031

Puuleima Oy

Tesomankatu 33
33310 Tampere
puh. 931-431 100

Savo-Karjalan Saneeraus Oy

80400 Ylämylly
Puh. 973-851841

OY TURKU SHIPPING LTD

Latokarinkatu 3
20200 TURKU
Puh. 921-307300

Kaskö Shipbroker Oy

Syväsatama, puh. 962-27 651
64260 KASKINEN, telex 73 138 Kasko

Rakennustoimisto

Yrjö Hämäläinen Oy

Yrjökatu 30 JYVÄSKYLÄ 941-218 455

ETELÄ-KARJALAN Lukkokuolto Ky

Kauppakatu 65 • 53100 LAPPEENRANTA
Puh. (953) 53380

YHDISTYSVAKUUTUS • KOTIKENTTÄETU

LOIMI-HÄMEEN VAKUUTUSYHDISTYS

Heimolinnank. 18, 32200 Loimaa Puh. 923-31871
Kartanonkatu 4, 30100 Forssa Puh. 916-22435
Valtatie 8, 37800 Toijala Puh. 937-22912

MACHINERY OY

Erikoisryhmä, Special Products Division
Helsinki, Teollisuuskatu 29, PL 58, 00511 HKI
tel. puh. +358 (9)0 77221, tlx 121820 amoe sf
Fax +358 (9)0 7722474

ARKKITEHTISUUNNITTELU

ARKKITEHTITOIMISTO
Yhdyskunta- ja
rakennussuunnittelua
JÄMERÄNTAIVAL 11 G
02150 ESPOO
Puh. 460 533

TECNOMEN OY

Tietoliikenne – Automaatio
Koronakatu 1 02210 Espoo
Puh. 90-803 8055

Luotettavaa laatua betonista

SODANKYLÄN SEMENTTIVALIMO KY

Puh. (9693) 11 947

Ravintola Kiisanpirtti

21250 Masku
Puh. 921-789 708

RAKENNUSLIIKE A. TASKINEN KY

Kiteentie 46, 82500 Kitee
puh. 973 - 412 211
Siltakatu 10 A, 80100 Joensuu
puh. 973-123 490

VESIKOSKEN SÄHKÖLAITOS OY

Väinämöisenkatu 8 32200 LOIMAA
Puh. 923-22 882

RAKENNUSLIIKE URHO SORVI KY

82600 Tohmajärvi
Puh. 973-621098

RAKENNUTTAMISTEHTÄVIÄ JA
PROJEKTINJOHTOA VUODESTA 1963

TERASTO OY

LAADIMME MYÖS KIINTEISTÖSTRATEGIANNE
Kimmeltie 1, 02110 Espoo
Puh. 90-469 7800

KOUHI OY

29900 MERIKARVIA
puh. 939-511 655

KARJALAN PULTTI OY

Joensuu, Kuurnankatu 29
Puh. 973-29550 ja 29580

– VARATTU –

AUTOVUOKRAAMO

interRent
Puh. (90) 755 6133

HAMMASLABORATORIO AARNO KOIVUNEN

Savonkatu 10
74100 Iisalmi
Puh. 977-12 668

KOUVOLAN SANOMAT

LEHTOVUORI

KOMMANDIITTIYHTIÖ
Viipurin Valtatie, 15150 LAHTI
Puh. 918-846 777 Telefax 918-846 787
PIHAKALUSTEITA

LAPUAN SANOMAT

62100 Lapua
Puh. 964-387 352

INSINÖÖRILIITTO IL r.y.

Ratavartijankatu 2, 00520 Helsinki
Puh. 159 01

VAATERAKATU 24 MIKKELI
PUH. 955-366 533, 365 611

PUREE
PAREMMIN

47400 KAUSALA puh. 951-61 244, 61 784

OY KVARTTO AB

– Lomaketalo –

Tiilitie 14, 01720 Vantaa
Puh. 90-848 822

SUOMALAISTA LAATUTYÖTÄ
Valmistamme lumenraivauskalustoa autoihin ja
traktoreihin. Rakennusten julkisivujen huoltohissit.

vikmet oy

00560 Helsinki, Hernepellonkuja 4, ☎ 90-799 233

Karjalan Kassa ky

Radio-, TV-, kassa-, konttori- ja ompelukoneliike

Kauppakatu 29-31 53100 Lappeenranta
Puh. 953-172 60

HÖCKERTIN SEURAAJAT OY

Kaivokatu 14
94100 KEMI

VAMMASKOSKEN TEHDAS

PL 18, 38201 VAMMALA
Puh. (932) 43411, Telex 22283

Kadettikunta
Töölönkatu 35 B
00260 HELSINKI

OY WOIKOSKI AB on lääkkeellisten ja teollisten kaasujen toimittaja ja valmistaja. Yritys on 100-vuotias ja edelleen alan ainoa KOTIMAINEN YRITTÄJÄ.

Tuotevalikoimiimme kuuluvat kaikki teolliset ja lääkkeelliset kaasut. Laboratoriokaasut, erikoiskaasut, laitteistot kaasukeskuksineen.

Myymme, katsastamme ja huollamme kaasupullot ja nestemäisten kaasujen säiliöt.

Tehtaamme sijaitsevat Voikoskella, Varkaudessa, Imatalla, Kotkassa, Espoossa, Harjavallassa ja Turussa.

PÄÄKONTTORI : OY WOIKOSKI AB
puh.: 956-622 01
Teletex: 105 6008
Telefax: 956-621 70

**TOIMINTAMME JA KULJETUSVERKOSTOMME
KATTA A KOKO MAAN**